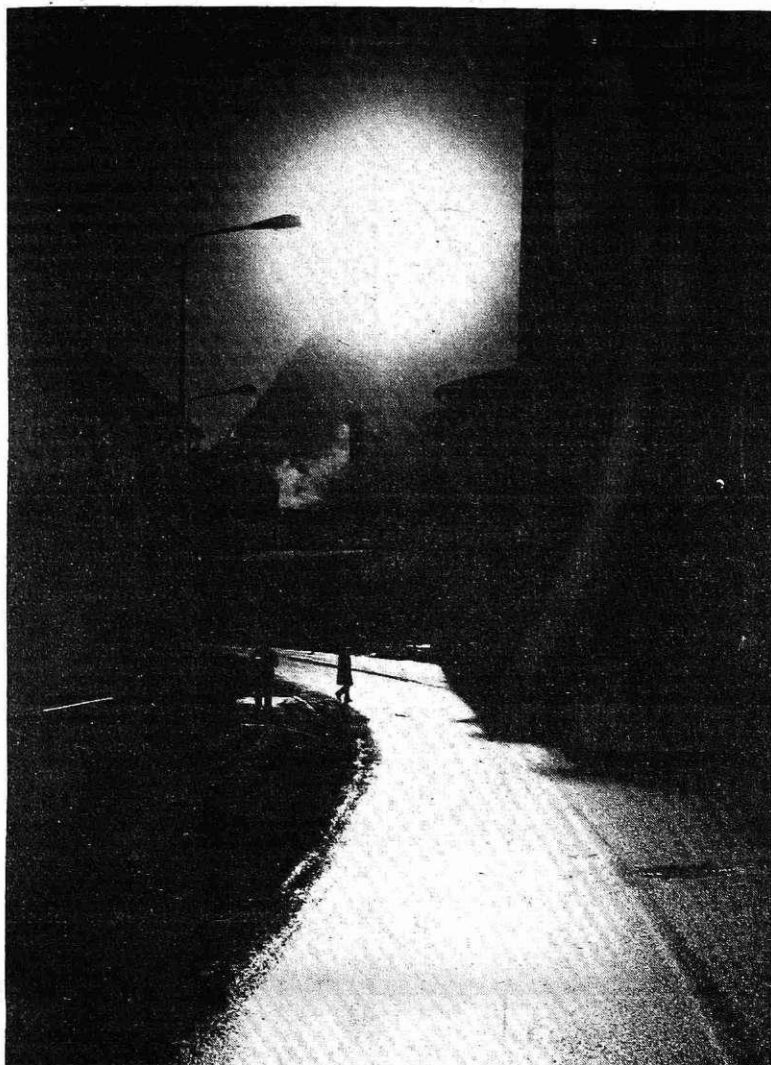

ŽELEZAR

JESENICE, 27. FEBRUARJA 1986

ŠTEVILKA 8 • XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štiri-najstrednjak in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito oblikoval z vedno zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Grmović, tehnični urednik — novinar Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Greč, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserović. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Stevilke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Jutro pred Železarno (foto: B. Grce)

POSLOVANJE ŽELEZARNE V LETU 1985

I. SPLOŠNE RAZMERE POSLOVANJA

Najprej kaže reči nekaj o splošnih gospodarskih razmerah, s katerimi smo se srečevali v letu 1985. Zanje že nekaj let ugotavljamo, da se vedno bolj zastrujejo, pa čeprav se ekonomska politika venomer trudi, da bi jih izboljšali. Žal pa gospodarstva ne zdravimo na pravi način, zato so znaki njegove nestabilnosti vedno bolj očitni. Najbolj prihajajo do izraza v visoki inflaciji. Lani decembra so bili na primer po uradnih podatkih življenjski stroški v SRS kar 96,8 odstotka višji kot leto poprej. Cene industrijskih izdelkov so v tem času porasle še hitreje, kar za 94 odstotkov. Še bolj pa zaskrbljuje to, da inflacija za sedaj ne kaže nobenih znakov umirjanja, pač pa se nasprotno še stopnjuje. V januarju tega leta so na primer cene porasle celo za okoli 8 odstotkov, kar ustreza letni stopnji inflacije 150 odstotkov.

Inflacija pa ni edini gospodarski pojav, ki zaskrbljuje. Srečujemo se namreč tudi z nizkimi stopnjami rasti proizvodnje (industrijska proizvodnja je lani porasla v SRS le za 1,2 odstotka), izvoza, zniževanjem reproduktivne sposobnosti gospodarstva, vedno večjimi socialnimi razlikami, ogromnimi izgubami v bančnem sistemu in še bi lahko naštevali. Skratka, na večini področij se razmere še naprej slabšajo, kar pomeni, da se kriza, v katero smo že pred leti zašli, še naprej pogloblja. To pa nas lani sploh ni motilo, da se ne bi kot družba prav zanimivo obnašali pri delitvi. Pri osebnih dohodkih smo namreč začeli resno tekmovali z inflacijo in pri tem smo bili, vsaj kratkoročno gledano, kar uspešni. V slovenskem gospodarstvu se je na primer lani povprečni osebni dohodek povečal za 95,7 odstotka (v Železarni Jesenice 205), kar je precej več od rasti življenjskih stroškov, tako da je bila njegova realna vrednost za okoli 9 odstotkov višje (v Železarni Jesenice 19 odstotkov) kot leto poprej. Žal pa ta napredek nima ustreznega materialnega kritja v dejanskih poslovnih dosežkih, zato ne bomo smeli biti presenečeni, če se nam bo letos godilo drugače in bodo cene zopet rasle veliko hitreje kot osebni dohodki.

To je bilo le nekaj ocen splošnih gibanj v gospodarstvu SRS. Sedaj pa še nekaj o poslovanju Železarne Jesenice.

II. PROIZVODNI REZULTATI

Z gospodarskim načrtom smo si za leto 1985 zadali nalogo proizvesti 1.434.800 ton skupne proizvodnje, kar nam je uspelo realizirati z 98 odstotki, medtem ko smo načrt gotove proizvodnje realizirali z 99,4 odstotka; proizvedli smo 360.747 ton gotovih izdelkov za prodajo ter lastno porabo, poleg tega pa opravili še 21.187 ton storitev prevajanja. Glavni vzrok zaostajanja za načrtovano proizvodnjo je veliko pomanjkanje delavcev v skoraj vseh temeljnih organizacijah in ustrezne kvalitete vložka ter v precejšnjem številu remontov in mehanskih okvar.

Povprečno je bilo lani v Železarni zaposlenih 6215 delavcev, kar je 47 manj kot v letu 1984. Produktivnost, izražena s količino proizvodnje na zaposlenega na mesec, je bila pri gotovi proizvodnji slabša za 3,6 odstotka, pri skupni pa za 1,8 odstotka, glede na leto 1984.

Najvišji porast produktivnosti beležimo v TOZD Livarna, Valjarna bluming-stekel in Plavž.

Padeč produktivnosti pa delno lahko opravičimo z izboljšanjem asortimenta proizvodnih izdelkov (4 odstotke) ter zmanjšanjem proizvodnje v TOZD Žebjarna zaradi zunanjih vzrokov.

Za realnejšo ter objektivnejšo oceno produktivnosti pa bi morali upoštevati še najmanj novousposobljena osnovna sredstva, zato bi bilo analizo o dejanski produktivnosti potrebno izdelati posebej.

III. POSLOVNI REZULTAT V LETU 1985

V gospodarskem načrtu smo za leto 1985 načrtovali, da bomo realizirali 80.201 milijonov dinarjev celotne

ga prihodka, in sicer s prodajo 360.320 ton naših osnovnih proizvodov, s prodajo stranskih proizvodov, opravljanjem storitev prevajanja ter interno realizacijo.

Načrtovano prodajo proizvodov osnovne dejavnosti smo uresničili z 98 odstotki, za kar smo iztržili 64.873 milijonov dinarjev, kar predstavlja 12 odstotkov več, kot smo planirali. V celotni prihodek v skladu z zakonskimi predpisi vštevamo le v zakonitem roku plačano realizacijo ter realizacijo, zavarovano s predpisanimi plačilnimi instrumenti. Zaradi tega je celotni prihodek od fakturiranega manjši za 1.919 milijonov dinarjev. Nižje dosežene cene na tujem trgu v primerjavi z domačimi prodajnimi cenami pa so realizacijo znižale za 3.990 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1984 pa smo iztržili za 91 odstotkov več, saj je bila struktura prodanih izdelkov za 4 od-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROTIDUMPINŠKI POSTOPEK ZA TOPLOVALJANO PLOČEVINO

Naš dolgoletni kupec v ZRN nas je 21. februarja s telexom obvestil, da je z Uradnim listom EGS C 38 29. februarja 1986 začel postopek proti jugoslovanskim dobaviteljem pločevine. To pomeni novo nevarnost zmanjšanja izvoza v razvite dežele, pa čeprav ta asortiment ne predstavlja več pomembnih količin za našo Železarno.

Le nekaj tednov je minilo od dogovora, da lahko ponovno izvažamo želebe v ZDA. Ker pri tem ni šlo za večje količine jugoslovanskega izvoza, je bil dogovor sorazmerno hitro dosežen. Pri izvozu pločevine iz SFRJ (Smederevo, Skopje, Jesenice) pa gre za bistveno večje količine in zelo občutljiv asortiment za tržišče EGS. Zavedali smo se tega dejstva in smo že pred leti začeli postopek spreminjanja asortimentov od komercialnih masovnih jekel na višje kvalitete in druge asortimente, ki so zaradi višjih cen manj izpostavljeni protidumpinškim ukrepom.

V preteklih letih se je izvoz toplovaljanih pločevin Železarne Jesenice v dežele EGS gibal med 5.100 in 7.500 tonami. Zaradi neugodnih cen je prisotna nadaljnja tendenca padanja izvoza tega asortimenta. Za 1986 imamo sklenjenih pogodb le za 950 ton, do danes pa smo dobavili 314 ton toplovaljanih pločevin. Zaradi brezcarinskega uvoza v okviru preferencialov je bil prvi del leta vedno izvozno intenzivnejši, zato ne bo mogoče pričakovati povečanja v drugi polovici leta.

Takšen nekontinuiran nastop na tržišču je povzročal dodatne težave, zato smo z našimi kupci poskušali doseči kvartalno bilanciranje brezcarinskih uvoznih količin, da bi vsak dobavitelj dobil svoj delež. Žal pri tem nismo uspeli. Kupci so nam pošiljali le informacije, da se moramo prilagoditi konkurenčnim cenam, ki so od 80 do 100 DM po toni nižje, če želimo skleniti pogodbe za večje količine. Na te pogoje nismo mogli pristati. Posledica tega pa je zmanjšanje izvoza toplovaljanih pločevin.

Pri letnem izvozu približno 70.000 ton naših izdelkov problematičen asortiment ne predstavlja več odločujočih količin. Kljub temu bo manj

deviznega priliva in prepričani smo, da bo tudi še veliko drugih negativnih posledic, kot so izgube dolgoletnih kupev, zmanjšanje ali celo ukinitve preferencialov in nevarnost širitve na druge asortimente. Pri tem je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da vsako tržišče računa s ceninimi uvozi. Če bomo določen čas izločeni, bodo drugi še močnejši, vendar mora vse to ostati v določenih okvirih in pod kontrolo. To je ponovno primer več, kako države, ali v tem primeru mogočna EGS, ščiti svoje železarnice. Države Evropske gospodarske skupnosti so hkrati tudi naš največji dobavitelj jekla in proizvodov iz jekla, zato upravičeno pričakujemo, da se bomo v kratkem času dogovorili za ustrezna pravila igre, ki jih bodo potem spoštovali vsi udeleženci v poslovanju z jeklom med SFRJ in EGS.

LE PET TOZD DOSEGA OPERATIVNI PROGRAM

Do 24. februarja smo po podatkih statistične službe izdelali 91.105 ton skupne proizvodnje, kar je 94,3 odstotka operativnega programa. Dosegajo ga naslednje temeljne organizacije: Livarna (128,9 %), HV Jesenice (102,3 %), Žičarna (102,5 %), Profilarna (141,1 %) in Elektrode (106,4 %).

V TOZD Plavž dosegajo plan 86,6-odstotno, saj so zaradi zastojev in okvar na peče izdelali le 9.508 ton grodlja.

Pomanjkanje tekočega grodlja je vzrok, da so v TOZD Jeklarna nekoliko pod planom. Vili so 31.476 ton jekla, kar je 99,6 odstotka družbenega plana in operativnega programa.

Še štirje dnevi so do konca meseca. Do sedaj smo prodali 24.064 ton gotovih izdelkov in storitev. Družbeni plan odpreme dosegamo 94,3-odstotno, operativni program pa 93,7-odstotno. Plan odpreme izpolnjujejo TOZD: Valjarna debele pločevine (103,2 %), Žičarna (104,9 %), Profilarna (131,1 %). Vratni podboji (164,7 %), Jeklovlek (104,2 %), Elektrode (106,2 %) in Žebjarna (124,5 %).

SKUPŠČINSKE VOLITVE PRED VRATI

Delovne ljudi in občane, delavce delovne organizacije Železarne Jesenice, zaposlene v TOZD in delovnih skupnostih, loči od dneva volitev še štirinajst dni. V četrtek, 13. marca, in v nedeljo, 16. marca, bomo volili delegacije za zbor krajevnih skupnosti, zbor združenega dela in delegacije za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti.

Predkandidacijska in kandidacijska opravila so za nami. Na temeljnih kandidacijskih konferencah v TOZD in delovnih skupnostih Železarne Jesenice smo že določili kandidate za sestavo omenjenih delegacij. Seveda je v času do volitev potrebno opraviti še nekaj pomembnejših nalog, pri čemer je najpomembnejša PRIPRAVA VOLILNIH MATERIALOV IN IZVEDBA VOLITEV. Zelo zahtevne naloge bodo v tem času prevzele volilne komisije in volilni odbori, pred katerimi je vrsta nalog od spremljave do poteka in izvedbe dokončnih volitev delegacij v TOZD in delovne skupnosti.

Pri tem seveda ne morejo stati ob strani osnovne organizacije DPO, ki morajo tudi v tem času aktivno delovati predvsem v smeri nadaljnega utrjevanja delegatskega odločanja in uresničevanja delegatskih odnosov, katerim se delovni ljudje in občani vsekaror niso odrekli. Naloga osnovnih organizacij je, da na dan volitev vsi delavci, zaposleni v TOZD in delovnih skupnostih Železarne Jesenice, svojo državljansko dolžnost tudi odgovorno opravijo.

V ŽELEZARNI JESENICE, V NAŠIH TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTIH BOMO TAKO V ČETRTEK, 13. MARCA (V MARSIKATEREM OKOLJU TUDI ŽE PREJ), VOLILI:

- 23 delegacij s po sedmimi člani za zbor združenega dela,
- 48 posebnih delegacij s po sedmimi člani za delegacije v SIS družbenih dejavnosti,
- 10 združenih delegacij z 11 člani za SIS družbenih dejavnosti,
- 2 združeni delegaciji z 12 člani za SIS družbenih dejavnosti,
- 10 splošnih delegacij s 15 člani za SIS družbenih dejavnosti,
- splošno delegacijo s 17 člani za SIS družbenih dejavnosti.

Vsega skupaj bomo torej izvolili 161 delegatov v delegacije za DPS in 637 delegatov v delegacije za skupščine SIS družbenih dejavnosti.

Skupaj z volitvami delegacij v DPS in skupščine SIS bomo na ta dan volili tudi člane samoupravnih organov SOZD Slovenske železarnice in interne banke iz naše delovne organizacije (v delavski svet, odbor samoupravne delavske kontrole in zbor interne banke).

V večini primerov so se delovni ljudje na temeljnih kandidacijskih konferencah odločali za zaprte kandidatne liste; za odprte le v TOZD Jeklarna, in sicer v celoti, v TOZD Žebjarna za volitve splošne delegacije (od 17 predlaganih kandidatov bodo izvolili 15) in v Delovni skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in novogradnje (od 8 predlaganih kandidatov jih bodo izvolili 7) za delegacijo v DPS.

Torej, 13. in 16. marca vsi na volišče, s ciljem, da po konstituiranju delegacij obrnemo nov list v razvoju delegatskega sistema.

POMEMBNO OBVESTILO SODELAVCEM

Predsedstvo SFRJ je izdalo Ukaz o razglasitvi Zakona o vojaški obveznosti.

V dopolnjenem Zakonu so za nas važne zlasti naslednje novosti:

- Orožne vaje, ki trajajo do 48 ur, se praviloma organizirajo izven delovnega časa.
- Nadomestilo OD (po čl. 68. zakona) ne pripada osebi v rezervnem sestavu, ki je vpoklicana na orožne vaje do 48 ur. Vendar morajo delovne organizacije tem osebam s prerazporeditvijo delovnega časa ali kako drugače omogočiti, da izpolnijo svoje delovne naloge in dela ter ustvarijo osebni dohodek, ki jim pripada.
- Oseba v rezervni sestavi ne more biti poklicana na orožne vaje, ki se izvajajo pod temi pogoji več kot 24 ur v enem letu.

Opozarjamo vse delavce, da morajo kljub navedenim spremembam zahtevati potrdilo oz. potrjene pozive o udeležbi na orožnih vajah.

Referat za LO

35 LET ŽELEZARJA

O KAKOVOSTNEM IN UČINKOVITEM SAMOUPRAVLJANJU

Konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne in Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje sta v sredo, 12. februarja, organizirala okroglo mizo o kakovostnem in učinkovitem samoupravnem odločanju. Okrogla miza je bila organizirana kot del javne razprave o Kritični analizi političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Gradivo za okroglo mizo je bilo prej objavljeno v Železarni, pripravil pa ga je Ivan Puc s CPSI, ki je tudi začel razpravo. Opozoril je na to, da kritična analiza išče vzroke za krizo političnega sistema predvsem na mikronivoju, medtem ko se ti, po njegovem mnenju, skrivajo predvsem na makronivoju, kjer pa nimamo prave možnosti, da bi vplivali na spremembe. Kljub temu, pravi Puc, pa so spremembe tudi na mikronivoju potrebne, zato se danim možnostim ne smemo odreči.

Razprava se je kar precej časa vrtila okoli predlagane možnosti, da bi o prenehanju delovnega razmerja zaradi hujše kršitve delovne obveznosti po novem odločal delavski svet. Kazalo je, da bo to postal osrednji problem Kritične analize. Kakorkoli že, spet se je izkazalo, da so nekatere rešitve, ki jih ponuja kritična analiza, nastale v udobnih foteljih in nimajo pravega stika s tistimi, kar se dogaja »v bazi«. Tako se že kar nekaj časa vrtimo v krogu okoli problema, kako se znebiti delavca, ki dela škodo svoji delovni organizaciji. Enkrat lahko to storimo brez posebnih preglavic tudi s tistimi, ki nekomu niso všeč, drugič spet je skoraj nemogoče znebiti se delavca, ki ne dela drugega kot škodo. Rina Klinarjeva je opozorila, da najbrž prenehanje delovnega razmerja pri hujših kršitvah delovnih obveznosti ni problem, ki ga nikakor ne bi mogli rešiti. Gre tudi za tiste, ki brez kršitev in disciplinskih prestopkov svojega dela ne opravljajo ali pa ga opravljajo slabo.

Na naslednji problem, za katerega se je tudi izkazalo, da je rešljiv tudi v okviru sedanje zakonodaje, je opozoril Zvonko Miklič. Gre za to, da pri velikem številu temeljnih organizacij kaj lahko pride do tega, da zaradi peščice delavcev, ki imajo večino v kaki majhni temeljni organizaciji, propade referendum v celi delovni organizaciji, kar je vsekakor nesmiselno. Pri glasovanju o skupnih tem-

ljih planov je že mogoče odločiti o izidu referendumu na podlagi glasov večine delavcev v delovni organizaciji in očitno je, da bo tako prakso treba vpeljati še v zvezi z odločanjem o čem drugem kot zgolj o temeljnih planov. Govora je bilo tudi o vprašanju, ali lahko delavski svet ob spreminjenih razmerah gospodarjenja sprejme odločitve, ki je v nasprotju z že prej sprejetimi planskimi usmeritvami. Ob tem je bilo mimogrede omenjeno, da se ne moremo prav odločiti, ali si želimo, da bi bile take in podobne zadeve normativno natančno urejene in določene, ali pa bi raje videli, da bi nam zakonodaja pustila bolj proste roke.

V razpravi je bilo govora tudi o možnosti, da bi vodjem TOZD skozi zmešnjavo samoupravnih opravil pomagali »profesionalni samoupravljalci«, kar je spet povzročilo burno razpravo o tem, kaj bi delali, ali so potrebni ali ne, komu bi bili na poti in podobno. Ena od rešitev, ki so jih omenili razpravljalci, je kajpak tudi ta, da bi samoupravljanje nekoliko poenostavili. Toda, če si vzamemo čas za branje kritične analize, se brž priključimo do spoznanja, da prav resne nevarnosti za kaj niti ni. Še več, že sedanja zakonodaja, ki se resda spreminja skoraj vsak dan sproti, ponuja obilico možnosti za razmeroma učinkovito samoupra-

vljanje pa je le malokatera od njih izkoriščena. Tudi nekaj novih možnosti za bolj racionalno organiziranje delegacij je naletelo večinoma na gluha ušesa, kljub temu, da je bilo narejenih nič koliko analiz in potiskanega dosti papirja, vse na temo: zakaj nikogar več ne zanima samoupravljanje. Očitno je splošna otopelost dosegla že kar zavidljivo raven, s katere se bomo tudi s pomočjo kritične analize le težko rešili. Najbrž bo treba storiti tisto, kar je njega dni predlagal že rajni Marx, namreč zgrabiti stvar pri korenu. Žal tudi za korenite spremembe ni pravega veselja, bodisi da nečemo več prav verjeti v njihov uspeh, bodisi da ne verjamemo, da so sploh še mogoče, ali pa o tem sploh nečemo več razmišljati. Dobro ilustracijo pravkar povedanega smo imeli priložnost videti tudi ob okrogli mizi, kjer je »referat« Leon Mesariča o zveznem proračunu in podobnih zadevah povzročil splošno veselost in nemara tudi odobravanje, resno jemal pa ga ni nihče.

Čeprav smo si privoščili kratko ekskurzijo v stran od razprave na okrogli mizi in tudi nismo omenili vsega, kar je bilo na njej izrečenega, bodi vendarle dovolj tudi tega pisanja, saj je osrednji poudarek omenjene Marxove misli bržčas tudi v tem, da manj pišemo in govorimo, več pa delamo. Za konec le še ena misel: bolj kakovostno in učinkovito bomo samoupravljali takrat, ko ne bomo več samo upravljali, ampak bomo upravljali sami.

Borut Grce

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Željalna in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

1. VOZNIK VILIČARJA, šifra 2471, D-3, 6. ktg., 1 oseba,
2. ČISTILKA, šifra 2427, D-1, 2. ktg., 2 osebi.

POGOJI: pod 1 — 6 razredov OŠ,
— izpit za voznika viličarja.
pod 2 — 6 razredov OŠ.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako za TOZD Željalna.

POSLOVANJE ŽELEZARNE V LETU 1985

stotke boljša, višja pa je bila tudi dosežena prodajna cena.

Celotni prihodek, dosežen v letu 1985, je torej znašal 90.462 milijonov dinarjev, kar je za 13 odstotkov nad načrtovanim ter za 87 odstotkov večji kot v letu poprej.

Temeljne organizacije so zaloge nedokončane proizvodnje, polproizvodov in gotovih izdelkov sicer zmanjšale za 9.781 ton, vendar odprema v zadnjih dneh obračunskega obdobja pomeni t. i. blago na poti, ki povečuje vrednost zalog. Kajti dolžniško upniško razmerje še ni nastopilo. V bilanci zaradi tega izkazuje močnejše povečanje zalog za 703 milijone dinarjev.

Stroški proizvodnje so znašali 78.415 milijonov dinarjev ter so načrtovane presegli za 13 odstotkov, dosežene v lanskem letu pa za 83 odstotkov.

V okviru stroškov je bila amortizacija po minimalnih, z zakonom določenih stopnjah, večja od načrtovane za 12 odstotkov, zaradi obračunavanja amortizacije na osnovi večžmenskega obratovanja, prenosa tečajnih razlik, nastalih pri preračunu tujih kreditov, v nabavno vrednost osnovnih sredstev ter kolavdicije novih osnovnih sredstev (predvsem v TOZD Valjarna debele pločevine, v TOZD Valjarna blumingštel in Energetika). Poleg tega so temeljne organizacije obračunale tudi amortizacijo nad minimalnimi stopnjami za specifično opremo v železarstvu (razen temeljnih organizacij, ki so izkazale izgubo), tako da je vsa obračunana amortizacija narasla na 7.032 milijonov dinarjev in je večja od načrtovane za 51 odstotkov. Zaradi že omenjenih vzrokov ter revalorizacije osnovnih sredstev konec leta 1984, je bila amortizacija v letu 1985 za 127 odstotkov večja od obračunane v letu 1984.

Materialni stroški so porasli za 75 odstotkov ter so znašali 65.295 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1984 so stroški za porabljene surovine porasli za 83 odstotkov, stroški energije za 71, transportni stroški pa za 66 odstotkov; v materialnih stroških pa porabljene surovine predstavljajo 63 odstotkov.

Temeljne organizacije izkazujejo zvišanje planiranih stroškov; zaradi

višjih cen surovin in materiala od cen, vkalkuliranih v planske kalkulacije, so stroški porasli za okrog 6 milijard dinarjev, kar predstavlja 9 odstotkov vseh materialnih stroškov, posebni stroški izvoza pa so znašali 328 milijonov dinarjev.

Obresti so glede na leto 1984 močno porasle, čemur je vzrok močno povečanje obresti za vse vrste kreditov ter predstavljajo 4 odstotke vseh stroškov poslovanja.

Precej višji so bili tudi drugi stroški poslovanja, med katerimi so največje negativne tečajne razlike, nastale pri preračunu kreditov za obratna sredstva, odplačil tujih kreditov ter neodplačanih deviznih anuitetah, ki so znašale 1.368 milijonov dinarjev ter so za 190 odstotkov večje od lanskega leta.

Porabljena sredstva so porasla za tri indeksne točke manj kot pa obseg poslovanja, kar pomeni višjo rast dohodka, ki je znašal 12.874 milijonov dinarjev. S prihranki od inovacij in racionalizacij so naši delavci ustvarili 584 milijonov dinarjev ali 5 odstotkov doseženega dohodka.

Obveznosti iz dohodka so dosegle višino 5.316 milijonov dinarjev. Glede na lansko leto so porasle za 86 odstotkov. Zaradi visoke rasti dohodka (večji za 103 odstotke od leta 1984) so močno porasle obveznosti, ki se obračunavajo na osnovi doseženega dohodka.

Čisti dohodek je znašal 7.558 milijonov dinarjev. Za osebne dohodke smo namenili 6.065 milijonov dinarjev, kar je 105,9 odstotka več kot v letu 1984. Čisti osebni dohodek na delavca v Železarni je znašal 59.908 dinarjev ter je bil za 105 odstotka večji od izplačanega čistega osebnega dohodka v letu 1984.

Na sklade smo razporedili 1.371 milijonov dinarjev, za vzdrževanje komunalnih objektov v občini Jesenice pa smo namenili 66 milijonov dinarjev (1,35 odstotkov od bruto osebnega dohodka).

Na poslovni sklad smo razporedili 337 milijonov dinarjev, kar pa ne zadostja niti za pokritje obveznosti, ki bremenijo poslovni sklad. V SIS materialne proizvodnje smo združili 570 milijonov dinarjev, posojilo za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin pa znaša 233 milijonov dinarjev.

Tri temeljne organizacije (Plavž, Jeklarna, Valjarna blumingštel) so poslovno leto zaključile z izgubo v višini 127 milijonov dinarjev, kar je manj od načrtovane in dosežene v letu 1984.

Ob upoštevanju čistega dohodka, ki so ga temeljne organizacije razporedile na poslovni, rezervni in sklad skupne porabe ter komunalno dejavnost, znaša konsolidirani čisti dohodek 1.437 milijonov dinarjev.

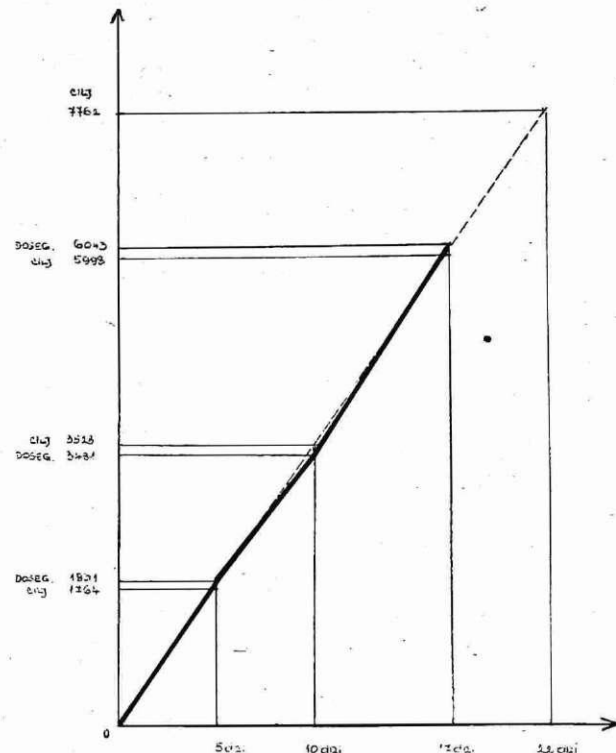
SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

V petek, 28. februarja, bo ob 11. uri v dvorani samoupravljalcev potekala peta seja delavskega sveta Železarne. Obravnavali bodo naslednje točke dnevnega reda:

- pregled izvajanja sklepov prejšnje seje,
- poročilo o ponovnem referendumu v TOZD Plavž in Hladna valjarna Jesenice za sprejem skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov,
- poročilo o smrtni nesreči sodelavca TOZD Remontne delavnice,
- poslovno poročilo delovne organizacije za leto 1985,
- predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe,
- samoupravni sporazum o temeljnih plana območne vodne skupnosti Gorenjske za obdobje 1986—1990,
- predlog samoupravnega sporazuma o usmerjanju in uporabi skupnega dohodka, doseženega v temeljni banki Gorenjske Kranj v letu 1985 in Jugobanke-Temeljne banke Ljubljana,
- sprejem začasnega statutarnega sklepa,
- imenovanje,
- delegatska vprašanja.

CPSI

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA V FEBRUARJU

V sedemnajstih dneh meseca februarja smo dosegli 6043 milijonov dinarjev realizacije, kar je v bistvu preseganje cilja samo za odstotek.

Pred nami je še šest delovnih dni do konca meseca. Stanje se je v teh sedemnajstih dneh nekoliko izboljšalo. Torej lahko upamo, da bomo zastavljeni cilj dosegli.

Oddelek za nagrajevanje

Čiščenje odlitkov (foto I. Kučina)

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti ETN in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih ponovno

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge v sektorju novogradenj

- VODJA LOKACIJSKO TEHNIČNIH ZASNOV, šifra 5653, 18. ktg., 1 oseba**

POGOJI:

- diplomirani inženir gradbene, strojne ali metalurške smeri,
- aktivno znanje enega tujega jezika,
- štiri leta delovnih izkušenj v projektiranju.

Kandidati naj pošljejo prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za delovno skupnost ETN«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD HV Bela in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge v TOZD HVB

- žerjavovodja odpreme, šifra 4324, D-3, 7. ktg., 2 osebi, sistem dela 1 izmena 5+2.**

POGOJI:

- dokončana osemletka,
- opravljen žerjavovodski tečaj.

Kandidati naj prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za TOZD HVB«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KO-FI z dne, 25. februarja in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge na Komercialnem sektorju

- STROKOVNI SODELAVEC SERVISNE SLUŽBE, šifra 5298, U-4, 16 ktg., 1 oseba.**

POGOJI:

- višja šola tehnične smeri,
- dve leti delovnih izkušenj.

Zaželjene so delovne izkušnje s področja varjenja.

Kandidati naj prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za delovno skupnost KO-FI«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

SEJE DELAVSKIH SVETOV V JANUARJU

Predsedniki delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti so do 31. januarja sklicali redne seje. Dnevni redi so bili obsežni, saj je bilo kar šest točk skupnih za vse TOZD in delovne skupnosti, poleg teh pa so obravnavali še lastno problematiko.

1. Pri PREGLEDU IZVAJANJA SKLEPOV PREJŠNJE SEJE ugotovljajo, da so vsi sklepi izvršeni in da so dobili zadovoljive odgovore. Za TOZD Plavž je vodja sektorja novograden pripravi odgovor glede nove kantine, kadrovskega sektorja pa obrazložitev glede na pritožbo delavca.

V TOZD Valjarna debele pločevine so delegati dobili pojasnilo na delegatsko vprašanje, ki so ga postavili na 4. seji delavskega sveta 29. oktobra. Zahtevali so, da strokovna služba opravi ekološke meritve v OTOPU na delovnih nalogah varilec-specialist. Strokovna služba je ekološke meritve opravila, elaborat pa jim bo poslala naknadno. Na 5. seji 24. decembra pa so postavili delegatsko vprašanje, zakaj varnostna signalizacija merilca debeline ne dela in kdo je odgovoren za njeno vzdrževanje in čiščenje. Asistent za delovne naprave jim je odgovoril, da signalizacija merilca debeline ni delovala popolno zaradi okvare na rotacijski svetilki. Okvaro so odpravili delavci Remontnih delavnic (dvakrat v kratkem času) in sedaj signalizacija merilca debeline normalno deluje. Vzdrževanje elektronike in signalizacije merilne naprave debeline je v pristojnosti Remontnih delavnic, za čiščenje svetlobnih teles in merilne naprave pa morajo poskrbeti v samem obratu. To čiščenje organizirajo pri tedenskih popravilih na progi. Z dozimetričnimi kasetami je poskrbljeno tudi za varnost pri merilni napravi.

V TOZD Vratni podboji delegati delavskega sveta še niso dobili odgovora na pripombo, ki so jo imeli na decembrski seji, ko so obravnavali predlog prenosa nadomestil OD za čas bolezenske odsotnosti z dela in stroškov zdravljenja v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo poškodb pri delu in poklicnih boleznih na družbeno delo. Delegati so namreč zahtevali, da se jim predloži finančni prikaz, koliko sredstev bodo za te namene morali zbrati in kakšen bo torej prenos bremena na družbeno delo. Doležer te informacije ne bodo dobili, ne bodo glasovali za tak predlog.

V TOZD Elektrode so delegati ugotovili, da je usposabljanje delavcev oplaševalnice v zaključni fazi in da je bila akcija uspešna. Usposabljanje bodo nadaljevali v rezalnici. Seznanili so se, kako potekajo naloge pri preizkušanju surovin za posebno elektrodo, ki jih skupaj s tehnologijo TOZD opravljajo delavci raziskovalnega oddelka. Ugotovili so tudi, da ima TOZD možnost nadaljnjega razvoja, ker po sklepu odbora za gospodarstvo oddelek ognjevarnih materialov ostane v TOZD. Hkrati so opozorili, da dela pri investiciji aglomeriranih praškov kasneje in jih je potrebno pospešiti.

V TOZD Transport so delegati ugotovili, da še ni realiziran sklep o nabavi nove derezine.

V DELOVNI SKUPNOSTI KSI so ugotovili, da še niso vse SDS obravnavale razmerja kriterijev pri določanju višine OD delavcev delovne skupnosti KSI, zato še niso zbrali vseh pripomb. Strokovni službi so naložili, naj na osnovi usmeritev SDS pripravi predlog kriterijev, po katerih bo višina OD delavcev delovne skupnosti KSI bolj neposredno povezana z njihovim delom.

V DELOVNI SKUPNOSTI KO-FI so delegati delavskega sveta opozorili, da je neposredni vodja dolžan pomagati vodju SDS, kadar ta prosi za pomoč pri razlagi gradiva.

OSKRBA S PITNO VODO

TOZD Energetika obvešča vse delavce Železarne, da je oskrba s pitno vodo v Železarni zelo kritična.

Lanskoletno suho poletje in letošnja zima sta izdatnost izvirov, ki napajajo mestno vodovodno omrežje in Železarno Jesenice, zmanjšala na polovico. Lastni vir pa zaradi nizke podtalnice že več mesecev nima pitne vode.

Delavce Železarne Jesenice prosimo, da s pitno vodo varčujejo. Vodstva TOZD naj umivajo ob koncu dneve organizirajo v daljšem razmaku.

2. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SKUPNIH OSNOVAH IN MERILIH ZA DELITEV SREDSTEV ZA OD IN DELA SKLADA SKUPNE PORABE V DO ŽI IN METODOLOGIJA VREDNOTENJA ZAHTEVNOSTI DEL IN NALOG

V TOZD Plavž, Valjarna žice in profilov, Žičarna in Transport je delavski svet ugotovil, da SDS k sporazumu in metodologiji niso imele pripomb. V TOZD Družbena prehrana je delavski svet celo sprejel ugotovitveni sklep, da je zbor delavcev samoupravnih sporazumov sprejel. V Jeklarji, Valjarni bluming-štel, Hladni valjarni Jesenice, Jeklovleku, Vratnih podbojih, Remontnih delavnicah, Energetiki in KSI so razpravljali po SDS podaljšali v februar, ker delavci niso pravčasno dobili primerjalnih izračunov osebnega dohodka za sedanja delovna mesta in ustrezne delokroge po novem sistemu, kot je bilo sklenjeno na delavskem svetu Železarne. Ti izračuni sicer niso v neposredni zvezi s sporazumom in metodologijo, vendar pa so delavci menili, da bodo na ta način, ko se bodo seznanili z vrednotenjem delokrogov po novi metodologiji — lažje ocenili ustreznost sporazuma in metodologije. V nekaj TOZD (Jeklarja, Valj. debele pločevine, HVB, Elektrotde, Želbljarna) so se pripombe v glavnem nanašale na razvid del in nalog, torej na vrednotenje in primerjalni izračun. V šestih TOZD in dveh delovnih skupnostih so imeli konkretne pripombe. V Livarni so imeli pripombe k 85. členu. Menili so, da je višina nadomestila OD za čas bolezenske odsotnosti za prve tri dni premajhna (75 odstotkov osnove). V Valjarni debele pločevine in HVB so imeli pripombo k 14. členu. Menili so, da je razpon med najenostavnejšim in najzahtevnejšim delom prevelik (11:5,35). V HVB so zahtevali, da se konkretizirata 18. (obračunavanje dela preko polnega delovnega časa) in 31. člen (razporejanje na druga dela v času zastojev, sodelovanje proizvodnih delavcev pri izvajanju remontov). V 36. členu predlagajo, da se učinkovitost delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi stimulira, če je doseženo najmanj 100 odstotkov normalne uspešnosti poslovanja na ravni delovne organizacije in ne 95 odstotkov, kot je v osnutku.

V 47. členu predlagajo natančnejšo opredelitev pravice do osebnega dohodka na podlagi minulega dela, zlasti kako in koliko odstotkov narašča pravica do OD na podlagi minulega dela glede na čas zdravljenja dela v Železarni.

V 59. členu predlagajo, naj bo višina regresa za letni dopust odvisna

od višine osebnega dohodka delavca v prvem kvartalu tekočega in ne predhodnega leta.

V 71. členu predlagajo, da se črta starostna meja 50 let (ženske 45 let), kadar pri delavcu ni mogoča ustrezna razporeditev oziroma prekvalifikacija in ima pravico do OD, ki je zanj ugodnejši. Predlagajo, da se upošteva samo delovna doba (20 let dela v Železarni). Tak predlog imajo tudi v TOZD Vzdrževanje.

V Profilarni predlagajo, naj se deficitarnost iz osnutka črta. Menijo, da pomenijo vsi dodatki izigravanje pravilnega vrednotenja delovnih nalog.

V Strojnih delavnicah predlagajo, da se v osnutku opredeli napredovanje na delovnem mestu in da se regres tudi v prihodnje deli po sedanjem sistemu. Enaki pripombe imajo v delovni skupnosti SEO-TKR-NG in dodajajo, da je diferenciacija regresov vprašljiva, saj predstavlja delež regresa minimalno vrednost poprečnega OD. V Strojnih delavnicah se ne strinjajo s 7. členom, da delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti določajo vrednost točke.

V Vzdrževanju imajo pripombe na naslednje člene:

— v 2. členu predlagajo, naj se pri delu na odprti višini opredelijo točke na uro;

— v 15. členu naj se poveča število točk pri enozmenskem delu v popoldanskem času na 25 (sedaj 20) in pri rednem delu v popoldanskem času na 20 (sedaj 15);

— v 39. členu naj bo opredeljena višina nagrade, ki jo lahko odobri vodja TOZD ali sektorja;

— v 44. členu predlagajo spremembo odstotka pri OD iz minulega dela, ki je odvisen od skupne delovne dobe;

— v 83. členu naj se točka h dopolni tako, da pripada delavcu nadomestilo tudi v primeru akcije potapljačev (poleg akcije gorskih reševalcev, gasilskih služb in udeležbe na krvodajalskih akcijah);

— v 85. členu predlagajo, da znaša tudi nadomestilo OD za kronične bolezni 100 odstotkov osnove (poleg poklicnih bolezni, poškodb pri delu in bolezenski odsotnosti borcev).

V delovni skupnosti KO-FI so imeli pripombe k dodatku na stalnost, saj je ta za delavce z daljšim stažem v SOZD SZ nižji kot sedaj. Menili so, da osnova za bolezensko odsotnost (en mesec dela v predhodnem letu) ni realna. Ugotavljajo, da je pri načinu obračunavanja OD za minulo delo več nejasnosti (ugotavljanje zaposlenosti v SOZD, popraviljanje pokojninske osnove za znesek minulega dela, prejetega po upokojitvi). Prav tako jih zanima, kako bomo izvedli plačevanje nekaterih nadomestil (izobraževanje, službena potovanja...) po tekočem mesecu. Pri obravnavanju metodologije vrednotenja zahtevnosti del in nalog so

(Nadaljevanje na 7. strani)

USPEŠEN REBALANS ZA LETO 1985

Na predlog samoupravnih organov Jeklarne in na priporočilo delavskega sveta Železarne je sektor za ekonomiko in organizacijo pripravil predlog rebalansa plana za leto 1985. Na tretji seji delavskega sveta je bilo postavljeno delegatsko vprašanje, ali so bili izpolnjeni z rebalansom postavljeni cilji.

Rebalans je bil potreben zaradi pomanjkanja ognjevarnih gradiv, velikega obsega izvenprogramske proizvodnje in pomanjkanja delavcev v Železarni, ki je bilo glede na začetek priprav na gradnjo Jeklarne 2 že kar kritično.

V Jeklarji so z rebalansom predviden obseg proizvodnje presegli za 1,4 odstotka. Predvideno je bilo tudi znižanje porabe plina in mazuta za 7 odstotkov, vendar se je zaradi izjemno nizkih temperatur v začetku leta, poslabšanja oskrbe in neugodnega razmerja med plinom in mazutom poraba znižala le za 5 odstotkov. Z rebalansom je bil predviden tudi uvoz groblja in ognjevarnih materialov. Groblja ni bilo treba uvoziti, pri ognjevarnih materialih pa le tiste vrste, ki jih ne delajo domači proizvajalci, torej le majhen del potrebnih količin.

DELAVCI ŽELEZARNE JESENICE

V skladu z določili zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list SRS, št. 7/74) so na vodstvih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti že razgrnjeni spiski volilnih upravičencev, to je delavcev, ki bodo 13. marca volili svoje delegacije v zbor združenega dela občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter glasovali o izvolitvi delegatov v samoupravne organe in interne banke SOZD SZ. Namen razgrnitve je, da delavci lahko pregledajo te spiske in zahtevajo popravke.

VOLILNE KOMISIJE TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTI ŽI

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 3. do 9. MARCA

3. marca, Boris PESJAK, vodja FRS, Jesenice, C. revolucije 2/a, tel. št. 82-726.
4. marca, Miloš PIŠČANEC, vodja OPP, Jesenice, Prešernova 23, tel. št. 83-803.
5. marca, Ernest PUŠNIK, vodja komerciale, Jesenice, Hrušica 138.
6. marca, Bogdan RAVNIK, vodja TOZD HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3/b, tel. št. 83-734.
7. marca, Vinko ROTAR, vodja TOZD Remontne delavnice, Jesenice, C. talcev 8/a, tel. št. 82-792.
8. marca, Martin ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-130.
9. marca, Lado ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-136.
Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv na domu. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
Med dežurstvom je dežurni obvezen opraviti en obhod po Železarni, svoja zapazanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku PO.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 3. 3.	IVO LEBAN	AHMED TELALOVIČ
TOREK – 4. 3.	STANE ERZEN	FRANC NOVAK
SREDA – 5. 3.	MARJAN ENDLIHER	ALOJZ LEBAR
ČETRTEK – 6. 3.	ANTON KAVČIČ	MARTIN BRUMAT
PETEK – 7. 3.	RADO LEGAT	MIRKO ZUPAN
SOBOTA – 8. 3.	FRANC NEČIMER	MIHA ŠLIBAR
NEDELJA – 9. 3.	ANTON BURJA	MIROSLAV ZUPAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3551
vezni telefon je: 2317
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure
nočni dežurni od 18. do 6. ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure
Predaja poslova je na vodstvu TOZD Vzdrževanje oziroma v sobi dežurnega vzdrževanja.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 3. do 8. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce: od 6.30 do 8. ure — dr. Ivica Vreš.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.
V soboto, 8. marca, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — zaradi strokovnega izpopolnjevanja terapevtov bo ambulanta zaprta.
II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.
Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.
Za Vatrostalno: od 15.30 do 18.30.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V marcu bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Marjeta ARH, Strojne delavnice — 7. marca; Ahmet ZUBANOVIČ, Jeklovlek — 8. marca; Ignac JURAN, Strojne delavnice — 15. marca; Jože DOBRAVEC, Valjarna debele pločevine — 18. marca; Jože ZUPAN, Valjarna bluming-štel — 18. marca; Ljubica NIŠEVIČ, Spošni sektor — 25. marca in Borut RAZINGER, komercialni sektor — 26. marca.
Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

VABILO NA DELO V JEKLARNO

Vse občane jeseniške in radovljiške občine, ki se želijo vključiti v proizvodno delo v jeklarji, vabimo, da se prijavijo na kadrovskem sektorju Železarne — sprejemni oddelek, kjer bodo dobili posebne prijavnice.

Pripominjamo, da bodo imeli delavci jeklarne prednost pri poznejši vključitvi v proizvodno delo Jeklarne 2.

ZAPIRAMO ČITALNICO

Obveščamo vse obiskovalce čitalnice pri Jeleni, da čitalnico s 1. marcem zapiramo. Vzrokov, ki so nas vodili k tej odločitvi, je več.

Poprečni dnevni obisk čitalnice je od 15 do 20 obiskovalcev. Zanimanje za čitalnico je po prenehanju obratovanja kina Radio še dodatno upadlo. Med obratovanjem kina je bilo največ obiskovalcev pred začetkom predstav. Ker je bila čitalnica odprta od 12. do 20. ure, je bila praktično štiri do pet ur popolnoma prazna. Vodja čitalnice je bil torej neupravičeno redno zaposlen, visoki stroški za nakup časopisov, revij itd. pa za tolikšno število obiskovalcev nesprejemljivi. Raznolikost, pestrost, dostopnost in razširjenost informacijskih medijev (radio, TV, časopis...) so zanimanje za čitalnico še dodatno znižale. Spremenila se je tudi gostota prebivalcev na tem območju, saj je le-ta sedaj največja na Plavžu.

Iz teh nekaj vzrokov je razvidno, da v sedanjih razmerah delovanje čitalnice ni sprejemljivo. To pa še ne pomeni, da smo opustili vsa kršna misel, da bi čitalnica v prihodnje še delovala. Vendar je za to potrebno poiskati primernejšo rešitev, določiti in pridobiti lokacijsko primernejši prostor, časovno opredeliti delovanje čitalnice (največ tri do štiri ure), izbirati ustrezne časopise in revije ter imenovati primerne vodje čitalnice, kar predstavlja največji problem (za te naloge ni delovnega mesta, delo je le v popoldanskem času, nepoln delovni čas, problem pogodbenega dela itd.). Če bo zanimanje občanov za čitalnico dovolj veliko in če želimo ohraniti to dejavnost (najbrž je jeseniška čitalnica v taki obliki ena redkih, če ne edina v Sloveniji), bo potreben dogovor med kadrovskim sektorjem in sindikatom Železarne Jesenice ter Zvezo kulturnih organizacij Jesenice, ki naj bi tudi sodelovala pri oblikovanju možnosti za delovanje čitalnice.

ODBORI ZA GOSPODARSTVO

TOZD Valjarna debele pločevine

Odbor za gospodarstvo v TOZD Valjarna debele pločevine je na 6. seji 18. februarja ugotovil, da so vsi oddelki januarski plan (6000 ton) presegli: proga za 627 ton, adjustaža za 365 ton, oprema pa za 286 ton. Vrednostno je bila planirana realizacija presežena za 298,9 milijona dinarjev. Tudi večjih problemov pri odpravljanju z vagoni ni bilo. Nekaj težav pa je bilo z razkladanjem vagonov, kar jih bo stalo 506 tisoč dinarjev strojnine.

V februarju nameravajo izdelati 6300 ton, pod pogojem, da bo zagotovljen ustrezen vložek. Če vložek ne bo zagotovljen, je treba odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne do 1. marca poslati vlogo za znižanje operativnega programa.

Da bi rešili problem »odškajanja« vložka za namensko proizvodnjo pred valjanjem, je odbor imenoval posebno tričlansko strokovno komisijo. Komisija mora ugotoviti sposobnost normalnega dela odbrizgovne naprave in v primeru, če naprava ne dela, predlagati ustrezne ukrepe. Ko bo naprava za odbrizg skajše ponovno usposobljena, mora komisija opraviti poskus valjanja slabov ogreth brez pokrivanja. Posebej so ji naročili, naj pregleda skajasto površino sedmih kosov krojene pločevine za namensko proizvodnjo, ugotovi vzroke in o ugotovitvah pripravi poročilo. Sklenil je tudi, da mora vodja OPP poskrbeti, da bo imela

pločevina za pokrivanje slabov pred ogrevanjem pravilne dimenzije. Če bo pretanka, jo je treba vrniti na bluming. Če slabi niso pokriti po vsej površini, se jih ne sme zalagati v peč.

Ker reklamacije naraščajo, je odbor pooblastil tehnologa TOZD, da do naslednje seje pripravi poročilo o številu reklamacij ter vzrokih zanje, obenem pa tudi predlog, kako jih zmanjšati.

Težave imajo tudi s prevozom iz bluminga. Kamioni, s katerimi trenutno prevažajo slabe, so namreč previsoki, tako da obstaja nevarnost poškodb pri razkladanju. Na ta vprašanja zahtevajo od vodstva TOZD Transport pisno pojasnilo.

Odbor je tudi ugotovil, da nekateri sklepi s prejšnjih sej še vedno niso rešeni. Glede montaže kisikove sonde (sklep 6.1. s 1. seje) naj tehnolog TOZD poskrbi, da bo montaža čimprej opravljena. Do naslednje seje pa mora o tem pripraviti tudi pisno poročilo. Tudi sklep 4.4 s 5. seje (priprava norme za ravnanje plošč na stiskalnici) še vedno ni realiziran, kljub temu da je bilo predvideno, da se bo norma upoštevala že za januar. Pravilnik o uporabi avtomobila (sklep 5.3. s 3. seje) je bil izdelan. Odbor je sklenil, da se nabavi osebni avto za potrebe TOZD, asistenta za delovne naprave pa je zadolžil, da prisrbi potrebna sredstva za nabavo avtomobila.

TOZD Vratni podboji

Odbor za gospodarstvo v TOZD Vratni podboji je na 8. seji 11. februarja potrdil operativni plan za februar v višini 110 ton.

Obravnaval je tudi reklamacije v lanskem letu. Vseh zunanjih reklamacij je bilo devet (šest količinskih oziroma fakturiranih in tri kvaliteten). Sami pa so 16-krat reklamirali profil pri TOZD Profilarna in enkrat trak pri TOZD HVJ. V analizi omenjajo, da z ostalim vložnim materialom oziroma polizdelki za kovinske podboje ni bilo večjih kvaliteten težav. Izjema je bila le ena slabša pošiljka bar-

ve iz Chromosa (so pa poslali dodatek za izboljšanje barve) in slabih varilnih matic, ki jim jih je v avgustu dobavila Kovinoplastika Lož. V zvezi s slednjim so se na sestanku v Kovinoplastiki Lož že dogovorili za nove kvaliteten in prevzemne pogoje v letošnjem letu. Nekaj manjših težav je bilo tudi zaradi kotnosti in varilnih strojih in izrabljenosti orodja za izsekovanje ključavnic. Četrtemu letniku ŠC Iskra je odbor podaril vratni podboj za srečelov. Sklenil pa je tudi, naj se do naslednje seje pregledajo cene ure za male storitve in cene za sposojanje orodja.

TOZD Transport

Odbor za gospodarstvo v TOZD Transport se je na 5. seji 29. januarja seznanil z višjimi cenami urnih postavk za dela, ki jih za TOZD Transport opravljajo delavci DO Kovinar Jesenice. Od 1. januarja dalje jih je treba plačati po 920 dinarjev na uro. Odbor je sklenil »obvestiti podjetje Kovinar, da bi se njihov neposredni vodja oglasil vsak teden vsaj enkrat na delovišču teh delavcev«.

Soglašal je tudi s predlogom, da bi TOZD Transport odkupil prostore, ki jih je doslej uporabljala »Izolirka«, po predlagani (?) ceni.

Na izredni seji 13. februarja pa je sklenil, da naj se odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne predlaga, naj odobri iz združenih amortizacijskih sredstev sredstva za nabavo novega avtomobila audi 100 (6.673.000 dinarjev in predpisani prometni davek). Predlog utemeljuje s tem, da je osebni avto R 30 treba zamenjati, saj je star več kot šest let, prevozil pa je že 300 tisoč kilometrov.

Odločil je tudi, naj se prične postopek za zamenjavo več kot 20 let starega tovornjaka 8500, ki prevažajo vložek iz bluminga v 2400.

TOZD Žebljarna

Odbor za gospodarstvo v TOZD Žebljarna je na 10. seji 18. februarja ugotovil, da v januarju družbenega plana (630 ton) niso izpolnili. Izdelali so 510,6 ton, kar pa obenem pomeni, da so presegli operativni plan, ki je bil zaradi pomanjkanja naročil znižan na 500 ton, za 2,11 odstotka.

Zaradi pomanjkanja naročil so imeli na žebljarskih strojih 1776 ur zastojev, zaradi pomanjkanja delavcev pa 2008 ur. Izmeta za maloprodajo je bilo 3,74 kilogramov na tono, kar je 5,38 kilograma na tono manj kot poprečno v letu 1985. Specifična poraba električne energije je bila 66,96 kilovatnih ur na tono, se pravi za 15,6 kilovatne ure na tono večji, (zaradi nizke proizvodnje). V kvalitetnem asortimentu je bilo izdelanih samo 12,36 ton navojnikov, ker so naročila dobili proti koncu januarja.

V zvezi s poročilom o izvajanju plana v januarju so se člani odbora zaustavili predvsem pri pripombi o slabem čiščenju žebeljev. Ocena, da so vzrok slabega čiščenja mastni žebelji in mokro žaganje, se jim ne zdi povsem opravičljiva. Tehnolog in delovodje bi morali namreč skrbeti, da se bo sušilna naprava za žaganje redno uporabljala, suho žaganje pa naj se uporablja za najbolj kritične žebelje.

Ukinitev nočne dneve in soboto, 15. februarja, na osnovi dogovora med delavci in delovodjem, je odbor ocenil kot neodgovorno dejanje. Zahteval je, da se delavcem, ki te dneve niso opravili, piše dopust in da v soboto, 22. februarja, lahko delajo samo tisti delavci, ki se bodo prijavili za nadurno delo.

V marcu nameravajo v TOZD po operativnem planu izdelati 650 ton žebeljev (po družbenem bi jih morali 750 ton), in sicer 634 ton za izvoz, 16 ton pa za domače tržišče.

Osebnih dohodki v Žebljarni so v januarju zaostajali v poprečju 17.000 din za poprečjem Železarne. Poprečni dohodek na delavca v TOZD Žebljarna je bil 68.662 dinarjev, v DO ŽJ pa 85.826 dinarjev. Člani odbora so obravnavali tudi ponudbo za odkup dveh žebljarskih strojev tipa S 110 in N 5 firme Wafios ter brusilnega stroja za nože v skupni vrednosti 18,5 milijona dinarjev. Menili so, da je ponudba ugodna (oba žebljarska stroja sta nova, z njima je možno izdelati kvalitetne surovce za navojne žebelje, v celotnem postrojenju v TOZD pa nimajo niti enega primerne stroja za tako kvaliteten žebelje, pravijo). Zato predlagajo odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, »da po možnosti odobri omenjena sredstva iz združenih amortizacijskih sredstev za nabavo teh strojev in s tem omogoči kvalitetnejšo proizvodnjo navojnih žebeljev in s tem v prihodnje lažje osvajanje zahodnega tržišča s kvalitetnimi proizvodi in ugodno ceno«.

TOZD Jeklovlek

Odbor za gospodarstvo v TOZD Jeklovlek je na 6. seji 30. januarja ocenil, da je plan za februar (1590 ton vlečenega jekla, 210 ton brušenega in 170 ton valjanega jekla) izvedljiv, če ne bodo imeli problemov z vložkom za BK linijo.

Potrdil je tudi oba predloga, ki ju je pripravil asistent za delovne naprave, in sicer glede nabave novega avtomobila Lada 1200 — kombi (vrednost 1.114.000 din) ter odstranitve odvečne 50-kubične cisterne v Nx generatorju. V zadnjem letu vsa orodja in rezervne dele v večini izdelujejo in popravljajo zunanje delovne organizacije ali zasebniki, kot so Kovin, Kovinoservis, Veriga Lesce, Pretnar Mojstrana, Erozijska Kranj, itd. Vsa ta orodja in rezervne dele je treba navadno nujno dostaviti ali prevzeti. Velikokrat morajo naba-

vljati tudi v skladišču na Jesenicah (ležaji, jermena, tesnila, vijaki). Vse te prevoze so doslej opravljali z devetonskim tovornjakom, zato potrebujejo kombi.

Glede omenjene cisterne pa pravijo, da jo imajo že od leta 1964 in da se doslej še ni uporabljala. Imajo pa tudi probleme s prostorom v skladišču. Zato so sklenili, da jo dajo na voljo energiji ali sektorju novogradenj. Če se bo v mesecu dni pokazalo, da tadvta nista zainteresirana za cisterno, jo bodo razrezali in odpeljali v martinarno.

Srednji šoli elektrotehniške in kovinskopredelovalne usmeritve Kranj je odbor podaril 200 kilogramov odpadnega materiala, DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela pa 200 kilogramov polirane materiala.

TOZD Energetika

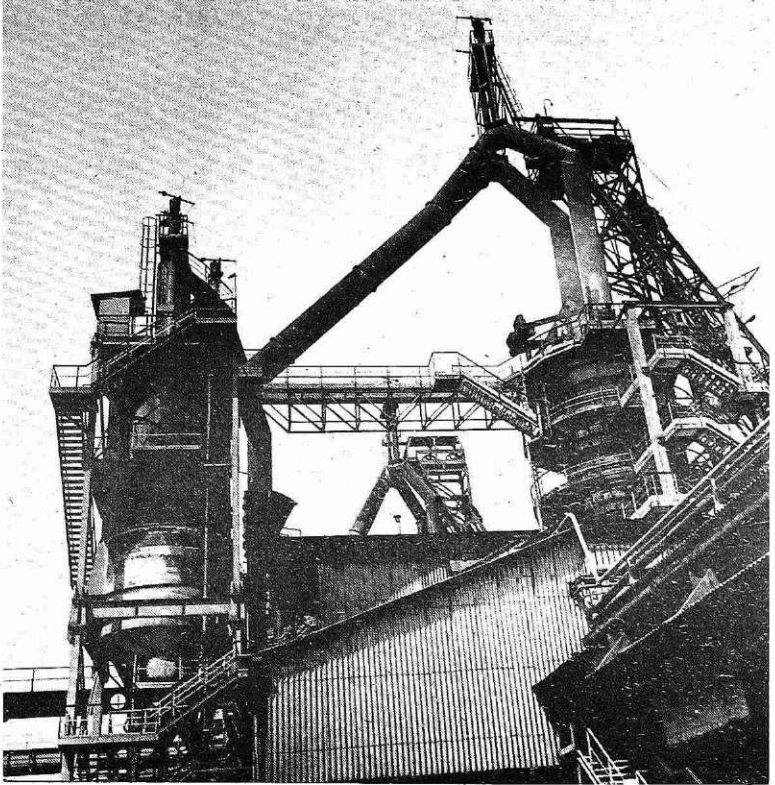
Odbor za gospodarjenje v TOZD Energetika je na 5. seji, 29. januarja v zvezi z elaboratom o popisu sredstev in njihovih virov ocenil, da je treba v okviru delovne organizacije (oddelek za osnovna sredstva) urediti administrativne viške in manjke osnovnih sredstev, ki se v spiskih osnovnih sredstev največ pojavljajo (največ se pojavljajo elektromotorji).

Na isti seji je tudi predlagal delavskemu svetu TOZD Energetika, naj potrdi brezplačni prenos centrifugalne črpalke Schulzer in 34 kilovatne

ga elektromotorja na delovno organizacijo Gorenjka, TOZD Žičnice, v Kranjski gori.

Društvo TVD Partizan Jesenice je v zvezi s prošnjo za znižanje stroškov ogrevanja predlagal, naj se obrne na oddelek za družbeni standard in na odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne. Glede finančne pomoči (v obliki reklam) za Namiznoteniški klub Jesenice pa je ocenil, da »se lahko reši v dogovoru z Marketingom ŽJ in TOZD s končnimi proizvodi, ki so v prodaji«.

CPSI — Božidar Lakota

Plavža (foto I. Kučina)

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD + tehnične službe, ključavničarji 1 in 2, montaža 1 in 2, žerjavni 1 in 2, hidravlika in pnevmatika, instalacija, elektrodelavnica, elektrožerjavni, delavnica elektrostrojev 1 in 2, vodstvo GRD, tesarji, mizarji, kleparji, zidarji, plastika, gradbenoremontna delavnica Javornik ter RTA 1, 2, 3, 4 in 5. (Od posameznih SDS tudi po dva). V zvezi s problematiko osebnih dohodkov (sporazum, metodologija, vrednotenje del in nalog) je bilo v TOZD organiziranih tudi več zborov, ki so se jih udeležili člani večjega števila SDS. Pripombe so bile številne, vendar pa jih v pregledu ne bomo povzemali (zaradi količine in ker zahtevajo — toliko bolj, ker smo pred referendumom — strokovno oceno in ustrezno pojasnjevanje). Povzeli bomo druge probleme, s katerimi se srečujejo SDS, pa čeprav trenutno niso tako pomembni in zanimivi kot problematika osebnih dohodkov. SDS delavnica elektrostrojev 1 je pod točko »Pregled izvajanja sklepov« zabeležila, da »službe še niso dale odgovora in zato do sestanka še ni prišlo«. SDS zidarji je pod razno razpravljala o disciplini. Podčrtali so zlasti vprašanja priprave na malico, časa za malico, časa odhoda z dela in premalo učinkovito izkoriščenega delovnega časa. SDS RTA 3 in 4 sta na sestanku 24. januarja postavili naslednje delegatske vprašanje: »Kdo je kriv, da kasni razprava o sporazumu o skupnih osnovah in metodologiji vrednotenja del in nalog, ki bi morala biti v drugi polovici januarja. SDS smatrate, da takšen pristop škoduje reševanju že tako pereče problematike nagrajevanja.« (Pripomnimo naj, da so bila ta vprašanja obravnavana na zborih delavcev RTA 1. februarja).

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje plavž 1, 2 in 3, vzdrževanje jeklarne 1 in 2, vzdrževanje HVŽ 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4 in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. SDS vzdrževanje HVŽ 1 in 2 pod razno opozarjajo, da bo treba izpolniti orodje pri osebnih zadolžitvah in v internem skladišču. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 se pritožujeta (27. januarja), da nista prejeli odgovora na kritiko kantine. SDS vzdrževanje Bela 2 v zvezi z izvajanjem sklepov prejšnje seje ocenjuje, da »od prejšnjega sestanka ni vidnejšega izboljšanja problemov vzdrževanja«. SDS vzdrževanje 4 pa, nasprotno, ocenjuje, da se je »glede sklepov prejšnje seje stanje izboljšalo«. Več pri-

pomb je namreč že realiziranih, nekaj pa jih je še v izvajanju. Pod razno so se med drugim pogovarjali tudi o remontih. Le-te bi bilo treba še bolje načrtovati, hkrati pa bi bilo treba tudi bolj poskrbeti za rezervne dele, ki jih zaradi zasedenosti strojnih delavnic težko dobijo. SDS vzdrževanje Bela 5 omenja, da so sklepi prejšnjega sestanka »delno realizirani«, in dodaja: »Ostane še nerealizirani sklep o nabavi 1,5-tonskega dvigala za nadstropno v jeklovleku.« Pod razno opozarja, da je treba urediti ogrevanje delavnic (tudi pri elektrifikaciji) in sanitariji. Potrebujemo tudi manjšo snemalno napravo. Eden izmed prisotnih pa je predlagal, naj bi se vrednost bona povečala za toliko, da bi zanj lahko kupil klobaso in dva kruha. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 sta (tako kot druge SDS) obravnavali dopis za klimatsko zdravljenje, v zvezi s katerim pa izražajo določene pomisleke: »Mislimo«, pravijo, »da ni pravilen tak postopek, da SDS določa delavce za zdravljenje, ampak naj bi jih določali zdravniki na osnovi diagnoz.« Skupini bi radi dobili (zahtevali) tudi normativ zaščitnih sredstev, ki se dela, kot pravita, že osem let.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, energetiki 1, 2, 3 in 4, parne naprave 1, 2 in 4, delavnica elektroenergetiki, delavnica toplotne energije, delavnica PIV energije ter PIV energija 1, 2, 3 in 4. Prejeli pa smo tudi zapisnik z zbora delavcev TOZD Energetike z dne 5. in 6. februarja. Udeležilo se ga je 54 delavcev. Zanimiva je njihova ocena, da »popis del in nalog ne zagotavlja plačila po delu, temveč po doseženih točkah«. Takole pojasnjujejo: »Omejitev so nas privede z uravnilovko sedanjih kategorij. Rezultat SaS je, da so točke zamenjale kategorije. Dobra delavca v skupini še vedno ni mogoče nagraditi in bo prejemal še naprej enak dohodek kot slabši.« SDS vodstvo TOZD je na sestanku 24. januarja namesto točke razno uvrstila točko Vprašanja članov SDS, v okviru katere so bila zastavljena naslednja vprašanja: »1. Kako je sankcioniranje za ekološke kršitve v ŽJ urejeno pri oceni delovnih nalog in opravil? 2. Ob stališču, da naj se točkovanje ne povečuje preko faktorja 1,6 za oceno del in opravil, jih zanima, ali je ocenitev arbitražne komisije zunaj tega. 3. V decembrskih OD za leto 1985 se povečanje odbitkov uveljavlja na osmih postavkah, kar pa je mogoče šele za leto 1986, to je v OD, ki jih bomo prejeli za januar. Enako pripombo smo posredovali v prejšnjem letu (25. 1. 1985), vendar obrazložitve nismo dobili in jo letos ponovno postavljamo. 4. Kdaj bodo popravilne osnove premij, ki so enake že tri leta?« SDS energetiki 1, 2, 3 in 4 pa so na sestanku 24. januarja poudarile naslednje probleme: »Dne 8. januarja 1986 smo v časopisu Delo zasledili zapis, da je ZIS sprostil uvoz jekel. Zanimana nas, kakšne posledice bo ta odločitev ZIS povzročila pri obratovanju oziroma poslovanju ŽJ? Sprašujemo tudi, zakaj se na gradbišču Jeklarne 2 ne

dela ob sobotah, nedeljah in praznikih. Mnenja smo, da bi pri taki inflaciji morali delati na gradbišču v treh izmenah, torej 24 ur na dan! Izračuni kažejo, da se vrednost celotne investicije mesečno poveča za približno osem odstotkov. Žalostno je, da do sedaj nismo znali v celoti izkoristiti izredno dobrih vremenskih razmer. Delavski svet Železarne Jesenice naj izvede sankcije proti izvajalcem in proizvajalcem opreme, ki ne spoštujejo predpisanih rokov dobave in montaže. Toliko, da ne bomo razmišljali samo o nagrajevanju kadrov pri gradnji Jeklarne 2 — saj ima palica dva konca — kajne!?« Zapisnik SDS parne naprave 4 je v prvi (Pregled izvajanja sklepov prejšnje seje) in peti točki (Razno) nekoliko protisloven. Pod prvo točko so namreč zapisali: »Se strinjajo.« Pod »razno« pa: »Tokrat ne bi imeli pripomb, ker odgovori in izvajanja še niso odgovorjeni oziroma izvršeni!« (dobeseden prepis). SDS delavnica elektroenergetiki, ki se pod točko razno redno seznanja tudi s sklepi samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, zastavlja tudi naslednje vprašanje: »Pred dokončnim sprejetjem kataloga del in nalog naj se v TOZD in elektroenergetiki razčisti ocenitev pospravljal. Primer: čistilka pisarniških prostorov v RTP Jesenice, šifra DM 3121, z drugo kategorijo, je ocenjena s 118 točkami, čistilki v razdelilnih in transformatorskih postajah s četrto kategorijo, šifra DM 3119, pa sta ocenjeni s 119 točkami. Kje je tu logika?« SDS delavnica PIV energije pod razno poroča svoje mnenje o razporeditvi delavca na delovno mesto »dispečer vode«. Sklep 7. seje odbora za delovna razmerja o razporeditvi na te delovne naloge sicer soglasno podpira, vendar pa pripominja, da bi »pravilnik o sprejetju v TOZD moral vsebovati tudi člen o uvažanju poskusnega dela za delovne naloge«. Pravi pa tudi, da mora biti »odbor za delovna razmerja pravnomočen in samostojen pri odločanju, ne pa pod vplivom drugih«. Na sestanku SDS PIV energija 1 je »nekaj sodelavcev« izrazilo željo, da »bi radi videli na oglasni deski višino osebnega dohodka za vse sodelavce v Energetiki«.

Iz TOZD TRANSPORT smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vozovna delavnica, lokomotivna delavnica, delavnica motornih vozil, elektromehanična delavnica, vzdrževanje proge, promet + vleka 1, 2, 3 in 4, tehtalci in garaže. SDS elektromehanična delavnica je pod razno razpravljala o čiščenju prostorov. »Škoda bi bilo nove prostore zanemariti«, ugotavljajo člani SDS. Predlagali so, da naj se določi čistilka samo za prostore EMD. SDS garaže opozarja, da vprašanje pritiska vode v kopalnici še obravnavajo.

(se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

BRALNA ZNAČKA JE EDEN OD TEMELJEV OHRANJANJA KULTURNEGA IZROČILA

25. obletnica kateregakoli gibanja pomeni, da se je gibanje utrdilo, da ima program, ki živi in se pomlajuje, in mu je potrebno nameniti vso družbeno skrb. In program bralne značke je v osnovnih šolah gotovo tak. Vsako leto združi okrog 60 odstotkov osnovnošolcev, v katerih utrjuje zavest, da je lažje živeti s knjigo kot brez nje, da je kljub neizmerim možnostim sodobne tehnologije knjiga ostala vsemogočna prijateljica vseh generacij. Kulturno izročilo napisane in izgovorjene slovenske besede je eden od temeljev domovinske vzgoje in vzgoje za oblikovanje medčloveških odnosov in večnih vrednot na vseh ravneh.

Tako je nagovoril mentorje za Finžgarjevo in Cicibanovo bralno značko in učence, ki so v šolskem letu 1985—86 prejeli Finžgarjeve plakete, predsednik kulturne skupnosti Jesenice Janko Rabič na slovesnosti v gledališču Tone Čufar ob 25-letnici bralne značke. Srečanje je organiziralo Slavistično društvo Jesenice ob pomoči družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti Jesenice in Radovljica za mentorje, ki že več kot 15 let vodijo bralno značko. Srečanje je bilo organizirano za obe občini skupaj zato, ker ju združuje področno slavistično društvo in skupno ime bralne značke — Finžgarjeva bralna značka.

Finžgarjevo bralno značko sta pred leti uvajala slavist Janez Svoboda in Niko Rupel, pedagoška svetovalka Zavoda za šolstvo Kranj Zora Čudnova in Joža Varl, takrat načelnik prosvetno-pedagoške službe na Jesenicah.

Osnutek zanjo je izdelal akademski slikar Jaka Torkar. Takrat je imelo tekmovalje tri stopnje. Učenci so tekmovali za bronasto, srebrno in zlato značko.

Leta 1978 je Slavistično društvo izdelalo nov pravilnik in spremenilo tudi stopnje tekmovalja, tako da vsak razred od 3. do 8. razreda predstavlja svojo stopnjo tekmovalja. Značke nam je pripravil eden naj-

bolj znanih slovenskih medaljerjev prof. Stane Dremelj.

Učenci se v tekmovalje vključujejo prostovoljno. Za Cicibanovo bralno značko (1. in 2. razred) in za prvi dve stopnji Finžgarjeve bralne značke (3. in 4. razred) tekmujejo tako rekoč vsi učenci. Do konca tekmovalja pa se prebijejo le najbolj zagnani bralci, za katere lahko trdimo, da so večinoma tudi najboljši učenci, ki zaslužijo vso pohvalo, ob 25. obletnici bralne značke pa smo jih namenili tudi širšo pozornost in jih povabili na praznovanje skupaj z mentorji.

Teh mentorjev — razrednih učiteljev, slavistov in knjižničarjev, ki že več kot 15 let uvajajo učence v svet knjige, je kar 120. SZDL občin Jesenice in Radovljica in Slavistično društvo sta jim podelila posebna priznanja in knjižne nagrade, nekateri od njih, ki nastopajo na šolah kot organizatorji in koordinatorji, pa so prejeli še posebna priznanja Sveta Zveze bralnih značk Slovenije, ki deluje v okviru Društva prijateljev mladine Slovenije.

Slovesnost v gledališču je začel trio Tomaž Lorenc (violina), Igor Saje (kitara) in Erno Sebastjan (harmonika), učence in mentorje sta nato nagovorila predsednica Slavističnega društva Jesenice Slava Urbas, ki je govorila o organizaciji tekmovalja, in predsednik kulturne skupnosti Jesenice Janko Rabič, ki je poudaril pomen književne vzgoje in podelil priznanje Sveta Zveze bralnih značk Slovenije najbolj zaslužnim mentorjem FBZ. Nastopili so še učenci ŠKUD osnovne šole Antona Tomaža Linhart in Videoklubom in učenci ŠKUD osnovne šole Tone Čufar z razgibanim recitalom Prešernovih pesmi.

Mentorje sta nato sprejela predsednik SZDL Jesenice in predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice, predsednica Slavističnega društva pa jim je podelila knjižne nagrade in posebna priznanja za dolgoletno delo.

SREČANJE S PESNIKOM

12. februarja nas je na naši šoli obiskal Benjamin Gracer, ki nam je popestril proslavo za slovenski kulturni praznik.

Tovariš Gracer je po poklicu učitelj na osnovni šoli v Kranjski gori, v prostem času pa se ukvarja s pesništvom. Prebral nam je nekaj svojih pesmi, med katerimi mi je najbolj ugajala Bedanec na obisku. Povedal je, da je prvo pesem napisal, ko je nadomestil tovarišico prvega razreda. Otroci, njegovi in tisti, ki jih je učil, pa so mu dali ideje za mnoge otroške pesmi. S seboj je pripeljal skupino učencev, ki so se predstavili z delom v literarnem krožku.

Obisk Benjamin Gracerja mi je bil zelo všeč in upam, da se bomo še kdaj srečali s kakšnim umetnikom.

Lea Možina,
novinarski krožek
OŠ Prežihov Voranc
Jesenice

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

Kot znanilec lepega vremena se pojavi maestral po slabem vremenu. Najmočnejši je tedaj, ko se slabo vreme ni končalo z burjo, temveč z brezvetrjem. Če maestral ne zapiha ali preneha več ur pred sončnim zahodom je to znamenje za spremembo vremena — poslabšanje.

Burin piha iz iste smeri kot burja, to je severozahodne. Kopno se ponoči močneje ohladi kot morje, zrak nad toplim morjem se dviga, s kopnega pa se hladnejši zrak spušča na morskovo površino. Piha samo poleti in prične zvečer kmalu nato, ko se znoči in piha do sončnega vzhoda. Na morju nam po večernem brezvetrju njegov začetek najavi prijeten vonj po sredozemskem rastlinju. Piha dokaj enakomerno, nikoli močneje od 2 do 3 Bf. Če ponoči piha burin, nas praktično nikoli ne bo naslednji dan presenetilo poslabšanje vremena.

Burja

Tudi burja je veter s kopnega, piha sunkovito s severovzhodne smeri, je razmeroma hladen in lahko izredno močan. Na njegovo moč in včasih tudi smer zelo vpliva oblika obale. Običajno je najmočnejša tam, kjer se obala vzdigne na razdalji do 5 km in v višini nad 600 m. Doline, ki potekajo ob sicer strmi obali pravokotno nanjo, povzročajo kanaliziranje burje in jo s tem močno okrepijo. Za pregradami — gorskimi verigami ob obali se zbira hladen zrak, ki se zaradi svoje teže kot slap v sunkih zliva proti morju. Videz morja v bližini obale nas zelo lahko prevara. Tu valovi nikoli niso tako visoki, kot bi po jakosti burje pričakovali. Valovi se z oddaljenostjo od obale večajo, burja pa svojo moč počasi izgublja. Tako piha včasih ob naši obali orkanska burja, na italijanski pa le še kot zmerno močan veter, valovom pa so na italijanski obali že izmerili višino do 5 metrov. Kjer so obale otkov na severovzhodni strani gole, piha navadno močna burja, ki nosi slane kapljice na obalo. Ukrivljena drevesa ob obali tudi pričajo o pogosti močni burji. V Senju so ob posameznem sunku izmerili že hitrost 160 km/h.

Burja je najmočnejša in najpogostejša pozimi. Najmočnejše piha zjutraj. Poleti pa se burja pojavi po prehodu hladne fronte in je torej pogosto znanilec lepega vremena. Sicer pa se burja najavi z oblakom, ki se pojavi nad vrhovi gorskega grebena ob obali. Tak oblak lahko zakrije ves greben ali pa se drži nad vrhovi. Ko ti oblaki izginejo, preneha tudi burja.

Jugo se napoveduje na več načinov

Topel in vlažen veter, ki piha vzdolž obale Jadranskega morja — to je jugovzhodna — je jugo. Piha enakomerno, brez močnih sunkov in se ne pojavi iznenada. Največkrat nastane po brezvetrju in se postopoma krepi. Pozimi doseže viharo moč do 8 Bf, traja pa najpogostejše šest do devet dni, s presledki pa lahko tudi tri tedne. Ker piha vzporedno z obalo in nima zaprek, dosežejo valovi (pri Dubrovniku in v Kvarnerju) tudi do 4 metre višine. Poleti naznanja poslabšanje vremena in traja navadno do tri dni, vendar ne doseže takšne moči kot pozimi.

Jugo se napoveduje na več načinov. V severnem Jadranu se pred pričetkom pojavi mrtvo morje — valovi z juga se pojavijo že pred vetrom. Tudi plima je pred in ob pojavu juga večja od običajne. V dalmatinskih mestecih se v ozkih ulicah pred nastopom juga ovlažijo pločniki (visoka relativna vlaga), smrad se širi močneje kot sicer.

Rekli smo že, da jugo običajno kaže na slabo vreme. Ker piha pred prihodom fronte, se zato ob prehodu pogosto pojavljajo padavine in tudi nevihte z močnimi sunki vetra. Po prehodu fronte pa se jugo lahko nenadoma obrne v močno burjo ali v močan jugozahodnik.

12. KONGRES zsm

krško '86

12.

krško '86

ZSM

Kongres

SLAVKO TARMAN

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI STOLETJA

»Zgodovina kirurgije in naravoslovja je zgodovina zadnjih tristo let. Vse, kar je bilo pred tem, je ena sama noč nevednosti, muke in brezplodnega tipanja v temi. Tristoletna zgodovina pa ponuja najbolj pisano panoramo, kar jih pozna človeštvo.«

Bertrand Gosset

Antony van Leeuwenhoek (1632—1723), nizozemski naravoslovec in prvi lovec na mikrobe. Prvi je sestavil preprost mikroskop, s katerim je prvi odkril do takrat neznani svet mikroorganizmov (enocelne živali, infuzorije in nekatere bakterije).

Pred dvesto devetdesetimi leti je človek z imenom van Leeuwenhoek prvi ugledal nov svet — svet bakterij.

Leeuwenhoek bi lahko postavili ob bok Homerju. Njegovo življenje je bilo neprestan boj z velikimi težavami. Ko je odkril raziskovalno slo, raziskovanje se ni bilo poklic. Danes so raziskovalci ugledni ljudje, na voljo imajo laboratorije, kjer potekajo skupinske raziskave.

Leeuwenhoek je bil odličen brusilec leč in izjemno radoveden. Skratka, bil je pravi mož eksperimenta. Sam si je sestavil mikroskop. Dvajset let je opazoval skozi svoje mikrosko-

pe vse, kar mu je prišlo pod roke. Napravil je nič koliko poskusov, preden je izvide svojih opazovanj tudi zapisal.

Prva pročila je poslal angleškemu znanstvenemu društvu Royal Society. Med člani tega društva so bili priznani Robert Boyle, ustanovitelj znanstvene kemije, in Isaac Newton. Poročilo je bilo pisano enostavno in z navdušenjem zanesenjaka. Tajnik Royal Society se je zahvalil in pripomnil, da društvo pričakuje še nadaljnjih izčrpnih poročil. In res jih je Leeuwenhoek poslal čez sto v petdesetih letih. Angleški lordi in gentlemani so si šteli v čast, da so jih zvedeli prvi. Iz njegovega laboratorija pa so prihajali vedno zmogljivjši mikroskopi.

Mučila ga je opazovalna sla. Bil je neutrujen opazovalec. Nekega dne si je pod mikroskop ogledoval dežno kapljo. Kaj naj bi bilo v dežni kaplji drugega kot voda. V njej pa je opazil majhna bitja, tisočkrat manjša kot katera koli, ki jih vidimo s prostimi očmi. To je bil za Antona Leeuwenhocka najpomembnejši dan.

To so živahno tekajoča bitja z neverjetno tankimi nožicami. Živa so in švigajo sem in tja. So kot živo srebro. Naenkrat se umirijo, potem se pa zopet zavrijo v krogu, krog pa ni

večji od peščenega zrna — tako jih je opisal Leeuwenhoek. Na videz nesistematični opazovalec je bil v resnici neverjetno dosleden. Fantaziranje je prepustil drugim, toda na merjenje vseh teh drobnih bitij se je spravil trdovratno. Nenehno je vrtal po zakladnici svojega spomina ter poskušal dobiti primerno mero. In nazadnje je zapisal: »Te drobnoživke so tisočkrat manjše kot oko odrasle uši.« Neverjetno, kako natančen opazovalec je bil! Danes vemo, da je oko odrasle uši zanesljivo merilo. Ni ne večje ne manjše od očesa 10.000 drugih zdravih uši. Nepristano se je spraševal, odkod te drobnoživke v kapljici vode. Po svoji miselnosti je bil materialist. Zdrava pamet mu je velevala, da življenje nastaja le iz življenja. Leta so minevala. Nič mu ni bilo odveč, nič ogabno, nič romantično, vse je vstavljal pod svoj mikroskop. Tako je odkril človeške semenčice. Vsa Evropa je spoznala njegovo ime. Kmalu nato mu je znanstvena družba Royal Society poslala diplomu v srebrni kaseti z družbenim grbom. Bil je počaščen, in je odgovoril, da bo družbi zvesto služil. Obljubo je v celoti izpolnil. Spoznal je, da so drobnoživke nevarne, ker povzročajo usodna obolenja.

Slavnomu filozofu Leibnizu je pisal: »Nikdar nisem hotel imeti učenca; če bi učil enega, potem bi moral učiti tudi druge. Tako bi bil postal suženj, ostati pa hočem svobodno.« In Leibniz mu je odgovoril: »Če si ne boste vzgajali naslednikov, bo izginila plemenita umetnost brušenja tako finih leč in opazovanje ter odkrivanje naravnih pojavov.«

In Leeuwenhoek, pohojen na svojo neodvisnost, ga je zavrnil: »Profesorji in študentje univerze v Leydenu so bili že pred nedavnim

zelo navdušeni nad mojimi odkritji. Zato so namestili tri brusilce stekla, da bi študente naučili brušenja. Žal iz tega ni bilo nič. Pri svojem proučevanju so hoteli oboji zaslužiti zgolj denar in z lažnimi odkritji pretresati svet. Te delovne navade pa niso v duhu resničnih odkritij. Prepričan sem, da je takšne raziskave nemogoče uspešno zaključiti. Po mojem prepričanju je treba za to ogromno časa, ogromno lastnih sredstev in trajna zavzetost za raziskave.«

Bil je prvi lovec na mikrobe. Umrli je v 91. letu starosti. Imena drugih raziskovalcev so danes bolj znana kot njegovo. Toda niti eden med njimi ni bil tako brezmejno pošten in s skromnimi sredstvi tako izjemno natančen.

Lazzaro Spallanzani (1729—1799), italijanski biolog, univerzitetni profesor v Modeni in Pavii je bil eden od utemeljiteljev moderne biologije in Pasteurjev predhodnik. Njegovo ime so slavili na vseh univerzah. Bil je dopisni član univerze v Berlinu in popoln znanstvenik raziskovalec. Praktično je prvi dokazal delitev mikrobov. O skrivnostnih mikrobih je govoril kot o novem svetu. O smrtosti mikrobov pa tudi Spallanzani še ni vedel dovolj in se ni spuščal na neznana tla. Slutil pa je, da bodo ti stalni spremljevalci še kako pomembni za človeštvo.

Louis Pasteur (1822—1895), francoski biolog in fiziološki kemik ter eden izmed najpomembnejših znanstvenih medicinskih delavcev.

Nadaljevanje

»VELIKA STVAR JE MISLITI V NESREČI NA DOLŽNOST« (Demokrit)

Strupeno mraz je. Že dvajset minut stojimo pred stavbo kadrovskega sektorja Železarne. Čakamo naš edini avtobus na progi Jesenice-Kočna. Lokalni avtobusi se prazni vračajo v garažo in na naše mahanje sploh ne reagirajo. Zebe nas, oni pa ostajajo gluhi. Še vedno čakamo, prvi obupajo in se proti Blejski Dobravi odpravijo peš (ob 22.25). Eni pa še vztrajajo, sveto prepričani, da na nas iz »črnske četrti« le niso pozabili.

Tovarišica iz glavne pisarne nam omogoči telefonsko zvezo z vratarjem avtoparka Integral, ki nemočno odgovarja, da je sam in nič ne ve. Še naprej poskušamo srečo in vprašamo po dežurnem šoferju Železarne:

žal zaman. Čez čas se nekomu le nasmeje sreča (po zvezah) in lada s štirimi srečnejši odpelje proti Blejski Dobravi, z obljubo, da se vrne še po petnajst prezebljih šihitarjev. V veliki

zmoti, da nismo pozabljeni, odcapljamo. Pred Zavrolovo mesnico stopamo prazen avtobus (Alpetour). Prijazen šofer nam ustavi in nas je pripravljen peljati do Elite. V tem mraku se pozna vsak korak. Pred bencinsko črpalko pa srečamo avtobus, ki se je že vračal z Javorniškega Rovta. Na signaliziranje šoferja našega avtobusa je ustavil. Presedli smo in bili veseli, da nas vsaj nekdo razume. Odpeljali smo se proti Čufarju in nazaj grede pred železniško postajo pobrali še dva para prezebljih nog. »Firma časti«, je zadovoljno dejal šofer, ko je starejša gospa z že čisto premrlimi prsti iskala denar.

Mala nočna zgodba je to; srečno se je končala po zaslugi Cloveka. Na žalost pa ni osamljena in ni naključje, da na naši avtobusni progi težav ne zmanjka. Škodljivim navadam pravimo razvade. Je nujno polnjenje bencinskega rezervoarja VSAK ve-

čer ravno ob 21.45 (če imamo srečo in smo brez zamude)? Nočna izmena se v Železarni namreč prične ob 22. uri. Mislim, da se šoferji našega avtobusa strinjajo s tem, da vsa delovna mesta v Železarni niso tik za

»vratarjevimi zapornicami.«
»Da bi dobil kokco sladkorja, se mora pes postaviti na dve nogi, človek pa iti na štiri.«
(Ivan Raos)

T. Rožič

IZOBRAŽEVANJE OB DELU

VIZ — TOZD DELAVSKA UNIVERZA VIKTOR STRAŽIŠAR JESENICE, Čufarjev trg 1, telefon 81-072, vpisuje še v naslednje oblike izobraževanja ob delu:

- 60-urni tečaj nemščine za odrasle (metoda 2000) do 5. marca, ko bo ob 17. uri uvodni razgovor s prijavljenimi kandidati v posloplju nekdanje gimnazije.
- 30-urni tečaj šivanja in krojenja »Sama si sešijem modne hlače«. Pričetek tečaja bo v začetku marca.
- Tečaj za skladiščnike. Pričetek tečaja bo v začetku marca.

S prijavami (pisne, ustne ali po telefonu) pohitite, ker lahko sprejmemo le še določeno število kandidatov.

NOVA KANTINA

V osrednjem delu Železarne je dograjena nova kantina z zmogljivostjo 160 sedežev. Z dograditvijo kantine so dane osnove za ukinitve neustreznih kantin ob jeklarni in v mehanični delavnici, prav tako pa možnosti, da se bomo vsi delavci, ki delamo v osrednjih obratih Železarne in v pisarnah znotraj osrednjih obratov, hranili med delom v novozgrajeni kantini.

Za sedaj sta poleg nove kantine delali še kantini na Transportu in v Livarni vendar v Livarni samo v dopoldanski izmeni. Ti dve kantini sicer ne ustrezata vsem normativom za organizirano prehrano med delom, žal pa bosta morali do nadaljnjega še obratovati. Za kantino na Transportu velja dosedanja razpored o organizirani prehrani. Za novo kantino in za kantino v Livarni je izdelan nov razpored, ki ga je potrebno disciplinirano spoštovati, drugače bomo povzročili nered, nepostrebno čakanje, slabo voljo in nezdravo kritiko. Zunaj kantin v Železarni se bodo še naprej med delom hranili tisti delavci, ki imajo pisarne zunaj območja Železarne, to so delavci nabave, garaže, sektorja novogradenj, ki imajo pisarne v Kovačevi hiši nasproti glavne pisarne, ERC, centralne inventurne komisije, vodstva TOZD Družbena prehrana in socialno zdravstvene službe, ki imajo pisarno v obratni ambulanti. Lahko pa se hranijo tudi v novi kantini, vendar po 9. uri in 40 minut. Vsi ostali delavci iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, ki so se do sedaj med delom hranili v kantini ŽIC, restavraciji Kazina in samopostrežni restavraciji, nabavljali malice v trgovinah ali v gostinskih lokalih, se bodo med delom hranili v novi kantini po pripravljenem razporedu. V kantini ŽIC bomo lahko še naprej opravljali večje nakupe v prostem času. Računamo, da bo za prihod v kantino, čakanje v vrsti in odhod do delovnega mesta potrebnih okoli 10 minut, tako je razpored v kantini narejen na 20 minut. Taka razporeditev časa je v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih, ki nam zagotavljajo 30-minutni odmor med delom za organizirano prehrano. Pri razporejanju so imeli prednost proizvodni obrati, sledijo jim storitveni obrati, delavci skupnih služb pa se moramo podrediti prednosti proizvodnih in storitvenih temeljnih organizacij. Za delavce drugih delovnih organizacij, ki delajo v Železarni Jesenice, je določen čas za organizirano prehrano po 10. uri dopoldan. Tistim, ki se tega razporeda ne bodo držali, bomo prisiljeni odreči storitve in si lahko organizirajo prehrano med delom na drug način.

V novi kantini bo mogoče v posebnem delu kupiti osvežilne napitke in kavo; posebni del bo obratoval v dopoldanski in popoldanski izmeni.

Nova kantina je velika pridobitev pri gradnji družbenega standarda nas vseh. Tovariški odnosi, predvsem pa občutek, da gospodarimo z novo in večjo vrednostjo, nam bo narokoval odnos do skupne imovine. Želimo, da bi se v novih prostorih dobro počutili. Nova kantina bo pričela obratovati 1. marca na dopoldanski izmeni. Zaradi velikega števila delavcev, ki delajo samo na dopoldanski izmeni, v tem času še bolj poudarjamo predpisani razpored v kantini. Na popoldanski in na nočni izmeni ne bo težav. Seveda je že vnaprej potrebno vedeti, da bo nekdo vedno prvi in nekdo zadnji. Vsi naenkrat nikoli ne bomo mogli biti postreženi, zaradi tega priporočamo strpnost. Morebitne napake naj ne bodo povod za spore, ampak skušajmo z opozorili ali nasveti na pravem mestu pomagati in urejevati naše skupne probleme. Radi bi še omenili, da mnogi sodelavci organizirano prehrano med delom zamenjujejo za svoj glavni dnevni obrok, zato si želijo povečanje obroka. Namen organizirane prehrane med delom pa je nadoknaditi le tisti del energije, ki jo delavec porabi na delu, ne pa tudi tisti del, ki ga človek porabi za ostalih 16 ur dneva. Res pa je tudi: če bomo hoteli za organizirano prehrano trošiti več, kot dovoljuje družbeni dogovor, bomo morali razliko doplačati iz lastnih osebnih dohodkov.

Božo Pančur

RAZPORED ZA MALICO

V KANTINI LIVARNE — ZMOGLJIVOST 40 SEDEŽEV

D = Dopoldanska dnina

TEMELJNA ORGANIZACIJA OZIROMA OBRATI	SKUPAJ DEL.		IZMENA D	DELILNI ČAS						
	stalež	85 %		8.00-8.30	8.30-8.50	8.50-9.10	9.10-9.30	9.30-9.50	9.50-10.10	10.10-12.00
LIVARNA	86	73	71	71						
ŽEBLJARNA	81	68	37		37					
SD KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA	49	42	35			35				
SD ORODJARNA IN KLJUČAVNICARJI STROJEV	41	35	30				30			
SD KOVAČNICA IN KALILNICA	16	14	11				11			
RD MONTAŽA	20	17	17					17		
RD ŽERJAVNI	30	25	25					25		
RD EŽO	13	11	11			11				
RD RTA	18	15	15						15	
RD INSTALACIJA	33	28	28						28	
ENERGIJA	2	2	2		2					

V NOVI KANTINI JEKLARNE — ZMOGLJIVOST 160 SEDEŽEV

D = Dopoldanska izmena, P = Popoldanska izmena, N = Nočna izmena

TEMELJNA ORG. OZIROMA OBRAT	SKUPAJ DELAVCEV		IZMENA			DELILNI ČAS																				
						D 8.00- 8.20			8.20- 8.40			8.40- 9.00			9.00- 9.20			9.20- 9.40			9.40-10.00			10.00-12.00		
						P 17.00-17.20			17.20-17.40			17.40-18.00			18.00-18.20			18.20-18.40			18.40-19.00			19.00-		
						N 23.00-23.20			23.20-23.40			23.40-00.00			00.00-00.20			00.20-00.40			00.40-01.00			01.00-		
stalež	85 %	D	P	N	D	P	N	D	P	N	D	P	N	D	P	N	D	P	N	D	P	N				
PLAVŽ																										
VODSTVO IN PEČI	137	117	35	27	27	18	14	14	—	—	—	17	13	13												
AGLOMERACIJA	65	55	25	17	10	—	17	10	13	—	—	12														
JEKLARNA																										
SM PEČI IN E PEČI	191	162	41	41	40	9	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8				
LIVNA JAMA SM IN E PEČI	180	153	39	38	38	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	7	7	7	7	7	7				
PRIPRAVA VLOŽKA IN LEGUR	112	93	26	24	24	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4				
PONOVČNO GOSPODARSTVO	84	71	48	20	2	20	8	2	10	16	—	10	—	—	8	—	—									
KONTI LIV	44	37	19	18	—	10	9	—	—	—	—	9	9	—												
VODSTVO IN ODPRAŠEVALNA NAPRAVA	38	32	29	2	1	6	2	1	6	—	—	6	—	—	6	—	—	5	—	—						
REMONTNE DELAVNICE																										
VODSTVO IN PRIPRAVA DELA	21	18	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—									
KLJUČAVNICARJI	38	33	33	—	—	33	—	—																		
ERD BREZ EŽO	66	56	56	—	—	—	—	—	56	—	—															
GRD	71	60	60	—	—	60	—	—																		
VZDRŽEVANJE																										
VODSTVO, PRIPRAVA DELA, TIDN	27	23	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—									
VZDRŽEVANJE PLAVŽA	69	59	35	8	8	—	8	8	20	—	—	—	—	15	—	—										
VZDRŽEVANJE JEKLARNE	91	77	60	10	7	—	10	7	30	—	—	30	—	—												
VZDRŽEVANJE JESENICE	56	48	33	11	4	—	11	4	—	—	—	33	—	—												
STROJNE DELAVNICE																										
VODSTVO, PRIPRAVA DELA, MATERIALNA SLUŽBA	32	27	27	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—												
STRUGARNA	44	37	29	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	29	—	—									
KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—												
ORODJARNA	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—												
KOVAČNICA IN KALILNICA	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—												
LIVARNA	—	—	—	1	1	—	1	1																		
ENERGETIKA	76	65	44	15	6	—	15	6	15	—	—	15	—	—	14	—	—									
TRANSPORT PROMET, VLEKA	—	—	—	16	—	—	8	—	—	8	—															
ŽEBLJARNA	—	—	—	24	7	—	24	7																		
KADROVSKI SEKTOR	—	36	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—									
GLAVNA PISARNA	—	74	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—						
CPSI	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—						
OŠDČ	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—						
TKR	—	43	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	—	—						
SEO	—	45	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—				
FRS	—	72	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	—				
SVS	—	5	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
ZUNANJE DO	—	112	112	24	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112				

SEJE DELAVSKIH SVETOV V JANUARJU

(Nadaljevanje s 3. strani)

ugotovili, da je s tem, ko so prešli z več delovnih nalog na eno samo (defokrog), postala metodologija nestrežna.

V delovni skupnosti za E-TKR-NG so imeli pripombe še na 62. člen, kjer menijo, da bi pri določanju višine jubilejnih nagrad bila smotrna usklajenost v SOZD in republiških sindikatih. V 46. in 47. členu ugotavljajo, da sta prespšno opredeljena (pravica do OD na podlagi minulega dela na osnovi združevanja dela). Predlagajo, da bi v 47. členu bila lestvica pridobivanja in »ugašanja« pravice do OD iz minulega dela. Pri metodologiji pa ugotavljajo, da je pri stopnjah izobrazbe preveč prekrivanja, kar dopušča preveč subjektivizma pri kadrovanju, in da celoten sistem OD premalo stimulira individualni prispevek delavca k skupnemu uspehu.

Delovna skupina za pripravo samoupravnega sporazuma in oddelek za študij dela in časa sta pregledala vse pripombe SDS in pripravila predlog samoupravnega sporazuma in metodologijo. Na pripombe sta odgovorila v poročilu o usklajevanju pripomb, ki sta ga pripravila za odbor za uresničevanje zakona o združenem delu. Poročilo pa bo sestavni del predloga sporazuma in metodologije, ki ga bomo tiskali kot priložo Zvezarja 6. marca. Na pripombe, ki so specifične za posamezno SDS ali TOZD (delovno skupnost), bodo odgovorili posebej.

3. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O NAČINU IN POGOJIH UREDITVE MEDSEBOJNIH PRAVIC IN OBVEZNOSTI MED TOZD ŽJ IN TOZD MONTER DRAVOGRAD

Samoupravni sporazum so obravnavali delavci na zborih delavcev v vseh TOZD in delovnih skupnostih ter ga sprejeli brez pripomb.

4. Vsi delavski sveti so obravnavali ELABORAT INVENTURNE KOMISIJE TOZD (del. skupnosti) O POPISU SREDSTEV IN NJIHOVIH VIROV na dan 31. 12. 1985. Ugotavljali so stanje pri osnovnih sredstvih, investicijah v teku, denarnih sredstvih, terjatvah in obveznostih, materialnih surovinah (R-3) in gotovi proizvodnji, polizdelkih in nedovršeni proizvodnji (R-6). V TOZD Žičarna, Elektrode, Željalna, Remontne delavnice, Vzdrževanje in delovnih skupnostih KSI in E-TKR-NG so na predlog inventurne komisije odpisali nekatera osnovna sredstva, ki so brez sedanjih vrednosti, ali pa je njihova vrednost minimalna. Ta se knjiži v breme celotnega prihodka TOZD oz. delovne skupnosti.

Na predlog inventurne komisije za popis denarnih sredstev so v TOZD Jeklarna, Valj. bluming-štel, Valj. debele pločevine, HVJ, Vratni podboji, Strojne delavnice, Remontne delavnice, Vzdrževanje, Energetika in v delovni skupnosti KO-FI ter E-TKR-NG odpisali sporne terjatve do Hokejskega kluba Jesenice, GRS Rateče in Kranjska gora, TVD Partizana, Hokejske zveze Ljubljana, Smučarskega društva Jesenice v skupni vrednosti 3.142.412 dinarjev. V Valjni debele pločevine so neizkoriščena sredstva remonta prenesli v leto 1986, ker se generalni remont opravlja in vsakih 18 mesecev.

V vseh TOZD in delovnih skupnostih so elaborat inventurne komisije potrdili in ugotovili, da je komisija svoje delo opravila dobro in pravočasno.

5. Vsi delavski sveti temeljnih organizacij so izvolili DELEGATE V ORGANE SAMOUPRAVLJANJA LJUBLJANSKE BANKE, TEMELJNE BANKE GORENJSKE KRANJE za mandatno obdobje 1986 do 1988. TOZD Željalna in Strojne delavnice bosta to storili na februarjski seji. V Jeklarni so ob tem postavili vprašanje, zakaj delavci Železarnice Jesenice ne morejo dobiti posojila pri LB - TBG Kranj, če gradijo stanovanjske hiše v drugih republikah.

6. Povsod so se seznanili z aktivnostmi OB SKUPŠČINSKIH VOLITVAH IN VOLITVAH V ORGANE UPRAVLJANJA SOZD SŽ IN INTERNE BANKE SOZD SŽ, ki bodo 13. marca 1986. Vsi delavski sveti so izvolili predsednika, tajnika in člana volilne komisije ter njihove namestnike za izvedbo volitev v TOZD (delovne skupnosti).

7. Delavski sveti TOZD, ki izdelujejo proizvode črne metalurgije, so sprejeli informacijo o problematiki cenovnih odnosov v Železarni Jesenice. Ugotovili so, da povečanih stroškov poslovanja zaradi že sedaj povečanih vhodnih cen ter ocenjenih podražitev v naslednjem obdobju, ne bo mogoče nadomestiti samo z notranjimi aktivnostmi za izboljšanje poslovanja, ampak je treba povečati

tudi cene. Višje cene proizvodov črne metalurgije bodo veljale od 7. marca. Za enak odstotek se bodo povečale tudi cene v internih cenikih, na mali prodaji ter cene odpadkov in stranskih proizvodov pri proizvodnji železa in jekla.

V TOZD Valjalna debele pločevine in HVB so sprejeli še korekcijo cen za druge izdelke (HVT, HVP, nerjavno TV pločevino), v Elektroдах pa za neogorljive materiale. Pri tem so opozorili, da je potrebno pripraviti predlog za korekcijo cen varilno dodajnih materialov, ker so se zelo povečali vhodni materiali. Delegati delavskega sveta Valjalna bluming-štel so menili, da moramo zavezati naraščanje cen.

8. V TOZD Plavž niso mogli PO-DELITI PLAKET INOVATORJA, ker se vabljeni tovarši zaradi zadržanosti in bolezni niso mogli udeležiti seje. V Jeklarni in Vzdrževanju so svojim delavcem podelili novatorska priznanja in plakete. V Vzdrževanju je priznanje prejelo dvanaest delavcev, ki so prvič realizirali svoje predloge. Bronasto plaketo je prejel Ivan Mežik za tretjo realizirano inovacijo.

9. V TOZD Plavž so z enkratno NAGRADO po 2.000 dinarjev nagradili ekipo štirih ključavničarjev, ki so po večmesečnih poskusih uspeli zatesniti zasun na kaverju št. 5. V Valjni bluming-štel so nagradili pet delavcev, ker so z velikimi naporii odpravili napako na hladilni vodi potisne peči.

10. Informacijo o NESREČAH PRI DELU v Železarni so obravnavali v Livarni, Hladni valjalni Bela in Profilarni. Vodje so delavce opozorili, naj bodo pri delu kar najbolj pazljivi in disciplinirani ter naj varnosti posvetijo kar največjo skrb. V Livarni so se seznanili še z zdravstvenim stanjem sodelavca, ki se po nesreči zdravi v jeseniški bolnici. V Profilarni so ugotovili, da so po številu nezgod na prvem mestu. Vzrok zanje so predvsem v slabši kakovosti zaščitnih sredstev in premeščenju delavcev na druge naloge. V Valjni bluming-štel so menili, da bi morali več storiti za varnost v oddelku adjustaže, kjer so razmere skoraj nevarne. Delegat je predlagal, da bi valjalna debele pločevine sprejemala več vložka, ker ima tudi več prostora. Vodja je pojasnil, da bo problem rešen z dograditvijo podaljška hale. Sedaj si pomagajo tako, da skladiščijo v zunanem skladišču.

11. POROČILO O AKTIVNOSTIH DELEGATOV IN DELEGACIJ TOZD so obravnavali v Hladni valjalni Bela in Profilarni. Ugotovili so, da samoupravni organi delujejo zadovoljivo, medtem ko je delo v delegaciji slabše.

POROČILO O DELU ODBOROV v TOZD so obravnavali v Jeklovleku, Energetiki, Transportu in Družbeni prehrani.

NADOMESTNE VOLITVE za delegate v delavskem svetu so razpisali v Hladni valjalni Bela, Profilarni, Energetiki in delovni skupnosti za komercialne in finančne zadeve, v Vratnih podbojih pa so imenovali v odbor za gospodarstvo TOZD novega člana.

KOMITE ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO so imenovali v Valjni žice in profilov in v Vratnih podbojih.

12. Pod RAZNO je predsednik delavskega sveta v Plavžu opozoril vodje SDS na pisanje zapisnikov. Opozoril jih je na predloge sklepov, ki jih CPSI pošilja v program samoupravnih aktivnosti z namenom, da bi si z njimi pomagali pri oblikovanju sklepov. Menil je, da morajo biti zapisniki zapisani po dnevnem redu in bolj pregledno.

V Jeklarni je vodja TOZD opozoril delegate, da je pri žigosanju kartic velik nered in jim predlagal, da s prvim februarjem ukinejo žigosanje kartic. Delegati so sklep soglasno sprejeli. V Livarni so sprejeli samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje rekonstrukcije in dogradnje separacije za kromovo rudo in Raduši ter se seznanili, kako je z dobavo kromit peska.

V Valjni žice in profilov so sklenili, da bodo nabavili 12,5-tonske vilicarje. Sprejeli so sklep, da od prvega januarja dalje uveljavljajo stimulacijo za izboljšanje strukture proizvodnje, in sicer: vsak odstotek izboljšanja strukture proizvodnje glede na prejšnje leto pomeni odstotek stimulacije za rast produktivnosti. Na višino stimulacije vpliva struktura lastne prodaje in prodaje TOZD, ki predelujejo žico.

V Valjni debele pločevine so sprejeli predloge IO OOS v TOZD, da na sindikalnih občnih zborih podeljujejo posebna priznanja vsem delavcem, ki so v TOZD zaposleni več kot 25 let. Vsako leto bodo podelili posebno priznanje najboljšim de-

lavcem iz vsake SDS in jih tako motivirali za dobro opravljene naloge. Vse živeče upokojence bodo vabili na ogled temeljne organizacije in tovariško srečanje enkrat na leto.

V Hladni valjalni Bela so ugotovili, da so SDS obravnavale osnutek sprememb in dopolnitev statuta TOZD Hladna valjalna Bela in nanj niso imele pripomb. Delavski svet pa je zahteval, da se natančneje opredelita dva člena. Sprejeli so tudi predlog za vrednotenje delovnih nalog s povečano nevarnostjo, ki je bil predhodno usklajen. Delavcem odpreme, ki upravljajo vilicarje, pa so določili 100-odstotno premijo od 1. februarja dalje. Seznanili so se še z ukrepi za izboljšanje kvalitete materiala, zlasti nerjavnega jekla, in sklenili, da bodo Pralnici Jesenice poslali zahtevek za skrajšanje časa pri pranju delovnih oblek.

V Hladni valjalni Jesenice so sklenili, da obnovijo pogodbeno delo za čiščenje statičnih filtrov na žičarskih strojih. V Profilarni so že na prejšnji seji delavskega sveta sprejeli spremembo normativa delavcev temeljne organizacije. Oddelek za študij dela in časa je med tem časom pripravil predlog ocene delovnih nalog za skladiščnika vložka in odpremnika. Delavski svet se je z vrednotenjem teh nalog strinjal. V Profilarni in Željalni so se seznanili še z naročili v temeljnih organizacijah. Ugotovili so, da jih v Profilarni za januar primanjkuje, zaradi tega pa obstaja možnost, da bodo delavce premeščali v druge temeljne organizacije ali pa bodo odšli na letni dopust. V Željalni pa se stanje z naročili normalizira.

V Strojnih delavnicah so sprejeli poročilo o ukrepih in sklenili, da bodo v prihodnje obravnavali le poročilo o poteku gradnje druge faze Strojnih delavnic.

V Remontnih delavnicah so potrdili spremembo normativa del in nalog v oddelku HIP, v Vzdrževanju pa spremembo normativa v področnih vzdrževanjih. Pri tem se število zaposlenih po normativu v nobeni TOZD ni spremenilo.

V Vzdrževanju so povečali višino nadomestila za opravljanje dežurstva in razpisali dela in naloge vodja TOZD Vzdrževanje, imenovali razpisno komisijo in do izbire novega vodja imenovali vršilca dolžnosti.

V TOZD Transport so sklenili, da od Izolirke odkupijo proizvodno in skladiščno halo ter garderobni vmesni trakt.

V TOZD Družbena prehrana so sprejeli poslovnik o obratovanju in vzdrževanju čistilne naprave (lovilec olj in maščob) v objektu garderob in jedilnice Jeklarnice I. Seznanili so se še s programom aktivnosti OO ZSMS TOZD.

V KO-FI so potrdili predlog programa AZ in IV sredstev za svojo delovno skupnost.

V SEO-TKR-NOVOGRADNJE so pooblastili delovno skupnost SOZD SŽ in IB SOZD SŽ, da v imenu SOZD in na račun DO Železarnice Jesenice sklepa pogodbe z IBM o najemu programske opreme, če to zahteva delovna organizacija. Interna banka pa naj na račun DO izvršuje mesečna plačila fakturirane najemnine in za ta znesek proporcionalno bremeni posamezne delovne organizacije.

13. PRITOŽBO DELAVCA na sklep skupne disciplinske komisije so obravnavali v Jeklarni. Delegati so glasovali o sklepu disciplinske komisije (preklic pogojne odločitve izvršitve ukrepa prenehanje delovnega razmerja), vendar za sklep ni glasovala potrebna večina delegatov delavskega sveta, zato ni bil sprejet.

V Livarni so delegati sklenili, da sklep disciplinske komisije o prenehanju delovnega razmerja delavcu podaljšajo pogojno za eno leto, ker delavec izpolnjuje zahtevane pogoje.

V Valjni debele pločevine so zahtevali delavca za varstvo pravic zaradi slabe ocene na NC sektorju zavrnil kot neutemeljeno.

V Hladni valjalni Bela so se seznanili z ugovorom dveh sodelavcev na sklep delavskega sveta in sprejeli dopolnitev sklepa prejšnje seje.

V Remontnih delavnicah so obravnavali ugovor treh delavcev na sklep odbora za delovna razmerja zaradi izbire delavca na dela in naloge nadzornika industrijske peči. Ugotovili so, da je bil postopek pri izbiri zakonit, ponovno glasovali, in v veljavi je ostal sklep odbora za delovna razmerja.

V delovni skupnosti KSI so obravnavali zahtevek za varstvo pravic delavca zaradi nepravilnega postopka pri določanju osebne ocene in ga ugodno rešili. Na zahtevo vodje splošnega sektorja so ponovno obravnavali zahtevo delavca za varstvo pravic. Še enkrat so glasovali o skle-

Para in dim (foto: B. Grce)

pu disciplinske komisije (prenehanje delovnega razmerja), a se delegati niso odločili za spremembo sklepa s prejšnje seje.

V delovni skupnosti SEO-TKR-NG so obravnavali ugovor delavca na sklep odbora za delovna razmerja o prekinitvi delovnega razmerja in ga niso ugodno rešili.

14. DELEGATSKA VPRAŠANJA so postavili v šestih temeljnih organizacijah (delovnih skupnostih).

V Valjni bluming-štel so zahtevali, da jim posredujejo normative, po katerih se izračunavajo norme v adjustaži bluminga. Pri tem so zahtevali, da se izločijo zastoji zaradi pomanjkanja brusilcev, ker teh sploh ni, in so delovna mesta nezasedena. Ugotovili so, da stroji stojijo zaradi pomanjkanja delavcev in ne zaradi odsotnosti z dela. Postavili so še delegatsko vprašanje, če iz Jeklarnice dobivajo kaj več vložka in kakšna je njegova kvaliteta, odkar imajo jeklarji višji osebni dohodek.

V Jeklovleku želijo zvedeti, kako je z ogrevanjem garderob in proizvodne hale. Na vprašanje so jim odgovorili kar na seji. Ugotovili so, da je vzrok za slabše ogrevanje ponoči in popoldan v zmanjšanem pritisku pare. S TOZD Energetiko se že dogovarjajo, da bi enak pritisk ostal tudi ponoči. V proizvodni hali pa morajo delavci IMP odpraviti napako do srede februarja.

V Strojnih delavnicah jih zanima, kako je z nabavo »kaloriferjev«, saj pogosto primanjkuje tople vode. Zanima jih tudi, kdaj bo zamenjan žerjav med obratom konstrukcij in Livarno, ker postaja dvigovanje ponovno že nevarno. Prav tako jih zanima, zakaj smo nabavili toliko osebnih avtomobilov Golf, iz katerih sredstev smo to plačali in ali je na-

kup skladen z gospodarskim načrtom. Želijo zvedeti, kako je z nagrajevanjem inštruktorjev za učence srednjega usmerjenega izobraževanja v času pripravništva. Pri tem so opozorili, da delajo inštruktorji v glavnem v individualni normi in so pri doseganju le-te večkrat oškodovani, ker se posvečajo tudi učencem in ne le delu. Ugotavljajo, da so v CSUI Jesenice neizkoriščeni prostori in kadri, v TOZD pa urejamo nove učne delavnice. Opozorili so še na problem normiranja, ki se kaže pri prerezporeditvah in ugotovili, da je potrebno izdelati analizo vrednotenja delovnih nalog delovodja v primerjavi s tehnologom.

V Energetiki sprašujejo, zakaj izvajalci del na gradbišču nove Jeklarnice ne delajo ob sobotah, nedeljah in praznikih oziroma troizmensko, ko se investicija draži za najmanj 8-odstotno stopnjo mesečno. Ugotovili so še, da so pri decembrskih osebnih dohodkih uveljavljena povečanja osmih odbitnih postavk za SIS in da bo to možno narediti le še v januarju 1986. Podobno vprašanje so zastavili že lani, zato želijo, da jim CPSI pri-skrbi odgovor.

V SEO-TKR-NG ugotavljajo, da je iz primerjave osebnih dohodkov za december po novem in sedanjem nagrajevanju razvidno, da se bo po novem sistemu povečala masa osebnih dohodkov za približno 30 odstotkov. Zanima jih, zakaj se masa toliko povečuje.

V delovni skupnosti KO-FI želijo od oddelka za organizacijo dela predlog rešitve, kako bi povečali učinkovitost kontrole pri porabi materialov in zmanjšali število podpisanih čekov, saj se stanje vedno bolj slabša.

KDO IMA PRAVICO DO VARSTVENEGA DODATKA?

Zaradi zagotovitve socialne varnosti imajo uživalci starostne, invalidske in družinske pokojnine, ki ne dosega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, pravico do varstvenega dodatka, če skupaj z družinskimi člani nimajo drugih dohodkov, ki bi zadoščali za preživljanje.

Po sklepu skupščine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji z dne 19. februarja 1986 znaša najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo od 1. januarja 1986 dalje 34.502,12 dinarjev.

Upokojenec, ki prejema nižjo pokojnino od 34.502,12 dinarjev, pridobi pravico do varstvenega dodatka, če njegovi dohodki skupaj z dohodki družinskih članov na posameznega družinskega člana ne prese-gajo zneska, določenega s sklepom skupščine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji z dne 19. februarja 1986, 28.652 dinarjev.

Osnova za odmero varstvenega dodatka je razlika med zneskom odmerjene pokojnine in zneskom najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, to je 34.502,12 dinarjev, odmera varstvenega dodatka pa je odvisna od dopolnjene pokojninske dobe.

Upokojenci, ki imajo pokojnino nižjo od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, to je 34.502,12 dinarjev, lahko vložijo zahtevek za priznanje varstvenega dodatka.

Ob odmeri pa se bo upošteval tudi dohodek na družinskega člana, ki ne sme presežati 28.652 dinarjev.

Vodja izpostave
Branka Kapus

POVZETEK PREGLEDA OBVEZNOSTI ZA ZADOVOLJEVANJE SKUPNIH IN SPLOŠNIH POTREB

Sredstva za SIS so lani 10 odstotkov zaostajala za rastjo dohodka. Prispevne stopnje so se med letom spremenile (zaradi gibanja osebnih dohodkov), vendar pa se skupna obremenitev med letom ni povečala. Letos se bodo sredstva za SIS v globalu povečala za 54 odstotkov glede na lansko leto, prispevne stopnje pa bodo take kot decembra 1985. Lani nismo združevali sredstev za občinsko cestno skupnost, od 1. januarja 1986 pa 1,5 odstotka iz dohodka (osnove BOD).

Pregled sredstev SIS (združena s prispevno stopnjo):

SIS	program 1985	delež	osnutek 1986	delež	indeks
zdravstvo	1.318.336	51,8	2.032.144	51,8	154,1
izobraževanje	674.092	26,5	1.045.000	26,6	155
otroško varstvo	287.287	11,3	437.514	11,1	152,3
kultura	64.590	2,5	100.119	2,5	155
telesna kultura	74.803	2,9	112.205	2,8	150
socialno skrbstvo	90.349	3,5	139.138	3,6	154
raziskov.	7.480	0,3	11.301	0,3	151,1
zaposlovanje	29.950	1,2	45.400	1,2	151,6
Skupaj:	2.547.287	100,0	3.922.821	100	154

v 000 din

SIS program 1985 realizacija 1985 indeks

komunalna s. 125.428.000 166.680.362 133

požarna s. 43.000.000 44.300.000 103

Zdravstveno varstvo

Prednost je bila dana osnovnemu zdravstvu ter preventivnemu zobozdravstvu mladine. Sredstva so bila trošena smotno, v skladu z varčevalnimi ukrepi, vendar tako, da so si zdravstveni delavci prizadevali, da to ni bilo na škodo zdravja zavarovancev.

Izobraževanje

Pereča je bila problematika osnovnošolskega prostora na Jesenicah, zato bo potrebna nadaljnja gradnja šolskega prostora za osnovne šole in Center srednjega usmerjenega izobraževanja. Zmanjkalo bo 88 milijonov sredstev za dokončanje gradnje po programu drugega samoprispevka. (Vsaj do leta 2000 ne bo pomanjkanje šolskega prostora v Kranjski gori in Mojstrani).

Otroško varstvo

Lanskoletna prizadevanja za podaljšanje porodniškega dopusta na eno leto so bila uspešna. Obseg programov priprave otrok na osnovno šolo se je povečal s 120 na 320 ur.

Spremenil se je tudi izračun prispevka staršev za oskrbo otrok v vrtcih — 35 odstotkov dohodka na družinskega člana, neodvisno od ekonomske cene.

Kultura

Kljub pomanjkanju denarja je bil dosežen napredek. V knjižnici so nabavili načrtovan fond knjig ter preuredili prostore, vendar je ostala prostorska stiska. Gledališče je doseglo velik napredek pri prireditvah za mladino, skrbi pa tudi za obnovo in posodobitev prostorov.

Telesna kultura

Doseženih je bilo nekaj zelo dobrih rezultatov na področju tekmovalnega in vrhunškega športa. 12 milijonov dinarjev, zbranih pri komunalni skupnosti, je bilo porabljenih za fasado in sanacijo športne hale Podmežaklja, za snežni rezkar ter redno vzdrževanje ŠD Jesenice.

Socialno skrbstvo

Dosežen je bil kvaliteten razvoj. Kljub pričakovanju se ni bistveno povečalo število upravičencev do

družbenih denarnih pomoči. V Domu upokojevencev dr. Franceta Berglja se povečuje število bolnih oskrbovancev.

Raziskovanje

Izdelane so bile štiri raziskovalne naloge, devet pa jih še nadaljujejo v letošnjem letu. Raziskovalna dejavnost je v naši občini premalo razvita, v nekaterih delovnih organizacijah se s tem sploh ne ukvarjajo.

Socialno skrbstvo

Približno 2000 družin je prejelo različne socialnovarstvene pomoči, za kar je bilo porabljenih približno 140 milijonov. Razrešiti bo treba problem vzdrževanja otroškega letovišča v Novigradu.

Stanovanjsko gospodarstvo

Od planiranih 184 je bilo zgrajenih le 48 stanovanj. Stanovanjska posojila iz vzajemno združenih sredstev pri stanovanjski skupnosti so bila med drugim odobrena 104 posameznikom za gradnjo in adaptacijo ter 74 posameznikom za izolacijo stanovanjskih hiš. Prosilcev solidarnostnih stanovanj je bilo 168, rešenih je bilo 29 upravičencev. Za delno nadomeščanje stanarin je bilo porabljenih 6,7 milijona dinarjev (1984. leta — 757.000 din). Zelo problematično je še vedno vzdrževanje in prenova starejših stanovanj.

Komunalna dejavnost

Sredstva so se zbirala po več virih financiranja. Porabljena pa so bila za obnovo, gradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav. Za vzdrževanje komunalnih naprav smo lani združevali sredstva po prispevni stopnji 1,35 odstotka iz dohodka TOZD (osnova BOD).

Varstvo pred požarom

Skoraj v celoti je bil izveden letni program nalog, razen tistih, ki niso mogle biti opravljene zaradi občutne inflacije, omejitve uvoza in neustrezne oziroma pomanjkljive domače proizvodnje.

Splošna poraba — občinski proračun

Lanskoletni občinski proračun je znašal približno 458 milijonov dinarjev, letos pa je načrtovan za 38 odstotkov več (633 milijonov).

čuni in stimulacije, seveda, kjer so bile izplačane. Da prihaja v letu 1985 do razlik pri osebnih dohodkih funkcionarjev in delavcev, ki imajo enako število točk, je razlog v različno visokem odstotku minulega dela in v izplačanih stimulacijah. Sistem nagrajevanja voljenih naj bi urejal Družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke voljenim funkcionarjem v SR Sloveniji, in sicer v odvisnosti od rasti dohodka v občini. Osebnih dohodkov delavcev v teh delovnih skupnostih pa

urejajo samoupravni splošni akti, poleg tega pa naj bi na rast prav tako vplival dohodek, ki je dosežen v občini, in Dogovor o usklajeni rasti osebnih dohodkov v vseh navedenih delovnih skupnostih.

V informaciji sem sklenil navesti zgolj gola dejstva, torej brez lastnega komentarja. To seveda ne pomeni, da ga nimam, vendar bi s tem informacija dobila povsem drugačen pomen, ki pa bi lahko bralcu odprl še druge dimenzije razmišljanja, kar pa ni bil namen, niti razlog objave. Božo AHEC

ZADNJA SEJA »STARIH« DELEGATOV ZA IZOBRAŽEVANJE

Pred skupščinskimi volitvami se bodo še enkrat sestali »stari« delegati na sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v tem mandatnem obdobju. Skupščina izobraževalne skupnosti občine Jesenice bo že v torek, 4. marca, ob 12. uri, v restavraciji Železarne, konferenca delegacij na ravni Železarne pa v soboto, 1. marca, ob 13. uri, v sejni sobi samoupravljalcev. Delegacije so prejele v obravnavo naslednje gradivo, ki ga v nadaljevanju povzemamo, v celoti pa so ga prejeli le vodje delegacij (ni izšel v Delegatu).

POROČILO O DELU IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI V LETU 1985

Lani so se morali delegati soočiti s tem, kako razrešiti pereče pomanjkanje osnovnošolskega prostora na ožjem mestnem območju ter kako zagotoviti nadaljnjo gradnjo osnovnošolskega prostora in prizidka pri Centru srednjega usmerjenega izobraževanja. Indeksiranje in omejevanje skupne porabe ter visoka inflacija pa so med drugim povzročili tudi zaostajanje osebnih dohodkov pedagoških delavcev. Delno je bilo to zaostajanje razrešeno konec lanskega leta, ostalo pa bo treba nuditi letos. Še naprej so izvajali stabilizacijske ukrepe, sprejete v letu 1984: združevanje amortizacije, delno preseganje normativov pri oblikovanju oddelkov, delno krčenje prvih celodnevne osnovne šole ipd.

REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA 1985 IN OSNUTEK ZA LETO 1986

Vsi lanskoletni prihodki izobraževalne skupnosti so znašali približno 678,5 milijona dinarjev. Presežek prihodkov nad odhodki (oz. neporabljenega sredstva) pa je bil nekaj manj kot milijon. Zanj je predlagano, da se nameni za anuitete v letošnjem letu in za investicijske strokovne službe SIS občine Jesenice. 2,4 milijona dinarjev je izobraževalna skupnost namenila za pokritje izpada sredstev občinske zdravstvene skupnosti.

Osnutek finančnega načrta za leto 1986 pa predvideva 54,2-odstotno povečanje lanskoletnih sredstev. Pri tem so upoštevana planska izhodišča: 54-odstotno povečanje dohodka, 50-odstotno povečanje materialnih stroškov in 80-odstotna amortizacija, niso pa všteta sredstva za odpravo zaostajanja osebnih dohodkov pedagoških delavcev. Osnutek finančnega načrta bo v javni razpravi do konca marca.

SREDNJEROČNI PLAN IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI JESENICE ZA OBDOBJE 1986—1990

Srednjeročni plan sprejme skupščina izobraževalne skupnosti na osnovi samoupravnega sporazuma o temeljnih plana izobraževalne skupnosti občine Jesenice za to obdobje. Osnutek sporazuma smo v Železarni obravnavali na zborih delavcev lani poleti, predlog sporazuma pa bodo sprejemali delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti na februarjskih sejah. S srednjeročnim planom so med drugim konkretno določene naloge, ki jih bo treba opraviti za uresničitev zastavljenih ciljev, ter način združevanja sredstev za izvedbo nalog.

Celodnevno organiziran pouk bo mo poškusi zagotoviti tudi za učence, ki še obiskujejo poldnevno osnovno šolo, vendar le, če bodo to dopuščale materialne možnosti (prostoriske in finančne). Za dograditev telovadnice pri osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB bomo združevali sredstva s sedanjim samoprispevkom še do srede letošnjega leta, manjkajoča sredstva (88 milijonov) pa naj bi združili na osnovi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev. Sredstva za prizidek Centra srednjega usmerjenega izo-

braževanja naj bi pridobili s (tretjim) samoprispevkom, od prodaje stavb, s krediti izobraževalne skupnosti Slovenije in drugo.

POROČILO O GRADNJI S SREDSTVI DRUGEGA SAMOPRISPEVKA

Z drugim samoprispevkom zbiramo sredstva za gradnjo šolskega prostora v jeseniški občini od junija 1981. Do srede novembra 1985 smo zbrali 310 milijonov. Do konca 1985 pa je bil zgrajen načrtovan osnovnošolski in vzgojnovarstveni prostor v osnovni šoli v Mojstrani, tako da tu pomanjkanja prostora ne bo vsaj do leta 2000. Podobno bo tudi s šolo v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela, ko bo realiziran celotni program samoprispevka. Do manjših zamud je prišlo zato, ker so bile podražitve gradbenih in obrtniških del ter gradbenega materiala višje kot pa rast sredstev, zbranih s samoprispevkom.

SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SIS LANI IN LETOS

Skupna strokovna služba SIS občine Jesenice (v nadaljevanju služba SIS) izvaja strokovna in administrativna dela za vse SIS družbenih dejavnosti (razen skupnosti za zaposlovanje in skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja) ter SIS materialne proizvodnje (razen kmetijske zemljiške skupnosti) z 21 delavci (dve delovni mesti sta bili lani nezasedeni, tako bo ostalo tudi letos). Med nalogami, ki so jih opravili lani, so zlasti pomembne priprave planskih dokumentov za srednjeročno in dolgoročno obdobje, priprave na letošnje volitve, izvajanje interventnega zakona o omejevanju skupne porabe v letu 1985, ipd., letos pa izobraževanje novoizvoljenih delegatov ter analiziranje materialnega položaja izvajalcev na področju družbenih dejavnosti. Letos je predvidena obnova fasade stavbe službe SIS, nabava dela opreme ipd. (za to sta načrtovana dva milijona dinarjev). Lani so vse SIS, ustanoviteljice službe SIS, namenile za njeno delovanje približno 41 milijonov dinarjev, letos pa je predvideno približno 65 milijonov oz. 54 odstotkov več kot lani.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DOLOČITVI DELEGATSKIH MEST ZA SKUPŠČINE SIS

Število delegatskih mest v zboru uporabnikov skupščine občinske izobraževalne skupnosti se je zmanjšalo po tem sporazumu za štiri (iz 38 na 34). Na pobudo sindikata in strokovne službe v Železarni se je sorazmerno temu zmanjšalo število delegatskih mest, ki jih imajo vse temeljne organizacije in delovne skupnosti Železarne v zboru uporabnikov skupščine (iz 10 na 8). Ker pa sporazum velja za vse SIS, velja zmanjšanje števila delegatskih mest za Železarno skoraj za vse občinske SIS, razen za komunalno, cestno in požarno skupnost, kjer pa se število delegatov poveča.

Delegacije so prejele v obravnavo še osnutek programa dela zborov skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice za leto 1986.

CPSI — Nada Dejak

RESNICA O VISOKIH PORAČUNIH

Med ljudmi kroži kar nekaj modrosti o molku. Tako eni pravijo: »Kdor molči, desetim odgovori«, drugi spet menijo, da molk pomeni pritrditev nečemu, strinjanje z nečim ipd. In da temu ne bi bilo tako tudi glede govoric o visokih osebnih dohodkih in o prav vnebovpijočih poračunih voljenih in imenovanih funkcionarjev občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, pa tudi nekaterih delavcev v teh organih, objavljam nekatere podatke, ki naj skušajo pojasniti ta fenomen — objavljam resnico.

Pravim RESNICO in pri tem iskreno upam, da bo to informacijo vsakdo vzel kot dejstvo brez primere sumničenja, dvoma ali celo trditve, da je to vse skupaj laž, ali kot radi rečemo: pesek v oči. Ko sem sem ubadal z mislijo, da objavim popolne podatke o višini osebnih dohodkov v letu 1985 in v letošnjem januarju —

osnova temu so bile razne govorice, pa tudi članek stalnega dopisnika Železarja Staneta Torkarja, ki je bil na to temo objavljen v 5. številki — so se mi porajali zlasti naslednji dvomi: ali bo ta »plačilni nudizem« dejansko zavrnil neutemeljene govorice, ali imam pravico oziroma, od kje mi dolžnost, da svojo in druge plačil-

ne liste razgaljam vsem na vpogled, ko včasih niti sodelavec ne ve za sodelavca, kako težkaj je njegova kultura, predvsem pa to, če mi bo bralec verjel. Pristojnost, da to informacijo objavim, sem našel v dejstvu, da so me vsi ti organi imenovali v regijsko komisijo, ki skrbi za pravilno izvajanje Družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke voljenim funkcionarjem v SR Sloveniji, in da sem predsednik takšne komisije na ravni občine, končno pa tudi v tem, da sam Družbeni dogovor govori o potrebnosti posredovanja tovrstnih informacij.

Funkcija	Število točk	Januar 1986			Leto 1985		
		Bruto vrednost točke	Bruto OD	Minulo delo (%)	Skupaj OD (neto)	Skupaj izplačani neto OD za leto 1985	Neto mesečno povprečje
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Predsednik Skupščine občine Jesenice	780	280	218.400	6	167.632	1.555.338	129.611
2. Predsednik OK ZKS Jesenice	780	225	175.500	6	134.704	1.638.532	136.544
3. Predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice	780	280	218.400	4	164.469	1.548.870	129.072
4. Predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice	780	280	218.400	10	173.333	1.662.740	138.561
5. Predsednik OK SZDL Jesenice	770	280	215.600	8	168.606	1.596.686	133.057
6. Podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice	730	280	204.400	6	156.886	1.503.358	125.279
7. Sekretar Skupščine občine Jesenice	710	280	198.800	4	149.709	1.418.214	118.184
8. Predsednik Komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje	710	280	198.800	8	155.467	1.474.108	122.842
9. Predsednik Komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja	710	280	198.800	4	149.709	1.440.476	120.039
10. Sekretar Sekretariata za občo upravo in splošne zadeve	710	280	198.800	10	158.346	1.517.162	126.430
11. Sekretar Sekretariata za notranje zadeve	700	280	196.000	8	153.277	1.447.523	120.626
12. Načelnik Oddelka za ljudsko obrambo	700	280	196.000	12	158.954	1.529.449	127.454
13. Direktor Uprave družbenih prihodkov	700	280	196.000	10	156.116	1.502.112	125.176
14. Sekretar Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice	700	280	196.000	4	147.601	1.374.954	114.579
15. Sekretar OK SZDL Jesenice	630	280	190.400	4	143.383	1.363.448	113.620
16. Izvršni sekretar OK ZKS Jesenice	679	225	152.775	4	115.049	1.364.745	113.728
17. Predsednik OK ZSMS Jesenice	669	280	186.200	2	137.524	1.195.680	99.640
18. Sekretar OK ZSMS Jesenice	585	280	163.800	2	120.980	1.054.573	87.881
19. Predsednik OO ZZB NOV Jesenice	175	339,05	59.334	—	35.682	295.423	24.618
20. Sekretar OO ZZB NOV Jesenice	310	339,05	105.106	—	62.853	587.299	48.941
21. Tajnica Skupščine občine Jesenice	370	280	103.600	8	81.018	742.569	61.880
22. Tajnica OK ZKS Jesenice	373	261	97.353	10	77.543	934.303	77.858
23. Strojepisna OK ZKS Jesenice	355	261	92.655	4	69.775	834.852	69.571
24. Tajnica Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice	350	280	98.000	4	73.800	661.581	55.131
25. Tajnica Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice	400	280	112.000	12	90.831	905.505	75.458
26. Tajnica OK SZDL Jesenice	350	280	98.000	8	76.639	724.982	60.415
27. Tajnica OO ZZB NOV Jesenice	350	280	98.000	6	75.220	715.867	59.655
28. Tajnica OK ZSMS Jesenice	373	280	104.440	2	77.138	688.422	57.368
29. Računovodja družbenopolitičnih organizacij	500	280	140.000	2	103.401	933.791	77.815

K tej razpredelnici še naslednje pojasnilo: pri znesku, ki prikazuje letošnji januarski osebni dohodek, ter pri znesku, kjer je naveden skupni

neto osebni dohodek za leto 1985, so zajeta vsa izplačila, torej vse, kar je nekdo dobil v »kuvertici« osnovni osebni dohodek, minulo delo, pora-

DO KRES, p. o. Jesenice, komisija za oceno in odprodajo osnovnih sredstev razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osnovnega sredstva tovornjaka ZASTAVA 435 F, leto proizvodnje 1979, moč motorja 47 KW (35 KS), nosilnost 600 kg, sedeži 1+1, vozen, ni registriran. Izklicna cena je 84.000 dinarjev. Dražba bo v četrtek, 6. marca, ob 9. uri za družbeni sektor, ob 10. uri pa za civilni sektor, pred stavbo Titova 53/b na Jesenicah. Ogled vozila je mogoč na dan dražbe od 8. ure dalje. Vsi zainteresirani morajo pred dražbo vplačati varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene, na blagajni na kraju dražbe. Vse davščine v zvezi s kupoprodajo plača kupec.

LETNA SKUPŠČINA KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZZB NOV SAVA

V sredo, 19. februarja, je bila v prostorih društva upokojencev na Jesenicah redna letna skupščina krajevne organizacije ZB NOV Sava, na kateri so borci pregledali opravljeno delo in sprejeli naloge za nadaljnje delo.

Prisotne borce in predstavnike družbenopolitičnih organizacij Jesenice je pozdravil predsednik odbora Karel Frančeskin in predlagal enominutni molk v počastitev spomina na umrle borce. Nato je udeležence pozdravila skupina pionirjev, na čelu s praporščakom iz osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, ki je pod vodstvom mentorice Katarine Slamin izvedla prisrčen glasbeno-literarni recital. Kulturnemu programu pionirjev sta se pridružili mladinki Tatjana Rozman in Marina Košir, ki sta na citrah izvedli venček narodnih in borbenih pesmi. Pionirji pa so razgrnili prapor borcem v pogled, ker so prav borci KO Sava finančno pomagali pri nakupu prapora. Borci so pionirje in mladinki prisrčno pozdravili s ploskanjem.

Predsednik odbora Karel Frančeskin je v uvodno poročilo vključil analizo političnega stanja doma in v svetu. Orisal je pomembnejše politične in gospodarske dogodke v občini Jesenice. Med njimi je v ospredju načrt za obdobje 1986-1990, v katerem sta dve veliki in pomembni investiciji: nova elektro jeklarina in karavanski predor.

V zelo obširni analizi splošnega gospodarskega in političnega stanja doma in v svetu je predsednik Frančeskin nakazal dovolj smernic za delovanje vseh članov ZB na vseh področjih družbenopolitičnega življenja v okolju, kjer borci delajo in živijo. Posebno pa je poudaril, da naj borci podpirajo tista stališča in sklepe na vseh ravneh odločanja, ki doledno vztrajajo pri sprejetju ekonomske politiki. Pod nobenim pogojem se ne smemo vrniti k stari praksi, ko se je bilo možno zadovoljiti brez jasnih obveznosti glede vračanja najetih kreditov. Zdaj nam je vsem jasno, da so skoraj vse težave, ki nas pestijo, zagrešili ljudje, ki so želeli biti vedno v ospredju, ko je šlo za odločanje brez odgovornosti. Zato moramo te ljudi odstraniti in jih poklicati na odgovornost. Borci NOV posebno opozarjamo na nevdržno padanje standarda, še zlasti borcev upokojencev, ki so se znašli na robu življenjskega minimuma. Nedopustno je, da morajo mnogi borci, ki so na svojih ramah nosili vso težo NOV in povojnega razvoja, sprejemati socialno pomoč, da bi sploh lahko preživeli. Borci ne zahtevajo nobenih posebnih privilegijev pri reševanju njihovih problemov, zahtevajo samo priznanje njihovih pravic, je poudaril predsednik Frančeskin. V razmerah, v kakršnih mnogi borci in vojni invalidi živijo, borci še posebno morajo, da kljub vsem družbenim dogovorom in resolucijam nekateri delijo osebnih dohodke mimo rezultatov dela, bogatijo pred našimi očmi, tudi s spekulacijami in celo kriminalnimi dejanji, saj jih roka pravice ne doseže.

O delu odbora v preteklem letu je poročal tajnik Ciril Šoberl. Povedal je, da organizacija združuje 123 borcev in drugih udeležencev NOV ter dva borca za severne meje. Od zadnje skupščine je umrlo šest članov. Delo v odboru ZB NOV Sava je prikazal z dveh zornih kotov: kot družbenopolitično organizacijo ter njen prispevek v splošnem družbenem dogajanju in zagotavljanju pridobitev iz NOB na eni strani ter delo znotraj organizacije, oživljanje in prenašanje tradicij, skrb za zdravstveno in socialno varnost članov na drugi strani. Z družbenopolitičnega vidika organizacija in njeni člani aktivno sodelujejo v akcijah ZK in SZDL. Petindvajset članov aktivno deluje v raznih krajevnih in občinskih organizacijah, društvih in delegacijah. Seveda pa na aktivnost članov vpliva vse višja poprečna starost (69 let) in slabše zdravstveno stanje. Poleg tega pa tudi malodušnost, ki jo povzroča sedanje stanje, predvsem pa neuspešnost v izvajanju programa stabilizacije ter deformacije in izkrivljanje sprejetih načel samoupravnega socializma. Borci so menili, da političnega sistema v osnovi ni treba menjati, ampak odpraviti grobe nepravilnosti v delovanju.

Poročilo poudarja, da so preneka- teri borci izgubili zaupanje v naša vodstva, ker niso sposobna za nepravilnostmi v družbi brezkompromisno obračunati. Odbor je naloge s posameznih področij, kot so oživljanje in prenašanje tradicij NOB, socialna in zdravstvena vprašanja, kadrovska vprašanja, naloge SLO in DS, reševal na sejah. Z oživljanjem in prenašanjem tradicij NOB, tako v šolah kot v SZDL in mladinski organizaciji, le delno uspeva. Najboljše je še sodelovanje z osnovnimi šola-

mi, kjer skušajo mentorji zgodovinskih krožkov z važnejšimi dogodki iz NOB seznaniti čimveč učencev. Vendar pa je opazno, da šolski programi niso dovolj strokovno obdelani in da zgodovinarji pedagogi premalo uporabljajo še drugo literaturo s področja NOB. V preteklem letu je bilo najuspešnejše sodelovanje z osnovno šolo Prežihov Voranc Jesenice, kjer je odbor sodeloval s predavanji o NOB, pionirskemu odboru pa je organizacija pomagala pri nabavi prapora in sodelovanju pri njegovem razviti. V preteklem letu je bil podpisan in sprejet družbeni dogovor o trajnem varstvu spomenikov NOB. Naloge pri vzdrževanju in ohranjanju spomenikov naj bi prevzel mlajši rod. To velja tudi za vse že tradicionalne prireditve, pohode in srečanja. Take prireditve naj bi v prihodnje organizirali skupno ZRVS, SZDL, mladina ter sindikalne organizacije Železarne in drugih DO krajevne skupnosti.

Veliko problemov je bilo s socialno-zdravstvenega področja. Še vedno je precej borcev, ki jim pokojnina omogoča življenje le na robu socialne varnosti. Take primere poskuša organizacija reševati s priznavalnimi, ki se oblikujejo iz občinskega proračuna. Žal pa je zaradi nizkega standarda upokojenih borcev priznavalnina zgolj socialna pomoč in le malo resnična priznavalnina. V preteklem letu je v krajevni organizaciji prejelo redno priznavalnino šest upravičencev, enkratno priznavalnino pa trije člani. Dva člana sta bila na desetdnevem okrevanju.

Tajnik Šoberl je podrobno pojasnil postopke za uresničevanje priznavalnin, o finančnih težavah, razpodelitvi sredstev na več organizacij v občini. Tako bi za letošnje leto potrebovali 30 milijonov dinarjev, zagotovljenih pa je samo 18. Iz poročila je razvidno, da je v zadnjem času vse več pritožb na zdravstvene storitve v dispanzerju za borce in zobozdravstvu. Sedanja zdravstva v dispanzerju še vedno ni uspela dojeti, da je poleg strokovnega znanja potreben tudi primeren pristop do starejšega pacienta. Enake težave so tudi pri zobozdravniku, ki skrbi za borce. Predstavniki SO, Zdravstvenega doma in občinskega odbora ZB NOV so zagotovili, da se bodo razmere poskušale čimprej normalizirati. Lani je bilo za klimatsko zdravljenje predlaganih kar 107 borcev, vendar je bilo zdraviljenje odobreno samo petim. Ostale predloge bodo ponovno obravnavali letos. Dva člana sta prejela priznanje medobčinskega sveta ZB NOV za Gorenjsko. Še vedno pa nista realizirana dva predloga za državna odlikovanja iz prejšnjih let. Glede SLO in DS je organizacija vključena v delo komiteja pri KS Sava.

Po poročilih o finančnem poslovanju, nadzornega odbora in predsednika verifikacijske komisije se je razvila razprava. Borci so zelo ugodno ocenili delo odbora. Bili pa so tudi zelo kritični do raznih vprašanj. Zastavili so vprašanje, kdo je upravičen do zdravljenja v Strunjanu. Resne pripombe so imeli k nezakonitostim v višinah pokojnin. Poudarjeno je bilo, da borci zaradi ostarelosti in težke krize NE BODO PREŠLI NA STRANSKI TIR, kot bi nekateri želeli, ampak bodo ostali trdno na liniji, za katero so se v NOB borili. Borcem ni potrebna kritika političnega sistema, vendar pa nikjer ni videti izhoda iz krize. Zato so zaskrbljeni. Zelo pohvalno so ocenili novoletno obdaritev nekaterih članov ter obiske v bolnišnici in na domu. Podprli so predlog, da bi se člani ZB večkrat sestali in izmenjali svoja mnenja, ki bi koristila delu odbora organizacije. Pripombe so imeli k varstvu in vzdrževanju spomenikov NOB. Naglasili so, da je v tem pogledu mladina popolnoma zatajila. Rečeno je, da so borci premalo »trmasti« v zahtevi, da se z vodilnih funkcij odstranijo vsi, ki nimajo pogojev, da so na takih mestih. Zato so borci še posebno zainteresirani, da bodo na novih volitvah za vodilna mesta izvoljeni tisti kandidati, ki bodo znali in hoteli voditi zaupano delo pravilno in pošteno. Kritizirali so glasbeno-zabavni program radia Triglav, zaradi pogostega predvajanja pesmi »Bolje biti pijan nego star«, ker žali starejše občane. Pritožili so se, da zdravstva v dispanzerju včasih ni ves teden, zato bolni ne morejo dobiti potrebnih zdravil. Predlagali so, naj dobijo borci stalnega zdravnika, ker sedanja zdravstva hodi na specializacijo in je zato večkrat odsotna. Razpravo je zaključil predsednik delovnega pred-

sedstva Maks Dimnik. Poudaril je, da je bilo v razpravi veliko ostrih mnenj in stališč, zato je komisiji za sklepe predlagal, da sklepe uredi tako, da bi jih na skupščini že lahko sprejeli.

Po razpravi o poročilih so razrešili stari odbor, volilna komisija pa je predlagala nov odbor, nadzorni odbor ter delegate za občinsko skupščino in odbor ZB NOV občine Jesenice. Vsi predlagani so bili izvoljeni soglasno. Predsednik odbora bo še naprej Karel Frančeskin. Ivo Ščavničar pa je v imenu komisije za sklepe predlagal:

1. Komisija izreka priznanje dose- danjemu odboru za aktivno ude- stvovanje in izvrševanje nalog.

2. Nadaljevati aktivno sodelova- nje na vseh področjih družbenopolitičnega sistema in utrjevanje samo- upravljanja z osnovnimi cilji družbe- no ekonomske stabilizacije.

3. Obsojamo vsako neracionalno in nepotrebno trošenje družbenih sredstev za opremo ali predelavo stavb, pa tudi nedelavnost med de- lovnim časom.

4. Smo proti razreševanju proble- mov v slabih OZD po sistemu navija- nja cen, kar se zadnje čase dogaja.

5. Nujno je potrebno izboljšati ekonomske položaj borcev upokojen- cev, saj pokojnine zaostajajo za OD, zato se je standard zelo poslabšal.

6. Z namenom oživljanja tradicije NOB se je potrebno z vodstvi šol do- govoriti za bolj čvrst program in pri- skrbeti tudi mentorje.

7. Ker so problemi članov ZB iz le- ta v leto težji, predvsem zaradi sta- rosti, smo odločno proti, da se zmanjšujejo sredstva proračuna ob- čine in ostalih dejavnosti, namenje- na za pomoč članom ZB.

8. Kljub sprejetemu odloku ugotov- ljamo, da spomeniki in obeležja NOB še vedno niso urejeni in varo- vani tako, kot odloč zahteva. Predla- gamo občinskemu odboru ZB NOV, naj začne akcijo za nadzor nad izva- janjem odloka o čuvanju in varova- nju spomenikov NOB.

9. Nujno je treba s predstavnikom Radia Triglav urediti, da iz glasbe- nega programa umaknejo popevke z besedili, kot je npr. »Bolje biti pijan nego star«, za katere borci menijo, da v program nikakor ne sodijo.

10. Borci odločno protestirajo pro- ti nedoslednemu in nehumanemu odnosu v dispanzerju za borce, kjer se poleg drugega večkrat dogaja, da ne dela v za to določenem času. Zato zahtevamo, da občinski odbor ZB NOV doseže, da zdravstvena organi- zacija posveti več pozornosti izbiri kadra, ki dela v borčevskem dispan- zerju.

11. Prouči naj se možnost za bolj pogoste sestanke članov.

12. Popiše naj se vsa osnovna sredstva v lasti KO ZB NOV. Inven- turni list naj podpiše in hrani komi- sija. Omarica v prostorih KS Sava, kjer hrani dokumente naša organi- zacija, naj se zaklepa. Predsednik, tajnik in predsednik nadzornega ob- ora naj pregledajo in uredijo celo- tni arhiv. Obrazce za dohodke in iz- datke pri finančnem poslovanju je potrebno izpolnjevati v dvojniku, ki ga podpiše predsednik ali pooblašče- na oseba.

13. V prihodnje naj se stroškov v blagajniškem poročilu ne drobi pre- več, stroške praporščaka in govorni- ka pa prikaže med ostalimi stroški.

Sklepe so udeleženci sprejeli z odobravanjem. Predsednik Frančeskin jih je obvestil še o odprtem mu- zeju NOB v Kosovi graščini, naročni- ni časopis TV15 in na koncu povabil vse navzoče na skromno pogostitev, ki sta jo z darilom omogočili Klavni- ca Jesenice in Rožca Jesenice.

Franjo Ropret

REGIONALNI VAL BREZ LASTNE STREHE

Ob gradnji novega prireditvenega centra na Jesenicah naj bi, tako je bi- lo dogovorjeno, prišli na svoj račun tudi delavci LRP Triglav, ki že dvajset let oddajajo svoj program tako rekoč iz mišje luknje. Kot kaže, pa so bile tu- di tokrat želje večje kot možnosti. Lani so od 79 novih milijonov, kolikor znaša predračun, uspeli zbrati le 13, kar ne zadošča niti za ureditev prostoro- v. O nič kaj rožnatem položaju, v katerem se je znašla lokalna radijska postaja, smo se pogovarjali s Slavkom Humerco.

Na prvo vprašanje, kaj si obetajo od novih prostorov, je Humerca od- govoril, da velja najprej spregovoriti o sedanjih, kjer se na borih 54 kva- dratnih metrih stiska sedem ljudi in imajo pisarno in studio v enem pro- storu. Prostorska stiska (ob vseh drugih stiskah, kajpada) vpliva seve- da tudi na kvaliteto dela.

»5. januarja lani smo praznovali 20. obletnico in že samo glede na to bi lahko pričakovali, da bomo kon- čno prišli do novih prostorov in boljših pogojev za delo. Ljudje me veno- mer sprašujejo, ali smo se že preseli- li, pa jim ne morem odgovoriti nič pametnega.

Kaj si obetamo od novih prostoro- v? Namesto sedanjih 54 bi v novih prostorih imeli na razpolago 292 kvadratnih metrov za naše delo. Pri- dobili bi dva studia in dve snemalni- ci. V večjem od studijev bi lahko sami snemali tudi manjše zборе in an- samble. Povezani bi bili z vsemi tre- mi prireditvenimi dvoranami, tako da bi lahko dogajanje v njih snemali ali ga neposredno prenašali.

Sedaj se potrebna sredstva za nove prostore zbirajo bolj počasi. Kako naj bi to investicijo sploh fi- nancirali?

»Kot že rečeno, znaša predračun za celotno investicijo, se pravi za od- kup prostorov na podstrešju prire- ditvenega centra in nabavo vse po- trebne opreme, 79 milijonov dinarjev. S skupščino občine Jesenice in Kulturno skupnostjo smo podpisali sporazum, katerega plod je tistih tri- najst milijonov, kolikor se jih je na- kapljalo v lanskem letu. S tem smo odkupili prostore in plačali soudelež- bo pri skupnih napravah v priredit- venem centru, kaj več si pa s tem de- narjem ne moremo pomagati. Z Ra- dovličani smo se uspeli dogovoriti, da bodo prispevali svoj delež pri na- kupu opreme, če bodo Jeseničani prispevali sredstva za gradnjo pro- storov. Zdaj se dogovarjamo z izvrš- nim svetom in kulturno skupnostjo, da bi nekako zbrali potrebna sred- stva in letos zaključili vsaj gradbena dela, čeprav bo še vedno ostala nego- tiva usoda instalacije.

Vemo, da dober del sredstev za svojo redno dejavnost zaslužite kar sami, z ekonomsko propagando in čestitkami, del sredstev pa prispeva- ta obe občini, ki ju pokrivata s svo- jim programom. Kakšna so razmer- ja in kako tak način financiranja vpliva na vašo programsko zasnov?

»Za financiranje naše redne dejav- nosti imamo podpisan samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z obema občinskima skupščinama, in- teresnimi skupnostmi družbenih de- javnosti, kulturno in stanovanjsko skupnostjo, skupnostjo za zaposlo- vanje in obema ustanoviteljema, ki pa sta le simbolična udeleženca, saj denarja nimata niti sama. Iz teh vi- rov smo lani zbrali 44 odstotkov po- trebnih sredstev, vse ostalo pa smo si morali prislužiti z ekonomsko pro- pagando in čestitkami, kjer je raz- merje približno 1 proti 1. Tak način financiranja kajpak vpliva tudi na naše delo in sam radijski program, ki ga oddajamo. Trudimo se, da ne bi zmanjševali obsega informativnega programa, zaradi česar pa je naš program kar preveč natrpan. Vse manj je glasbe in vse več govora, za- to smo v resni nevarnosti, da posta- nemo za poslušalce neužitni.

Žal pomanjkanje sredstev vpliva tudi na našo kadrovskega zasedbo. Smo edina radijska postaja v Slove- nij, ki nima profesionalnega radijskega tehnika in glasbenega uredni- ka. Pičla kadrovska zasedba pa po-

meni tudi to, da so naši delavci pre- obremenjeni. Trdim, da ima naš no- vinar tudi do osemdeset odstotkov višjo delovno obvezo kot njegov sta- novski kolega na Radiju Ljubljana. To mora nujno vplivati tudi na kvali- teto njegovega dela. Pravzaprav predvsem na način dela. Tako veči- noma le poročamo o dogodkih, vse manj pa imamo možnosti, da bi de- javno sooblikovali javno mnenje, kar je brez dvoma ena od osnovnih na- log lokalne radijske postaje.

Kar zadeva našo kadrovskega zased- bo pa vendarle nekoliko napreduje- mo, saj se nam je uspelo dogovoriti, da bomo letos sprejeli eno pripravni- co, do konca srednjeročnega obdobja pa naj bi zaposlili še dva novinarja in dva tehnika. Sicer smo si take na- črte zastavili že v prejšnjem srednje- ročnem obdobju, vendar jih nismo uspeli uresničiti. Upam, da bo tokrat le šlo.

Pred časom je bilo precej govora o regionalni radijski postaji, tudi pre- cej razburjenja so povzročile nejas- nosti in pomanjkljive informacije o- tem, kaj sploh bo in kje bo sedež re- gionalne radijske postaje. Ko so se stvari razjasnile, je bilo rečeno, naj bi bila prav LRP Triglav nosilec raz- voja regionalnega radija. Kako daleč je še čas, ko bomo na Gorenjskem lahko poslušali regionalni radijski program?

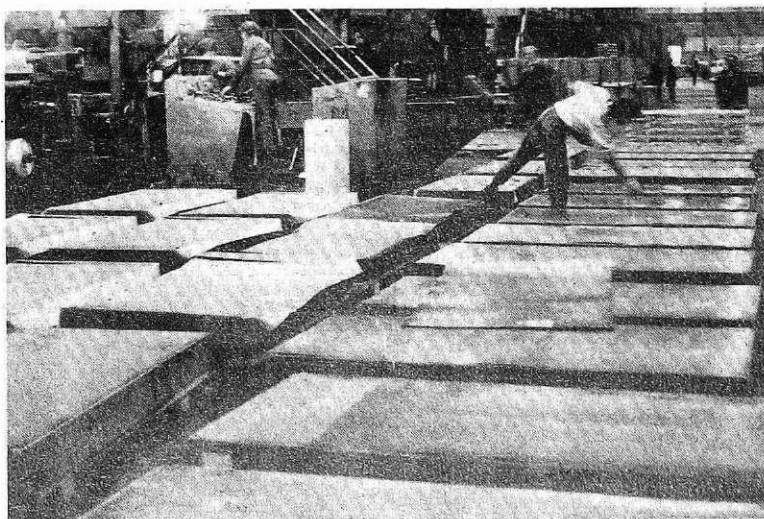
»Oblikovanje mreže regionalnih radijskih postaj je republiška usme- ritev za naslednje srednjeročno ob- dobj. Na Gorenjskem naj bi se tri radijske postaje, ki že delujejo (Jese- nice, Trzin in Ziri), nekako povežale med seboj v regionalno radijsko po- stajo. Glede na to, da ima LRP Tri- glav za seboj najdaljšo delovno dobo in tudi oddaja največ radijskega pro- grama, naj bi bili mi nosilci razvoja regionalne radijske postaje. V Kra- nju bi morali ustanoviti dopisništvo, s čimer bi bila pokrita vsa gorenjska regija. Radio Ljubljana pripravila tehnično rešitev in v drugi polovici prihodnjega leta naj bi na Krvavcu postavili 5 kW oddajnik, ki bi pokrli vsot Gorenjsko, hkrati pa še del No- tranjske in Štajerske. S tem pa bi bi- lo rešeno tudi vprašanje belih lis, ki sedaj predstavljajo resen problem, zlasti v Poljanski dolini, pa tudi mi jih imamo nekaj v binjskem kotu.

Regionalna radijska postaja bi v času, ko ne bi oddajala lastnega pro- grama, prenašala III. program Ra- dia Ljubljana, ko pa bi bila dograje- na mreža regionalnih postaj po vsej Sloveniji, bodo lahko regionalne po- staje med seboj izmenjavale pro- gram, kar bo gotovo pomenilo novo kvaliteto v našem delu.

Načelno ste se na Gorenjskem to- rej dogovorili, da bo LRP Triglav no- silec regionalnega radijskega pro- grama. Ob prvih poluradnih infor- macijah o regionalizaciji so največ razburjenja povzročili domnevni krajski apetiti po oblasti nad regio- nalno radijsko postajo. Lahko sicer domnevamo, da bi Kranjčani, če bi jim bilo kaj do tega, že dolgo tega imeli svojo lokalno radijsko postajo, in da to, da je še nimajo, pomeni brž- čas tudi to, da jih tudi regionalna ne miha kaj prida. Kljub temu pa načel- ni dogovor, da ste prvi med gorenj- skimi radijskimi delavci, najbrž le pomeni tudi olajšanje za vas. Pa vendar tudi obveznost in breme, še posebno, ker v tem trenutku še ni ja- sno, kje se bo dalo izbrskati denar, da dobite svojo streho nad glavo. Ali dejstvo, da ste vendarle nosilec raz- voja regionalnega radijskega pro- grama, ne pomeni morda tudi tega, da bi morali iskati pomoč v regional- nih okvirih?

»Dogovor o tem, kdo bo nosilec razvoja regionalne radijske postaje, je še vedno samo načlen. Poleg te- ga pa je bil eden od naših osnovnih argumentov v pogovorih o tem, kdo bo kdo, ravno to, da bomo vsak čas imeli nove in sodobno opremljene prostore. Dokler torej nimamo vsaj strehe nad glavo in dokler se tudi uradno ne dogovorimo, kaj bo z re- gionalno radijsko postajo, smo še vedno odvisni predvsem od dobre vo- lje v jeseški in radovljški občini. Druga polovica prihodnjega leta bo mimogrede tukaj, Krvavec bo začel oddajati z nami ali brez nas, in če do tedaj ne bomo pod streho, si ne znam predstavljati, kako naj bi se šli regionalno radijsko postajo. Na vse- mogoče načine iščemo rešitev za svoje težave. V sodelovanju s Socia- listično vzebo bomo pripravili pogo- vor o naših problemih, predvsem za- to, da jih predstavimo tudi širši jav- nosti, in da morda skupaj poiščemo pravo rešitev.

Borut GRCE

Adjustaža HVB (foto I. Kučina)

JULIJAN O

Iz mnogih na videz nejasnih mest lahko zanesljivo sklepamo, da so med petjem prihajale na dan vedno iste podrobnosti o protezi in o tem, kako se je lasati ljubimec kar razjokal od hvaležnosti, ko mu je bilo dano, da je lahko »še enkrat poskusil«.

VPRAŠANJE, kako je moglo biti usmiljenje zaradi nožne proteze motiva za to, da se je Jasna (nekoč v davni preteklosti) vdala levjegrivemu zapeljivcu, — ko pa je za to posebnost očitno zvedela šele med samim aktom vdaje — to vprašanje se je prav gotovo vsiljevalo zasliševalcu (Julijanu). Ali je to vprašanje tudi na glas zastavil, medtem ko je Jasna »pela«? Julijanovi zapiski o tem molčijo. Logično sklepanje pa nas nujno pripelje do spoznanja, da je do takega vprašanja prej ali slej moralo priti. Julijanov intelekt ni take sorte, da bi mogel spregledati takó očitno vrzel v izpovedih. Razen tega je bil Julijan, kot vse kaže, vztrajen zasliševalec in ta vztrajnost je bila posebej motivirana. Nekje v dnevniku omenja bolesto naslodo, ki jo čuti ob (Jasninem) petju. Ob petju, ki pa se mu zdi »vse preveč kratko, nepopolno, okleščeno, nerealistično... skoraj bi lahko rekel nedoživeto«. Zdi se, da jo zanima predvsem to, kar pride potem, je nekje zapisano. Kaj naj bi to pomenilo? S precejšnjo gotovostjo lahko sklepamo takole: v nekem obdobju svoje zveze sta imela ljubimca to petje za nekakšno spolno predigo. Obujanje na Jasnina mladostna doživetja naj bi pomagala stopnjavati ljubezensko slo. In to pri obeh. Zdi se pa, da je bil prav Julijan pri tem prav Sadovske nenasiten. Lahko si predstavljamo, da je »tokrat« (vedno je bil ta tokrat) — da je tokrat hotel slišati zares vse. In kar zadeva omenjeno okleščeno in nerealističnost: pri Jasni je, kot se zdi, šlo za nekak mehanizem, ki je hitro in zanesljivo deloval v zaželeni smeri. Takoj ko je odpela eno ali dvoje not, ko je odpela prvi akord, je bila že vsa pri stvari, melodijo je bila zmožna sama pri sebi odpeti do konca v kar se da zgoščeni obliki; in verjetno ni čutila nobene potrebe po neskončnih variacijah na isto temo.

Če jo je torej Julijan kdaj privlekel glede prej omenjene logične vrzeli, namreč, kako je mogla čutiti usmiljenje vnaprej, preden je videla razglašeno protezo, mu je prejone zapela nekaj takega: kot da ji je — njej, samo njej — od vsega začetka priznal svojo pomanjkljivost. Da ji je dolgo časa govoril o svoji nesreči, pa o tem, kako se od takrat nikoli več ne more približati ženski tako, kot se je lahko nekoč, itd. itn., — morda jo je po ovinkih celo pripravil do tega, da ga je sama prosila, naj ji pokaže, kako stvar v resnici izgleda; in potem mu je nemara pomagala izbiti iz glave vse predsodke, ki jih je do tega trenutka gojil.

Ne vemo, ali je Jasna v resnici »pela« v tem smislu. Tu pa lahko poudarimo še nekaj: tudi če smo razmeroma natančno zadeli besedilo in napev, s tem sploh še ni rečeno, da je vsebina Jasninega petja odražala neko resnično (preteklo) stvarnost. O obstoju levjegrivega don Juana seveda ne kaže dvomiti, vprašanje pa je, ali si ni Jasna morda na cellem izmislila to prigodo z invalidom, ki naj bi se uresničila v gozdičku za mestom, v borovem gozdičku, nekaj sto metrov od Matjevinega bivališča. Seveda pa bi se v tem primeru morali vprašati, zakaj naj bi si Jasna to prigodo izmislila. Zakaj? Morda kar iz istih razlogov, ki (tudi) silijo romanopisce, zlasti tiste bolj uspešne, v pisanje romanov. Pišejo jih (morda) predvsem zato, ker je v publiki potreba po branju takih romanov. Pri Jasni bi bilo lahko nekaj podobnega, s to razliko, da je njena publika štela samo dvoje ušes. To domnevo — da je prigoda z levjeglavi ljubimcem izmišljena — je treba prav resno upoštevati.

Če bi bilo namreč res, da se je zgodba dogajala nekako tako, kot smo jo tu poskušali bežno zarisati (rekonstruirati s pomočjo namigov, ki so posejani po Julijanovih zapiskih), bi morala Jasna odgovoriti tudi še na naslednje vprašanje: kako to, da se je v času, ko je spoznala Julijana in ko naj bi bila vsa prevzeta od novega ljubezenskega čustva, znašla na samem (v borovem gozdičku) z moškim, katerega je samo na videz poznala? Tukaj bi si bolj malo pomagali z usmiljenjem. V Julijanovih zapiskih lahko najdemo trdno osnovo za sklep, da je zasliševanje (in petje) trajalo samo nekaj mese-

cev, vsekakor manj kot leto dni. Toliko časa sta ljubimca po vsem videzu sprevračala spalnico v zasliševalno pisarno. Zdi se, da sta v določenem trenutku povsem prenehala s to prakso. Kako je prišlo do tega, da se je stvar izpela? Spet smo na močvirnih tleh golega ugibanja. Prav verjetno se zdi, da se jima je vse skupaj uprlo. Zelo verjetno se je uprlo glavnemu pobudniku: Julijanu. Sprejemljiva pa se zdi tudi naslednja domneva (čeprav je ni mogoče z ničemer stvarnim podpreti): v nekem določenem trenutku je prišla Jasna na dan s fantastičnim priznanjem: vse njene prejšnje izpovedi so na cellem izmišljene. Tako bi se na čisto nepričakovan način pojasnila tista nedorečenost in nedoživetost v Jasninem petju. Vprašanje pa je, ali bi se s takim Jasninim priznanjem dokončno razrešili Julijanovi dvomi glede tega, kaj je sploh še resnično? Ni kaj reči — tole Jasnino petje nas v vseh ozirih spominja na Julijanov roman.

OPOMBA: V Julijanovih zapiskih lahko najdemo celo priimek Jasninega lasatega zapeljivca. (Ne bi pa smeli dvomiti, da je prišlo pri petju na dan več imen, — da so prišla na dan imena različnih oseb. Do tega je moralo priti tako zaradi Julijanove sprevržene nenasitnosti kot zaradi Jasnine bolj ali manj prisiljene uklonjivosti.) Lasati možakar naj bi se pisal Humkov. Nenavaden, na videz ruski priimek, ki so ga pa etimologi v Julijanovem podzemlju raztolmačili po svoje. Humkov, to je Humkof oziroma Hunkof: torej Hund-Kopf, po nemško pasja glava. Od tod torej psoglavci v Julijanovih sanjah, vojščaki s pasjimi glavami, ki postanejo simbol za »moške, ki so s telesno bližino oskrnili tvojo ženskost«.

JULIJANOVE občasne pustolovščine z Matejo in drugimi ženskami: v teh zgodbah nastopa Julijan kot psoglavac drugih, v tem primeru kot Goslačev psoglavac. Če gledamo tako, je življenje mnogih moških zbirka kompozicij na temo biti komu psoglavac. Sveti goslač pa ni ud te bratovščine: on vsekakor nikomur ni psoglavac — razen če ga kdo na skrivaj in po nedolžnem sumi česa takega. Zanj pa je psoglavac marsikdo — če seveda tudi on tako doživlja to zadevo. V pretres pa bi lahko vzeli še eno možnost: da je psoglavstvo Julijanov osebni problem. Obsoditi soudeležence pri nekem opraviilu kot psoglavce? Z užitekno brskati po starih ranah — kdo dandanes še počne take stvari — razen Julijana Podbevška in njemu podobnih? Vsa psoglavstva, katerih poslednica je bila Jasna, sodijo v somrak predzgodovine.

MOGOČE pa je prav to tisti grm, za katerim tiči zajec. Julijana molze z valom temnih las osenčena Svetlanina podoba prav zategadelj, ker slutiti, da bo tu spet naletel na tisto staro in znano verigo doživetij: vse od ganotja, ko se ti prvič razgali drhteča dekliška polt pa do spoznanja, da pri tem razgaljanju nisi edini udeleženec. Ne, pri tem opraviilu ti pomaga eden ali pa celo več psoglavcev, morda ob njem ne čuti podobnega ganotja — ali pa? To je vsekakor užitek posebne vrste, užitek, ki se mu Julijan nekako ne zna odreči. Kot pravi tovariš Jelovšek (tudi ta njegov izrek je zapisan nekje v Julijanovih dnevnikih): »Ljudje se nasploh neradi odrekajo dosegljivim užikom; če se že, se odrekajo preprostim, poznamim, priznamim, krotkim užikom, nikoli pa se ne odrekajo nevarnim, bolnim in pogubnim, — če že čutijo taka nagnjenja v sebi.«

TU SE PONOVRNO zastavlja vprašanje: katera je tista ženska, ki naj bi s svojim prihodom in s svojim resnim pogledom, uperjenim naravnost med njegove obrvi, zbudila v njem trdni občutek istovetnosti: to si ti, Julijan? Svetlana najbrž res ne. (V trenutku, ko Julijan tipka ta zapis, mu lahko pripišemo napol budno sanjarijo: Svetlanin obraz je v tej sanjariji nekolikanj nejasen, njen nasmehek pa opravičuje, češ, saj ne morem drugače, ko da ti povem: to nisi ti.)

Julijan v tem prividu spet — ali pa morda prvič? — ugotovi, da ima Svetlana rahlo škrbasta usta: prav tako kot Jasna. In trmast nasmešek, česar pa pri Jasni nikoli ni opazil.)

NADALJEVANJE DNEVNIKA (19. 6.)

Humboldtovo oporoko sem prebral in potem kar nekam pozabil nanjo. Eseje o markizu de Sadu nosim še vedno s seboj na šiht, pa jih nikoli več ne odprem. Mogoče čutim potrebo, da bi se oddaljil od spisa, ki me je — med drugim — navdihnil za ta projekt? Če je namreč res, da name ravam skomponirati nekaj, kar bi bilo podobno Sadovim, Fourierovim in Loyolovim umetnim svetovom, o katerih sem bral v tem spisu, potem se bom pri tem delu počutil bolj nemotnega, če na vzorec vsaj za nekaj časa pozabim. Zamizati na eno oko: potem se boš počutil bolj na svojem.

Rolanda Barthesa (avtorja knjige Sade, Fourier, Loyola) poriniti v senco, v bivališče psoglavcev. Prav nič si ne predstavljam, kakšen je ta mož za pogled — je mogoče lasat kakor Humkov? Vsekakor mi je na trenutke enako zoprno.

Pri vsem tem pa me zanima nekaj drugega: le komu se čutim dolžnega poročati vestno in sproti o dogodkih; kot je recimo ta, da sem Humboldta že prebral? Jaz vendar nisem eden tistih večnih nadobudnih mladcev, ki se kar naprej hočejo pred nekom izkazati. Kakor da nenehoma bdi nad mano nevidni profesor, ki me opozarja, da sem to ali ono pozabil omeniti. Če ti bo kaj ušlo, celota ne bo razumljiva, vse skupaj ne bo klavallo. Ko sem v gimnaziji pisal šolske naloge, nikoli nisem mislil na profesorja, ki jih bo bral. Instanca, ki je sproti nadzirala porajanje celote, je bila takrat brezosebna in skrita nekje za tilnikom.

Jelovšek mi je prejle v Mercatorjevem bifeju nekaj pripovedoval. Kako klavirno se danes počuti. Ni sicer rekel »klavirno se počutim«. Povabil me je na pelinkovec, prižgal si je cigareto (to pa pri njem že samo na sebi nekaj pove) in me spet enkrat presunljivo pogledal naravnost v oči. To naj bi pomenilo: saj veš, kakšna godlja je spet pri nas doma.

Očitno je vajen, da se mu prebere iz oči, kako se počuti. Zares pa je povedal tole: prejle je šel po cesti in srečal mladega shizofrenika D.-ja. D. se navadno potika po tem koncu mesta. Navadno, je rekel tovariš Jelovšek, navadno kar tako zmajšim pozdrav in grem naprej, on pa je nekaj nenevarnega vpilje za mano. Nerodno mi je priznati, bojim se: ne njega, pač pa pogovora z njim. Bojim se nesporazumevanja. Moral bi mu pokazati, da ne priznam njegove paranoidne logike. Prav zares mi je žal, pa kaj morem. Tokrat pa sem bil na višini svoje človeške naloge. Gledal sem naravnost predse, zelo odsotno sem šel mimo njega, po nekakšnem parapsi kanalu sva si dala na znanje, da se zelo dobro zavedava srečanja.

Najprej torej tako, je nadaljeval tovariš Jelovšek, ko da ga nočem videti. Zadnji hip pa sem čisto nepričakovano dvignil pogled in mu zraven pomahal, v tem mahanju pa je bilo polno skrite simbolike, prav toliko kot v tisti igrani odsotnosti hip pred tem. Torej pomahal sem mu, je ponovil Jelovšek, zelo zarotniško sem mu pomahal. Ne vem, ali so drugi pasanti sploh kaj opazili. D. pa mi je na to prikimal, s širokim svetniško-satanskim nasmehom mi je dal vedeti, da je vse to pričakoval. Vidim, vidim, mi je povedal s tem nasmehom, vidim: torej končno priznaš, da si tudi ti eden naših.

Vprašanje, ki se zdaj zastavlja: mi je Jelovšek pripovedoval o tem prijetljaju samo zato, da bi me izzival? Naj bi zdaj jaz rekel kaj takega, da bi odstranil vsak dvom o tem, da Jelovšek in D. res sodita skupaj? Nisem se hotel izjasniti.

Nadaljevanje sledi

Filip je na to samo prikimal in dodal:
— Če bi vedel, bi ti že povedal. Zaradi tega sem prišel.
— Najbrž je tam. Veš, kaj. Kako bi bilo, če bi partizani kaznilnico nenadoma napadli?
Filip jo je ustavil:
— Kaj takega si lahko izmisli samo ženska glava! Kaznilnico...?
— Čakaj, da povem do kraja! Če bi se partizani tega resno lotili, poprej pa skušali dobiti zvezo z domačini ali s kakim stražarjem, ne bi bilo nemogoče. In če bi se posrečilo, pomisli, kakšen odmev bi imelo to! V tem primeru ne bi šlo le za Aleša, rešili bi še veliko drugih. Ti bi pa pri tem seveda moral krepko pomagati?

Filip je zdaj tiho in od sekunde do sekunde bolj prevzet od teh misli že ugibal, če bi se res kaj takega ne splačalo. Ujet v nekaj novega je vprašal:

— Pomagati? Kako? Saj to je vendar nekaj norega!
— Morda bi pa le poskusili. Veš, kaj bi ti lahko storil? Poslušaj. Meni, ki sem ženska, bi gotovo rekli, da se mi je zmešalo, da so zidovi predebili, da je preveč Nemcev in sploh kdove kaj še. Če pa bi partizanom, komandantu Tigru, nekaj takega predložil ti in jih skušal ogreti in navdušiti za nenaden napad z zagotovili, da bomo v dolini pripravili vse, kar je le mogoče, bi morda zvenelo drugače. Vidiš, to mi roji po glavi!

Filip je dobro vedel, kako bi se to končalo in še bolj je to vedel komandant Tiger, ki je zaradi podobnih poskusov zanesenih možganov že bil priča žrtvi, ki so jim jih zadali Nemci, še preden so prišli do zidovja. Vendar ga je mamila misel, da bi se lotil tudi tega. Kaj bi bilo lepše, kakor da vsi tukajšnji partizani sami zlezejo v vrečo, ki bi jim jo pripravila z Wernerjem. A kje dobiti Tigra? Bog ve kam se je premaknil bataljon. Ko pa se je spomnil Wernerja in se zavedel neizvedljivosti načrta, je zavrgel mamljive misli.

— Ni slabo, kar si rekla, a eno je zamisel, drugo pa uresničitev. Časi viteških rešitev so že zdavnaj za nami. Zdaj je drugače. Prav gotovo bi storil vse, ko bi mogel upati na uspeh. To pa bi bil samomor. Pa še v teh neugodnih razmerah, ko se ljudje bojijo. Misliš, da bi drugi poprijeli tako kakor midva? Motiš se! Ljudje so se potuhnili. In veliko takih, ki bi se nanje lahko oprl, je tudi za zidovi. To Tiger ve prav tako dobro kot jaz, ali še bolj... Pa tudi — kje naj ga zdaj dobim? Izmisлити si bo treba kaj drugega, kajti pomagati je treba takoj!

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

55

povest

Martina, ki se je tega načrta oprijela kot edine rešilne bilke, je namesto da bi pritrdjevala, molčala. Saj je že sama pokopala komaj rojene misli o tem.

— Zdaj vem manj kot prej, je vzdihnila. Je še kaka pot razen tiste v hosto?

Filip se je odločil. Njegov trenutek je prišel prej, kot se je nadejal. Saj ni vedel, kaj bo storilo dekle, ko bodo ujeli Aleša.

— Vedno je več poti. Posebno, če jih človek išče in hoče pomagati drugemu!

Sestra je dvignila glavo.

— To vem že dolgo. A kje, kakšna je tista druga pot, to mi povej!

— Morda je rešitev v tebi? Skoraj prepričan sem, da bi ti dosegla največ. A takoj, brez odlašanja!

Martina je spoznala, da ima brat v mislih nekaj določenega.

— Kako, rešitev v meni?

— Storit ji je treba vse, sva rekla. In pri tem malo tvegati, čim manj, ter ne vpletati novih ljudi. Pomemben je le uspeh.

— Ne bodi tako dolg in skrivnosten. Povej, če si našel rešitev!

Martina je oživela. Že v začetku je čutila, da bo samo Filip v tej stiski kaj izvrtil.

Nalašč je nehal govoriti, da bi Martino spraval v neučakanost. Z radovednim upanjem je priganjala:

— Kako to misliš?

— Filip se je odkašljal, pogledal okoli sebe, kot bi se bal, da kdo prisluškuje, in potem potihlo, da bi bil še bolj prepričljiv, začel:

— Ko je že tako, poslušaj! Še največ bi zaleglo, če se tam pokažeš sama. To bi jih presenetilo. In potem bi prosila zanj!

Martina ga je zavzeto poslušala.

— Kako misliš? Kar k njim v gnezdo?

Filip jo je bežno pogledal in nadaljeval:

— Morda si že sama pomislila na kaj takega, ker nisi takoj pobegnila v gozdove? Zdaj se je treba hitro odločiti. Za pobeg k partizanom je nemara že prepozno. Ali pa bi vseeno šla?

Filip je spet malo prenehal, zato ga je Martina spodbudila:

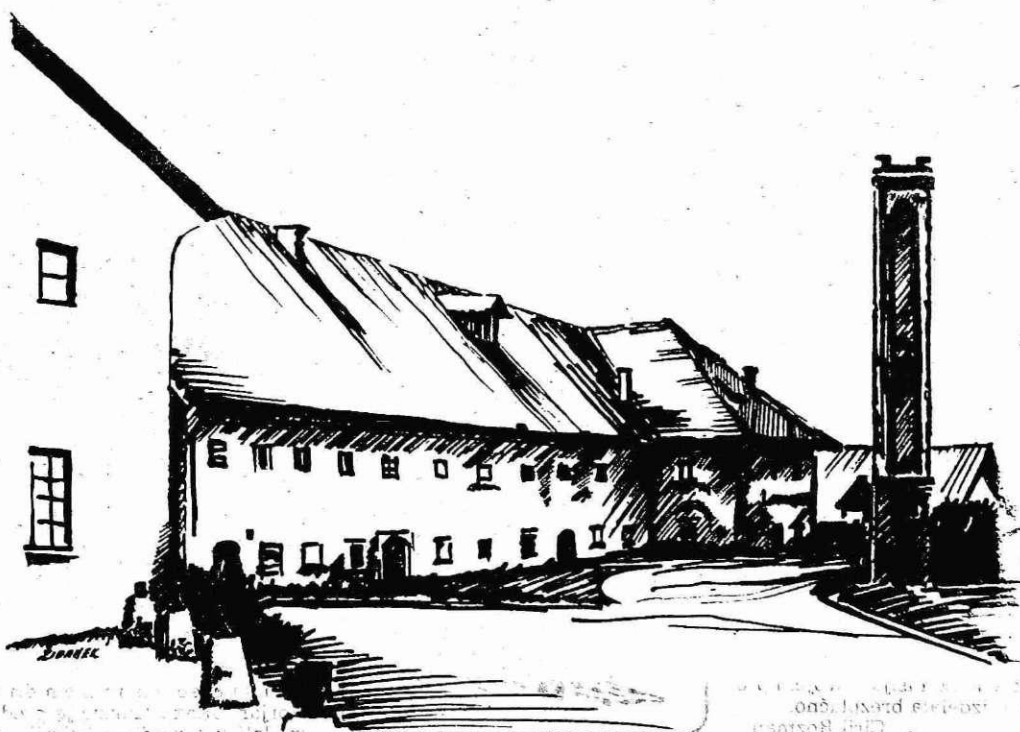
— Čudno se sliši, kar govoriš, vendar nadaljuj!

— Pa da ne boš potem rekla, da te zapeljujem. Toliko starejši sem od tebe, da poznam tudi Nemce in zato približno vem, kako je treba z njimi ravnati. Lahko ti zatrdim, da imajo najraje ljudi, ki si upajo z njimi govoriti naravnost. Bi si upala k njim, h glavnemu? Ko imajo človeka pred seboj, ni tako nevarno!

Kljub stiski je v Martino najbolj zbudila Filipova hvala, ki jo je nenadoma izrekel o gestapovcih. Saj je bilo vendar znano, kako so »govorili z ljudmi«, ki so jih imeli v zaporih. Zdaj, ko bi tudi Filip moral gledati, da bo čim dalj od njih, ji je prigovarjal, naj gre tja.

— Doslej nisi imela o njih takega mnenja! Kaj je zdaj narobe?

— Vprašala si me za nasvet. Boljšega ne poznam. Doslej sem se po svetu naučil že marsičesa. Tudi ravnanja z Nemci. Rad bi ti pomagal, če pa vidiš ti boljše pot, poskusi. Še enkrat ponovljam, da bi tak nastop gestapovce najbolj presenetil in jih razorožil. Če ne, ti res ne preostane drugega, kakor čimprej z mano vred izginiti v hosto! Morda jih bo treba podkupiti tudi s kakim svinjskim stegnom in pletenko. A to bi bila že moja stvar!

Težišče celotnega družbenopolitičnega delovanja zdajšnjih tednov v radovljiški občini je na pripravi volitev za delegate skupščin in nosilce vodilnih funkcij. Tudi redna seja OK SZDL Radovljica, 17. februarja, je bila posvečena tem nalogam. S tajnim glasovanjem so se delegati opredeljevali do kandidatov delegatov družbenopolitičnega zbora občinske skupščine. Na seji so podprli kandidature Leopolda Pernuša z Bleda za delegata ZZB NOV, Mitja Žagarja iz Radovljice za delegata ZSMS v družbenopolitičnem zboru skupščine SRS kandidaturu Jureta Pejčiča iz Verige Lesce za delegata SRS v zveznem zboru skupščine SRS.

Na prvi kandidacijski konferenci občine Radovljica, ki jo je 20. februarja sklical predsednik OK SZDL Anton Toman, so se delegati odločili za kandidate vodilnih funkcij (predsednike in podpredsednike) občinske skupščine, njenih zborov in skupščine SIS. V večini so potrjevali za eno mesto dva ali več kandidatov, razen za predsednika skupščine in izvršnega sveta občinske skupščine. Opredeljevali so se tudi do kandidatov za vodilne funkcije v republikah in na zvezni ravni, pri čemer so imeli več tehtnih pripomb. Zavzeli so se za pomlajevanje vseh vodstev, za več kandidatov za eno mesto ter proti kroženju funkcij. Za delegata na prvi republiški kandidacijski konferenci v Ljubljani so izvolili Antona Tomana iz OK SZDL in Rafaela Podlogarja iz OK ZSMS Radovljica.

Iz poročila na prvi kandidacijski konferenci v Radovljici je razvidno, da so v vseh KK SZDL in osnovnih organizacijah sindikata do predvidenega roka 10. februarja, opravili temeljne kandidacijske konference — skupaj 115 v združenem delu in 20 v KS. Zaradi nespletnosti so morali ponovno sklicati kandidacijske konference le v Ribnem in v Zasipu.

Na predsedstvu OK ZKS Radovljica so izdelali program aktivnosti za razprave o resoluciji 10. kongresa ZKS in statuta ZKS. Te so že v polnem teku v večini osnovnih organizacij ZK ter v posameznih telesih in na predsedstvu OK ZKS; posebne razprave so organizirali tudi v aktivih komunistov neposrednih proizvajalcev, kulturnih delavcev ter na stalnih akcijskih konferencah ZK v Verigi Lesce, LIP Bled, Almira Radovljica in v Hotelskem turističnem podjetju Bled.

Pred dnevi so vse osnovne organizacije sindikata v radovljiški občini prejele usmeritve občinskega sveta Zveze sindikata za obravnavo rezultatov gospodarjenja na podlagi zaključnega računa za leto 1985. Sočasno so prejele tudi razpored in sestavo delovnih skupin iz DPO za obiske posameznih OZD pri razpravah o zaključnih računih. Akcija »Zaključni račun 85« in ocena dela poslovnega organa v OZD mora biti sklenjena najpozneje do 15. marca.

Na prvi seji novega mandata sveta za vprašanje delovnih in življenjskih pogojev pri občinskem svetu ZSS Radovljica, 12. februarja, so obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o poročniškem dopustu, predlog o uskladitvi pokojnin upokojencev, katerih leto 1985 je bilo zadnje v delovnem razmerju. Sprejeli so pobudo o družbeni akciji za omejitev kajenja in preprečevanje njegovih škodljivih posledic. Po enem letu utegne biti zanimiv podatek, kakšni so bili odzivi na to akcijo?

Občinski svet ZSS Radovljica je na predlog svoje organizacijske kadrovske komisije soglasno imenoval za delegate v Medobčinski svet ZSS za Gorenjsko Cirila Ažmana, predsednika OS ZSS Radovljica, Ignaca Blaznika iz Žita Lesce, Ludvika Kerčmarja iz hotela Park na Bledu Albina Mraka iz Sukna Zapuže in Dano Potočnik iz osnovne šole Gorje.

Šestčlanska delegacija OK ZSMS Radovljica, ki jo sestavljajo člani komisije za mednarodne odnose, je v nedeljo, 16. februarja, obiskala Zvezo komunistične mladine Italije v Nabrežini pri Trstu. Vrstniki so jih pristrčno sprejeli in jim izročili zvezno planinsko štafeto. Štafeto so nosili mladi iz vseh

jugoslovanskih republik in jo oddali mladim v Umagu, slednji pa so jo prinesli na Tržaško. Radovljiški mladinci so nosili štafeto na vsakoletnem pohodu na Stol.

Na 1. seji novega mandata se je sešla tudi komisija za kulturo pri občinskem svetu ZSS Radovljica. Presojala je uresničevanje programa kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini v letu 1985. Na osnovi pozitivnih izkušenj in ocen je oblikovala program kulturne akcije za leto 1986, za nosilca pa določila Zvezo kulturnih organizacij Radovljica. Dogovorili so se, da bodo tudi letos organizirali približno enako število prireditev kot lani.

Skupna strokovna služba SIS družbenih dejavnosti občine Radovljica je vsem direktorjem OZD in TOZD ter delovnih skupnosti ter svetom krajevnih skupnosti v obravnavo in sprejem razposlala predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih planov vseh devetih SIS družbenih dejavnosti v občini za obdobje 1986—1990. Predlogi sporazumov so bili že sprejeti na skupščinah vseh SIS v času od 10. do 17. februarja. Za lažje tolmačenje dokaj obširnega gradiva je skupna strokovna služba pripravila krajše povzetke, zraven pa je poslala tudi obrazce pristopnih izjav k samoupravnemu sporazumu, ki naj bi jih udeleženci podpisane vrnilo do 5. marca.

V radovljiški občini je do zakonskega roka — 31. januarja 1986 — upravi za družbene prihodke občinske skupščine prijavilo davčne napovedi nekaj nad 60 občanov. To je nekaj manj kot prejšnje leto. Le toliko naj bi jih pridobilo več kot 1.694.000 dinarjev dohodka, kot določa občinski odlok. Poprečje najvišjih osebnih dohodkov v občini je znašalo okoli dva milijona dinarjev. Najvišjo prijavo je imel arhitekt, sledita pa mu pisatelj in inženir.

Po rokovniku in programu ZRVS Radovljica so v vseh 20 krajevnih organizacijah ZRVS januarja in februarja opravili programsko-volilne seje. Rezervni vojaški starešine so ocenjevali delo svoje organizacije in njenih organov v štiriletnem mandatnem obdobju in izvolili svoja vodstva, predvsem mlajše kadre. Pohvalijo se lahko z uspešnimi vajami, pohodi, strelskimi tekmovanji in vojaške strokovne usposabljanjem. Posebno uspešni so bili aktivni ZRVS v šolah in pri svetih KS, zlasti pri organizaciji usposabljanja za SLO in DS.

Tudi v letošnji zimski sezoni se znova potrjuje izredna kakovost Elanovih smučarjev na raznih smučarskih tekmovanjih za svetovni pokal v alpskem smučanju, tekah in skokih. Samo v času od 1. decembra do 20. januarja so smučarji z Elanovimi smučmi dosegli šest zmag, osem drugih in pet tretjih mest! Poleg jugoslovanskih tekmovalcev z Elanovimi smučmi nastopajo tekmovalci iz Švedske, Norveške, Švice, ZRN, ZDA, Poljske, ČSSR, Francije in Italije, pa še dosti manj znanih smučarjev iz drugih držav.

V prostorih nove knjižarne Državne založbe Slovenije v Radovljici, ki je postala pravo kulturno središče, prikladno zlasti za literarne pogovore in komorne prireditve, se je prejšnji petek zbralo lepo število ljubiteljev literarnih del blejskega rojaka Toneta Svetine. V sproščeni pogovorni predstavi četrti del romana Ukana in pri tem povedal nekaj zanimivih podrobnosti o nastajanju njegovih literarnih del. Z duhovitimi, njemu svojstvenimi razlagami je znal pritegniti pozornost poslušalcev.

V Kranjski gori so se na skupnem srečanju pred dnevi sešli predstavniki zamejskih Slovencev iz Kanalske doline v Italiji s predstavniki občine Jesenice, medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko, Gospodarske zbornice Slovenije in trgovskega podjetja Murka iz Lesc. Beseda je tekla o medsebojni blagovni izmenjavi, ki že dokaj uspešno teče s slovenskimi družniki na Koroskem. Nosilec te pomembne izmenjave za slovenske in jugoslovanske izdelke je Murka iz Lesc, ki svoje poslanstvo opravlja v obojestransko zadovoljstvo.

V predlagani projekciji sredstev SIS družbenih dejavnosti občine Radovljica za srednjeročno obdobje 1986—1990 je predvideno, da bo delež iz dohodka občine, namenjen družbenim dejavnostim, znašal v letu 1990 namesto dosedanjih 13,09,

kot so se sporazumeli, 13,55 odstotka. Delež za SIS družbenih dejavnosti iz dohodka pa bo iz sedanjih 4,04 znašal v letu 1990, 4,75 %.

V okviru občinske matične knjižnice Antona Tomaža Linhart, ki ima sedež v Radovljici, deluje na območju 17 krajevnih knjižnic. Odprte so 111 ur na teden. V letu 1985 so 40.200 izposojevalcem izposodili nad 104 tisoč knjig. Letos se je vpisalo v članstvo knjižnice okoli 3.650 bralcev.

Kulturno društvo Brezje je na odru Doma družbenih organizacij na Brezjah uprizorilo v soboto, 22. in v nedeljo, 23. februarja, dramo F. S. Finžgarja Razvalina življenja. Znano slovensko dramsko delo o socialnem in moralnem razkroju slovenske vasi na začetku tega stoletja je režiral Slavko Primožič. Obisk obeh predstav je bil po pričakovanju zelo odziven.

Na letni konferenci Plavalnega kluba Radovljica, ki šteje 217 aktivnih članov, so pred dnevi ob polnoštevni udeležbi pregledali enoletno delo kluba, o čemer je poročal predsednik Jože Rebec. Radovljiški plavalci se ponajbolj z več državnimi in republiški rekordi in naslovi prvakov, zlasti med pionirji in mlajšimi mladinci. Na konferenci so izrekli zahvalo in priznanje delovnim kolektivom Almire Radovljica, Elan Begunje in Žita Lesce za materialno pomoč ter hoteloma Golf in Park na Bledu in upravljalcem zimskega kopališča v Železnikih za brezplačno uporabo bazena.

Vsakoletna zimska olimpiada v KS Zasip je tudi letos uspela. V nedeljo, 16. februarja, se je v sankanju, smučarskih skokih, tekah in veleslalomu pomerilo kar 219 udeležencev, od najmlajših do upokojencev. V skupni uvrstitvi so bili najuspešnejši krajani naselja Sebene.

Na državnem prvenstvu v paraskiju v makedonskem Krusevu, kjer je nastopilo 30 tekmovalcev padalcev iz Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije in Slovenije so po pričakovanju zmagali člani ekipe ALC Lesce v sestavi: Svetina, Mirt, Intihar.

Alpetourova delovna organizacija Promet je 7. februarja na Pokljuki organizirala vsakoletno srečanje predstavnikov gorenjskih in nekaterih drugih kooperantskih delovnih organizacij s področja prometa. Presojali so lanskoletne rezultate sodelovanja na področju potniškega in tovornega cestnega prometa.

Fotokino klub Radovljica je v svoji foto galeriji Pasaža v radovljiški graščini 14. februarja otvoril letošnjo drugo foto razstavo. S 23 umetniškimi fotografijami, prevladujejo portreti, akti in moda, se predstavljajo uspešni mladi Kranjčan Dean Dubkovič. Uveljavil se je že doma in v tujini, zlasti v časopisih in revijah, za kar je prejel več nagrad in priznanj. Izpolnil je tudi pogoje za naziv foto amater II. stopnje.

Zveza telesnokulturnih organizacij je skupaj s telesnokulturnimi društvi in smučarskimi klubi iz radovljiške občine že v januarju pričela z organizacijo smučarskih tečajev na Kobilu, Zatrniku in nekaterih nižjih smučiščih. Tečaji so trajali med šolskimi počitnicami. Hkrati so imeli šolarji zadnji januarski teden prost vstop na ledeno ploskev umetnega drsališča v športni dvorani na Bledu, v februarju pa so imeli šolarji poseben popust na drsališču. Del teh stroškov so krili Telesnokulturna skupnost Radovljica, HTP Bled in Zveza telesnokulturnih organizacij občine Radovljica.

Tudi pustovanje ni več takšno, kot je bilo še pred leti, so z nostalgijo morali ugotavljati nekdanji organizatorji karnevalskih prireditev. Letos ni bilo v nobenem turističnem kraju nobenega karnevala. Posamezne osamljene šeme in skupine so se pojavljale v gostinskih lokalih in vse je bilo le spontano spominjanje starih običajev. Če je bilo temu krivo vreme ali pa morda stabilizacija, bodo morali odgovoriti tisti, ki navadno skrbijo za takšne prireditve.

POSVETOVANJE PREDSTAVNIKOV HK SZDL LIPNIŠKE DOLINE

V ponedeljek, 17. februarja, je bil na Srednji Dobravi sestanek predsednikov in sekretarjev KK SZDL lipniške doline. Analizirali so skupne sestanke predstavnikov krajevnih skupnosti in OZD lipniške doline. Ugotovili so, da so bili sestanki koristni za posamezne KS, kakor tudi za celotno lipniško dolino.

Glede na to so se dogovorili, da se bodo po potrebi sestajali tudi predstavniki KK SZDL lipniške doline,

POTRDLI SO SREDNJEROČNI PLAN RAZVOJA KS PODNART

V sredo, 19. februarja, je bila v Podnartu 11. redna seja skupščine krajevnih skupnosti Podnart. Na seji so potrdili zaključni račun za leto 1985. Največ pa so razpravljali o srednjeročnem planu razvoja 1986—1990 in ga po razpravi tudi sprejeli.

Delegati so bili zelo razočarani, da nekatere SIS o poslanih smernicah in elementih, pa tudi o osnutku in predlogu plana krajevnih skupnosti Podnart še niso dali odgovora, čeprav so omenjene planske dokumente sprejeli. Delegati so na seji upravičeno kritizirali tak neodgovoren način dela; saj so SIS za svoje delo plačane, v krajevni skupnosti Podnart pa delajo vsi delegati brezplačno.

Vse planske dokumente je posebna strokovna komisija v svojem prostem času izdelala brezplačno.

Ciril Rozman

predvsem pa bodo takoj po volitvah novoizvoljenim delegacijam SIS in zbora KS priporočili, da organizirajo sestanke vodij delegacij krajevnih skupnosti lipniške doline, na katerih se bodo dogovorili za sodelovanje v naslednjem mandatnem obdobju, da bodo skupaj spremljali izvajanje srednjeročnih planov ter reševanje ostalih nalog.

Lipniška dolina ima osnovno šolo Staneta Žagarja v Lipnici. Na sestanku so povabili tudi ravnatelja osnovne šole. Prisotnim je povedal, da so v letu 1983 predstavniki Zavoda za šolstvo ugotovili, da je v lipniški šoli najslabša strokovna zasedba učiteljev, šola pa najslabše opremljena v radovljiški občini. Strokovna usposobljenost učiteljev se je v zadnjih letih zelo izboljšala, tako da je letos le še pet odstotkov učiteljev z neustrezno izobrazbo. Opremljenost šole in prostorska problematika šole pa se še nista izboljšali. Na sestanku so sklenili priporočiti ustreznim fo-

rumom, naj ima lipniška šola prednost v tem srednjeročnem obdobju.

Dogovorili so se, da bodo do 1. aprila sklicali posvetovanje družbenopolitičnih organizacij lipniške doline z zaposlenimi v lipniški šoli predstavniki ustreznih občinskih forumov in Zavoda za šolstvo, da bi stanje na šoli še izboljšali v korist vseh otrok Lipniške doline.

Predstavniki KS Srednja Dobrava je pojasnil problem pošte. Poleg tega, da je ob sobotah krajevna skupnost brez pošte, je velik problem tudi v tem, da del krajevnih skupnosti pokriva pošta Kropa, en del pa pošta Kamna gorica. Zaradi tega mine včasih po več dni, preden naslovnik prejme pošto.

Ciril Rozman

NA BLED PRIHAJAJO PREDVSEM TUJI GOSTJE

Blejski turistični delavci so ob zaključku zimske sezone kar zadovoljni, saj se je v hotelih mudilo tri odstotke več tujih gostov kot lansko leto, čeprav je število nočitev ostalo približno enako kot lani. Če bi imeli na voljo nekoliko večje zmogljivosti, bi jih bilo še več.

Po pogovorih s tujimi partnerji namreč ugotavljajo, da se v tujini zelo zanimajo za počitnice na Bledu in okolici. Zato si bodo še toliko bolj prizadevali, kljub pričakovanim manjšim možnostim zaradi nove devizne zakonodaje, da uresničijo večino s srednjeročnim planom predvidenih investicij. Gre predvsem za širitev nočitvenih zmogljivosti in posodobitev nekaterih spremljajočih objektov.

Za poletno sezono Turistično društvo in Turistična poslovna skupnost v okviru izvenpenzijske ponudbe načrtujeta vse tradicionalne prireditve, kot so otvoritev sezone, ognjemet, kmečka ohcet, promenadni koncerti, otroški festival »Zlati srček« in spremljajoči koncerti resne glasbe na blejskem otoku ter razstave likovnih del. Opustili bodo le nekaj manjših prireditev, za katere so ugotovili, da so slabo obiskane.

Posebej se bodo pripravljali na organizacijo svetovnega prvenstva veslačev veteranov, ki bo od 17. do 21. septembra. Stalna naloga Turističnega društva je tudi skrb za zunanjo podobo Bleda, saj so jim obiskovalci v preteklosti večkrat očitali malomaren odnos do okolja.

M. K.

TRETJE PLANINSKO PREDAVANJE V GORJAH

Planinsko društvo v Gorjah tudi za letošnjo zimo načrtuje kar štiri planinska predavanja. V dvorani gorjanskega Partizana je bilo 20. februarja že tretje tovrstno predavanje.

Vsa dosedanja predavanja so bila o alpinističnih odpravah v naša in tuja gorstva, zadnje pa je z barvnimi diapozitivi prikazalo nižinske predelke arabskega sveta. Predaval je Janko Kunšič iz Grabča pri Gorjah, ki je tudi član alpinistične sekcije pri matičnem planinskem društvu v Gorjah. Janko Kunšič je pred šestimi leti kot gradbeni tehnik odpoto-

val za dve leti na gradbišče v Irak, med bivanjem tam pa prosti čas izkoristil za fotografiranje življenja in zgodovinskih zanimivosti arabskih držav. Tako je nazorno, z odličnimi posnetki prikazal svet v Iranu, Iraku, Siriji, Kuvajtu, Jordaniji, Afganistanu in Kurdistanu. V Iranu se je mudil ravno v času prevrata, ko so s prestola pregnali šaha Rezo Pahlavija, in pravi, da je bilo že takrat

sumljivo potikati se okrog s fotoaparatom, kajti Homeinijevi varuhi ljudske revolucije so bili že na pohodu. Tudi v Afganistanu je bil takrat, ko so že pričakovali prihod sovjetskih vojaških enot in le zadnji trenutek jo je še srečno odnesel.

Jože Ambrožič

ENAINDVAJSETI ZIMSKI POHOD NA STOL

SREČANJA PLANINSKIH PRIJATELJEV V OSRČJU KARAVANK

Valvazorjev dom pod Stolum. Pogled bega po zasneženih pobočjih Karavank, vse tja na vrh očaka, 2238 metrov visokega Stola. Jutranja megla se razkadi, oči se zablišči v vsej svoji veličini. Tokrat stoji sam, zavrnil je gostoljubnost, in udeleženci 21. zimskega spominskega pohoda na Stol so se namesto na njegov vrh podali po spodnjih planinah. To jih ni motilo, najbolj trden dokaz za to je udeležba, saj se je pohoda skupaj s petkovim pohodom mladih od Valvazorjevega doma deležilo 3400 navdušenih planincev in drugih ljubiteljev gora.

MLADI PO STOPINJAH BORCEV

Tudi letošnji pohod se je začel v petek, 21. februarja, ko so se mladi iz jeseniške in radovljanske občine podali s Koroške Bele in Žirovnice do Valvazorjevega doma. Hodili so po snežni gazi, ki so jo na tem območju med NOB utirali borci Cankarjevega bataljona. Pred Valvazorjevim domom ta dan ni najbolj prijetno. Vlačijo se puste megle, mladi si poiščejo toplo zavetje v Valvazorjevem domu. Ko se nekoliko oddahnejo, se zberejo na krajiški priložnostni proslavi. Franc Konobelj-Slovenko, udeleženec bitke na Stolu 20. februarja leta 1942, jim govori o tej bitki, ki je bila v tistem času izredno odmevna, potekala je v težkih zimskih razmerah, visoko na pobočjih Stola. Sledi prijeten kulturni program, ki so ga pripravili učenci osnovne šole Prežihov Voranc z Jesenic. Megla se še vedno ovija okoli doma, zato se po proslavi vsi napotijo nazaj v dolino. Nekateri so pazljivo poslušali pripoved o bitki na Stolu, drugi so se dolgočasili in bili z mislimi drugje, pa kaj hočemo; takšna je mladina. Če je vsakdo odnesel domov le delček spominov na težke dneve naše revolucionarne preteklosti, potem je bil namen dosežen. Organizatorji so se za petkov mladinski pohod odločili leta 1978, z namenom, da tudi mlajši rodovi spoznajo junaška dejanja borcev in da znajo bolj ceniti njihov pogum, vstrajnost in voljo. Te vrline mladi še kako potrebujejo za svojo pot v jutrišnji dan. Danes je mlade včasih težko zainteresirati za proučevanje dogodkov iz naše zgodovine, prav na tem pohodu pa lahko združijo prijetno s koristnim.

NA VSEH DOSEDANJH POHODIH 51.690 LJUDI

Brskamo po zgodovini tega najbolj priljubljenega zimskega pohoda v spomin bitke Jeseniške čete 20. februarja leta 1942 na strmih pobočjih Karavank. Prvi pohod: 25. februarja leta 1962, 51 udeležencev. Potem štiri leta ni bilo pohoda, na drugem pohodu leta 1967 je bilo 84 udeležencev, leta 1974 prvič več kot 1000, leta 1981 pa rekordnih 5543 udeležencev... Statistični podatki, ki odkrivajo številne zanimivosti in hkrati govorijo o priljubljenosti pohoda. Skupaj z letošnjim pohodom so našli že 51.690 ljudi. Enkratna številka, ni kaj reči. Lov za rekordnim številom pohodnikov seveda ni cilj organizatorjev. Letos se nihče ni spraševal, zakaj je bilo več kot 1000 udeležencev manj kot lani. Treba je vedeti, da je bil lani pohod na vrh Stola jubilejni, in to je seveda večji mik za vsakega udeleženca. Že kar ustaljeno pravilo je tudi, da je največ udeležencev v soboto, saj vsak potem nedeljo raje izkoristi za počitek.

Tudi na letošnjem pohodu je bila zbrana pisana družina. Prišli so iz najrazličnejših krajev Slovenije, drugih republik in tudi iz zamejstva. Med njimi so bili udeleženci štafete Bratstvo in enotnost iz občine Svilažnac v Srbiji. Ta občina je pobratena z radovljiško in mladi izredno lepo sodelujejo med seboj. Za štafeto Bratstvo in enotnost skrbijo mladi planinci v Svilažncu pod vodstvom prizadevnega in neumornega mentorja Radomira Ugrniča. Štafeto nosijo po vseh vrhovih Jugoslavije, nekaj let pa jo navdušeno pozdravljajo tudi udeleženci pohoda na Stol. Štafeta zaključuje svojo pot v Hiši cvetja na Dedinju v Beogradu, kjer je pokopan tovariš Tito, s seboj pa prinese tudi delček spominov in novih brat-skih vezi s pobočij Karavank.

SREČANJA ISKRENIH PLANINSKIH PRIJATELJEV

Pred Valvazorjevim domom je v dneh pohoda živo kot v panju. Najbolj veseli so tisti udeleženci, ki se že vračajo s trase. Sledi kratek počitek, požirek toplega čaja, pa tudi kaj močnega kane zraven. Med vedrimi obrazi je še posebno dobre volje in vedno nasmejan Alojz Celestina z Jesenic. Rekli boste, eden od tisočev pohodnikov, ki prihaja sem gor. To-

krat ni tako, kajti Alojz letos slavi. Na pohodu je tokrat že dvajsetič. Le enkrat ni bil, sicer pa mu je zvest od vsega začetka. »Vsako leto komaj čakam, da pride februar, potem pa prijatelji rečemo: na vrsti je pohod na Stol. Marsikaj sem doživel na teh pohodih, lepo vreme, viharje, snežne meteže, skratka, težko je opisati vse trenutke. Nepozabna so srečanja iskrenih planinskih prijateljev. Pogovarjamo se o planinstvu, o pohodih in še o marsičem. Smo prava družina, sedaj se najdemo na Stolu, potem gremo na Porezen, Blegoš, na Arihovo peč in druge pohode. Pri-pomb tudi k letošnjem pohodu nimam, tudi to me ne moti, da ni na vrh, kajti vem, da znajo gorski reševalci in alpinisti prav oceniti, kdaj je vzpon varen in kdaj ne.«

Srečujemo tudi druge pohodnike, veliko je znanih obrazov, prihajajo redno, ob lepem in slabem vremenu. Organizatorji skupaj z gorskimi reševalci poskrbijo, da se vsi pohodniki na poti počutijo varne. Ko oddidejo zadnji, še enkrat pregledajo pot, da morda ni kdo omagal ali se poškodoval. Nekateri zamujajo in po določeni uri ne morejo več na pohod. Nekateri se razburjajo, drugi spoštujejo navodila, nekateri zamujajo kar tako, drugi zaradi objektivnih težav. V nedeljo je precej zamudila tudi skupina navdušenih planincev iz Zagreba. Med potjo se jim je pokvaril avtobus in komajda so uspeli do zaključka pohoda priti do Valvazorjevega doma. Želeli so naprej, vendar so se po posvetovanju z gorskimi reševalci odločili, da se vrnejo v dolino, organizatorji pa so jim prav tako priznali pohod, to je seveda še najmanj, kar lahko naredijo v takšnih trenutkih.

UBRANI GLASOVI PEVCEV IZ ŽIROVNICE IN PODNARTA

Organizatorji se tudi letos niso izneverili tradiciji in oba dneva pripravili proslavo pred Valvazorjevim domom, kjer podelijo tudi plakete 10-kratnim udeležencem. Letos so jih podelili kar 136. Za 20-kratne udeležence so namenili posebne plakete. Letos sta jih poleg Alojza Celestine prejela še Franc Konobelj-Slovenko in Ivan Mulej.

V soboto so na proslavi med drugim zbrane pohodnike pozdravili nosilci planinske štafete Bratstvo in enotnost iz Svilažnca, v nedeljo pa je bil slavnostni govornik predsednik skupščine občine Radovljica Bernard Tonej.

Ko govorimo o zvestobi na zimskem pohodu na Stol, ne moremo mimo pevcev okteta iz Žirovnice in moškega zbora iz Podnarta. Vsako leto ubrano zapojejo, da se pesem razlega tja pod mogočni Stol in zaplava proti dolini Završnice. Pevci radi prihajajo, ne zahtevajo plačila, veseli so, da zapojejo iskrenim planinskim prijateljem. Za to zvestobo so jim letos organizatorji podelili posebno plaketo.

Pred Valvazorjevim domom med veselo družino srečamo zakonski par Bernardo in Joža Klemenčiča. Ona je letos prvič na pohodu, on bo na proslavi čez nekaj trenutkov prejel plaketo za 10-kratno udeležbo.

»Letos sem se odločila, da grem z njim,« pravi Bernarda, »bilo je prijetno in nimam pripomb. Tudi če bi bil pohod na vrh, bi verjetno šla, no ja, tudi kondicije bi bilo kar zadosti.«

Jože je vesel, da sta šla letos oba na pohod: »Doma sem sicer z Dolenjske, potem pa, ko me je Bernarda vzela za svojega, sem se preselil v Hlebece. Vzljubil sem gorenjske hri-

be, tudi Stol, in seveda ta pohod, na katerem sem letos desetič.«

ODGOVORNO DELO REŠEVALCEV, ALPINISTOV IN MILIČNIKOV

Pohod budno spremljajo od začetka do konca, še prej pa morajo seveda izbrati najbolj varno pot. Letos so bili na koncu izredno veseli, saj skoraj ni bilo poškodb, razen manjših udarcev in odrgnin.

V soboto smo se pogovarjali z načelnikom postaje GRS Jesenice Mirom Zakrajškom.

»Pohod smo uspešno izpeljali predvsem na račun discipline pohodnikov. Letos smo imeli zaradi neugodnih snežnih razmer precej težav zaradi trase. Pot smo tako speljali po spodnjih planinah. Na pobočjih Stola grozijo plazovi. Ko smo pregledovali teren, smo naleteli kar na sedem plasti snega, ki bi se na posameznih mestih ob veliki množici ljudi lahko sprožil. Tudi spodnjo traso smo letos nekoliko spremenili. Pri Betonskih bajtah smo navadno imeli težave z zdrsipoti pa tam nismo mogli zavarovati. Tako smo jo speljali do Lovske koče in nazaj do Valvazorjevega doma.«

V soboto so za varnost na pohodu skrbeli člani postaje GRS Jesenice, v nedeljo pa člani postaje GRS Radovljica. Pred zaključkom nedeljskega pohoda smo zmotili inštruktorja GRS Joža Peljhana.

»Vesel sem, da tudi danes nismo imeli težav, poškodb ni bilo. Z opremo udeležencev smo lahko zadovoljni, tako tudi z disciplino. Povsod pa so izjeme, tudi pri nas. Tiste s slabo opremo moramo zavriniti, tudi letos smo jih precej. Dali smo jim kontrolni listek, s katerim imajo priznan pohod. To je seveda bolje, kot da bi imeli sitnosti in težave na poti.«

TEHNIČNE SLUŽBE VEDNO NA MESTU

Za uspešen pohod veliko dela opravijo tudi tehnične službe pri Valvazorjevem domu in v gostilni Pod Stolum v Žirovnici. Potrebno je vpisati vse pohodnike, razdeliti značke, napisati plakete za 10- in 20-kratne pohodnike in še bi lahko naštevali. V Žirovnici je bila na delu ekipa, ki se spozna na vse, tudi največje gneče se ne ustrašijo. To so Jože Košnjek, Avgust Delavec, Dragica Miklič in drugi, ki ob pohodu vedno radi priskočijo na pomoč. Dela tudi ekipa enote PTT Jesenice, ki prav tako s pohodom na Stol že vrsto let sodeluje.

Za letošnji pohod ne smemo pozabiti omeniti članov Turističnega društva Žirovnica, ki so pohodnikom v Završnici ponudili čaj in toplo prehrano, pomagali so vojaki z Vojne pošte Radovljica, tudi letos pa so se kot vedno izkazali člani Planinskega društva Radovljica, ki so odstopili prostor za delo služb v Valvazorjevem domu.

V nedeljo popoldne je pod očakom Karavank spet zavladal mir. Odšli so še zadnji in si segli v roke s pozdravom: »Nasvidenje prihodnje leto na 22. pohodu«. Marsikdo se bo vprašal: koliko časa še pohod na Stol? Organizatorji pravijo, da toliko časa dokler bodo ljudje še prihajali. Planinska rekreacija je vedno bolj priljubljena, v današnjem ritmu življenja jo tudi vedno bolj potrebujemo, to pa je verjetno tudi precej prepričljiv odgovor na zastavljeno vprašanje.

Janko Rabič

DEŽURSTVO V PROSTORIH DIATI

V Železarni Jesenice in v drugih delovnih organizacijah v občini Jesenice poteka več akcij za pospeševanje in organiziranje množične inventivne dejavnosti. V ta prizadevanja se aktivno vključuje tudi Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice. Ena od oblik delovanja je tudi dežurstvo v prostorih DIATI (v delavskem domu Pri Jelenju — prvo nadstropje).

Namen dežurstva je poleg vpisovanja članov, pobiranja članarine, dajanja pojasnil o delovanju društva in pravilnikih, ki urejajo inovacijsko dejavnost, tudi sprejemanje pritožb članov in pobud za boljše delo društva in hitrejšje uveljavljanje množične inovacijske dejavnosti.

Člani upravnega odbora bodo dežurni vsakih 14 dni, in sicer: 6. marca, 20. marca, 3. aprila in 17. aprila, vedno od 14. do 16. ure.

Novotorji, pričakujemo vas!

Upravni odbor DIATI Jesenice

Z LETOŠNJEGA POHODA NA STOL

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI!

V skladu z določili Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list SRS, št. 7/74) so na sedežih vseh krajevnih skupnosti že razgrnjeni spiski volilnih upravičencev, to je delovnih ljudi in občanov, ki bodo 16. marca volili svoje delegacije v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter glasovali o izvolitvi delegatov v družbenopolitični zbor občinske skupščine. Namen razgrnitve je v tem, da lahko delovni ljudje in občani pregledajo te spiske in zahtevajo popravke. Ta možnost je do konca meseca februarja in sicer v času uradnih ur.

IZVOLILNA KOMISIJA OBČINE JESENICE

KLJUB VELIKI AKTIVNOSTI SAMOKRITIČNO O SVOJEM DELU

Ob skoraj osemdesetodstotni udeležbi so v soboto, 22. februarja, člani pihalnega orkestra Jeseniških železarjev na občnem zboru ocenili svoje delo v lanskem letu in zadnjem dveletnem mandatnem obdobju in sprejeli program dela in finančni načrt za letošnje leto. Izvolili so tudi nov izvršni in nadzorni odbor in delegata, ki jih bo zastopal v izvršnem odboru ZKO Jesenice.

Pozornost do godbenikov in njihovega dela so s prisotnostjo na občnem zboru izkazali tudi predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije — Jesenice Marjan Drole, predsednik Zveze kulturnih organizacij Jesenice Joža Varl, strokovna delavka skupnih služb SIS Iva Falešić, predstavnik Planinskega društva Jesenice Janko Fon, predstavnik godb na pihala Gorje in Lesce in predstavnik Glasbene šole Jesenice Franci Rihtar.

Predsednik izvršnega odbora pihalnega orkestra Jeseniških železarjev Štefan Nemec je v svojem poročilu ugotovil, da je orkester svoj dveletni program dosegel, mnogokje celo presegel, in v letu 1984 tudi zelo uspešno praznoval 110-letnico delovanja godb na pihala na našem območju. V tem času so si pridobili in uredili še dodatne prostore in tudi sicer dosegli nekatere materialne izboljšave. Seveda pa ni manjkalo tudi problemov in težav, zlasti v zvezi z obiskovanjem vaj in neustreznostjo sedenosti posameznih nastopov. Poleg večinskega dela so se srečevali tudi z nedisciplino posameznih godbenikov, kar so tudi godbeniki sami samokritično ugotavljali in se zavzeli za odgovornejši odnos do vaj in nastopov.

V lanskem letu, je poročal predsednik, so godbeniki imeli 45 nastopov in sodelovali na 37 pogrebeh, za kar je bila potrebna 101 vaja. Še zlasti je bil zelo lep ocenjen novoletni koncert s ponovitvijo, obakrat izveden pred razprodano dvorano.

Število godbenikov se v lanskem letu ni povečalo, čeprav se je v orkester vključilo nekaj mladih, ker je nekaj godbenikov tudi zapustilo orkester. Tako na vajah, še zlasti pa na nastopih, so imeli večkrat težave z sedenostjo posameznih instrumentov, predvsem zaradi nedisciplin in neodgovornosti posameznih godbenikov. Odbor, je ugotavljal predsednik, je v tem obdobju imel veliko dela, med drugim so veliko pozornost namenili pridobivanju novih, mladih godbenikov. Glede tega imajo tudi dobre stike z Glasbeno šolo Jesenice in na skupnem sestanku z vodstvom šole so ugotovili, da ni problema z instrumenti za pouk, ampak je le zanimanje mladih za učenje pihal in trobil majhno. Čeprav je v letošnjem šolskem letu, kakor je bilo rečeno v razpravi, na teh instrumentih 49 učencev, bo glede na velik usip in različne interese učencev za orkester ostalo bolj malo interesentov. Tako šola kakor godbeniki bodo morali še več narediti za pridobivanje mladih godbenikov.

Predsednik Nemec je ob sklepu svojega poročila opozoril tudi na najpomembnejše naloge, ki stojijo pred orkestrom v letošnjem letu. Pri tem je zlasti opozoril na letošnje srečanje pihalnih orkestrów delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne, ki bo letos na Jesenicah, in na gorenjsko srečanje pihalnih orkestrów, ki bo 10. julija v Radovljici. Ob

vsem tem so še tradicionalne proslave, sodelovanja na večjih športnih prireditvah v občini, turistični koncerti, zamenjalna koncerta s trboveljskimi godbeniki in že tradicionalen novoletni koncert.

V razpravi, ki je sledila, je najprej spregovoril dirigent pihalnega orkestra Ivan Knific, ki je menil, da je orkester tudi v lanskem letu dosegel vidne uspehe in svoje nastope opravi kvalitetno. Za to pa je bilo potrebno veliko število vaj, dobre volje in samoodrekanja. Te trditve, je dejal, potrjuje tudi moralna in materialna podpora, ki jo uživa orkester, in vedno večje število hvaležnih poslušalcev. Pri tem je še zlasti poudaril oba novoletna koncerta, ki sta bila razprodana v nekaj urah, in je celo mnogo prijateljev in zvestih poslušalcev orkestrów koncertov ostalo brez vstopnic. To pa je tudi velika obveznost za orkester, da še bolj okrepi homogenost, složnost in zavzetost v orkestru, kajti samo to so vodila k še nadaljnjemu kvalitetnemu napredku.

Dirigent je menil, da ni prav, da orkester v lanskem letu ni sodeloval na republiškem tekmovanju pihalnih orkestrów. Čeprav je bil to neke vrste protest godbenikov zaradi skrajno pristranskega ocenjevanja orkestra na zadnjem tekmovanju, ki je bilo že na meji omalovaževanja poštenega dela orkestra, se v prihodnje tekmovanju ne bi smeli odreci, ker bo sicer orkester izgubil korak z ostalimi vrhunskimi pihalnimi orkestri v Sloveniji. To pa bi bila lahko velika škoda.

Ivan Knific je precej kritično spregovoril tudi o vajah orkestra in še zlasti o nedisciplini posameznih godbenikov. Pri tem je potrebno preseči samozadovoljstvo posameznikov in mnenja, »saj je za amaterje dobro«. Pri tem je omenil odgovornost dirigenta za kvaliteto in odgovornost orkestra do poslušalcev. Zelo ugodno je ocenil velik dotok mladih v orkester iz jeseniške glasbene šole, kar je posledica boljšega medsebojnega sodelovanja in zaupanja. Menil je, da je v šoli še vedno premalo učenecv za trobila in da so učenci preobremenjeni z rednim šolskim delom, da bi lahko več časa namenili za vadbo na instrumentih. Tudi godbeniki in orkester kot celota bi morali več narediti za pridobivanje novih mladih kadrov, za kar je potreben tudi dober zgled godbenikov in kvaliteta orkestra. V svojem razmišljanju ni mogel najti vzroka, zakaj je pet mladih godbenikov zapustilo orkester, menil pa je, da gre tako za subjektivne kot objektivne vzroke. »Pred nami je obsežen program dela in zmogli ga bomo le, če ga bo tudi vsak godbenik sprejel za svojega. Prepričan sem, da bomo sprejete naloge kvalitetno in uspešno izpolnili,« je zaključil svoje razmišljanje Ivan Knific.

Prispevke ostalih razpravljalcev bi lahko strnili v nekaj sklopov. Zlasti je bilo veliko govora o izboljšanju

discipline, reda in odgovornosti posameznih godbenikov, kar bo dejansko največja podpora izvršnemu odboru orkestra v prizadevanjih, da orkester izpolni svoj program in odgovornost do javnosti, obenem pa upraviči materialno podporo družbe. V zvezi s tem so bili tudi predlogi za nadaljnja prizadevanja za popestritev godbenih vaj in uvajanje sekcijskih vaj. Godbeniki so v razpravi izrazili tudi zaskrbljenost zaradi premajhne zasedenosti posameznih instrumentov, kar jih velikokrat spravlja v težave pri izvedbi posameznih koncertov.

Govorili so tudi o velikem naraščanju stroškov za ogrevanje in najemnin, kar hkrati opozarja tudi na to, da bi prostore morali tudi čim bolj gospodarno izkoristiti. Pri tem so zlasti omenjali poučevanje instrumentov v teh prostorih, pa tudi nekatere druge možnosti za seje in sestanke, za kar pa bo potreben ustrezen urnik in režim koriščenja. Omenjali so tudi neprogramirane nastope, ki jih nekatere organizacije zahtevajo kar čez noč, kar zelo moti ritem dela orkestra, pa tudi programe časovnih razporeditev posameznih godbenikov. Upravičeno so opozorili tudi na neustrezno vrednotenje njihovih nastopov na nekaterih prireditvah, ko morajo godbeniki sami nositi stroške prehrane. Menili so tudi, da bi več skrbi morali nameniti problemom in težavam, s katerimi se srečujejo posamezni godbeniki, ki jih običajno obravnavajo le kot bolj ali manj disciplinirane godbenike, kakor da ne bi bili ljudje, ki imajo tudi svoje probleme in težave.

Potem, ko so poslušali še poročilo blagajnika in predsednika nadzornega odbora in potrdili zaključni račun za leto 1985, so spregovorili še o programu dela in finančnem načrtu za leto 1986. V letu 1986 načrtujejo 106 aktivnosti, med drugim enajst koncertov, sodelovanja na proslavah in komemoracijah, sodelovanje na gorenjskem srečanju pihalnih orkestrów in srečanju pihalnih orkestrów delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne in nekatere druge aktivnosti, poleg 28 pogrebów. Vse te aktivnosti bodo od vseh godbenikov zahtevale, kakor tudi od izvršnega odbora, veliko aktivnosti, še zlasti, ker se ob načrtovanih skoraj redno pojavljajo še dodatni nastopi.

Na občnem zboru so izvolili tudi nov izvršni odbor, ki ga sestavljajo: Peter Muhar, predsednik, Vojko Mencinger, podpredsednik, Anton Kozjek, tajnik, Franci Rožič, knjigovodja, Anton Ravnihar, blagajnik, Albin Bertoncelj, gospodar, Karel Azman, arhivar, Štefi Muhar, kronist in člani Štefan Nemec, Rafko Travnik, Andrej Račič, Robert Žerjav in Andreja Koprivec.

Prizadeta, živahna in konkretna razprava, v kateri so obravnavali vsa najpomembnejša vprašanja in probleme, ob veliki udeležbi godbenikov (kljub hokejski tekmi Jesenice: Partizan), je prav gotovo spodbuden znak, da godbeniki ne bodo le obdržali doseženi ugled in kvaliteto, ampak ju želijo še v naprej stopnjevati. Čeprav so godbeniki le amaterji, njihovi dosežki in aktivnost dokazujejo, da svoje obveznosti sprejemajo skoraj profesionalno.

ŽENSKA MODA ZA POMLAD IN POLETJE

Zadnjič je bilo iz Kosove graščine slišati vznemirljive zvoke glasbe, pred vhodom se je ustavil kombi, poln oblačil, in v predverju se graciozno vstopala lepa dekleta. Začele so se priprave na večerno modno revijo.

Nekaj ur zatem pa so bile dvorane prvega nadstropja graščine pretesne za množico žena in deklet ter moških spremljevalcev, ki so verjetno bolj kot oblačila prišli občudovat manekenke.

Bilo je kaj videti! Kolekcijo oblačil za pomlad in poletje '86 so sešile šivilje v delavnici butika »Mire mode« na Javorniku, pod vodstvom kreatorke Almere Jelen. Glavne značilnosti letošnje mode so aktualnost, vznemirljivost, hkrati pa udobnost in sproščenost. Profesionalne manekenke so ob glasbi multiinstrumentalista Lada Jakše predstavile štiri glavne modne stile za to pomlad in poletje: preprosti francoski stil, dvoumno, odločno in absolutno modo.

PREPROSTI FRANCOSKI STIL s humorjem preoblikuje vplive 60-ih let. Oblačila so skupek oblačil jogging in aerobik, s poudarkom na udobnosti in mehki materiali. Videz žensk je vznemirljiv in šarmanten. Dežni plašči so športnega videza, jakne so kratke, pri stranskem šivu zaokrožene. Sviterji ali jopice se zgledujejo po gospodinjskem stilu. So široke in dajejo vtis ponošenih oblačil. Moleton jakne so malo daljše, udobne, ožajo se samo proti pestiju. Take srajce se zavezujejo na različne načine. Kratke srajce so po novem bolj oprijete, kratke, v pasu zvončaste.

DVOUMNA MODA — Francozi jo imenujejo dvospolna moda (ne ženska ne moška). Predstavnika te mode sta tudi znana pevca Boy George in Grace Jones.

V oblačilu so združeni ženski in moški detajli. Moške obleke so izdelane feminilno, tako da sta ženskost in gibanje tkanine dolge silhуетe. V teh oblekah je videz ženske rafiniran in spominja na romantično intelektualko. Poloprijeti plašči so dolgi in se v pasu prilagajajo postavi. Dolge tričetrt jakne so moškega videza, trapezaste jakne pa so od ramen navzdol široke. Široki, kratki bluzoni se nosijo večplastno. Srajčne obleke spominjajo na široke moške srajce, ki so nosijo ravno ali s pasom. Hlače tipa delovne hlače se drapirano oblikujejo po telesu, hlače z naramnicami poudarjajo moški videz, nove pa so indijske hlače »jod purs«, ki so široke in z nizkim razkorakom. Srajce tipa moška srajca se igrajo s kontrasti. Zavezujejo se spredaj in imajo ogromen volumen. Barve so prefinjene: od najsvetlejših do najtemnejših sivih tonov, od bele do skoraj umazano črne.

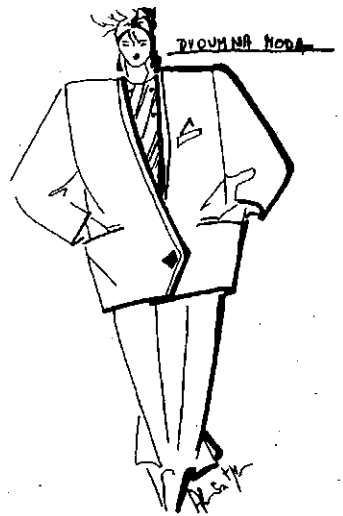
PREGOVORI, DOMISLICE IN REKI V ŠALJIVI PREOBLEKI

Imate prav: učitelj je produkt izvrznega greha. Kolikor izvrznejše je njegovo vražje poslanstvo, toliko strožje naj se ga kaznuje po večnih zakonih močnih!

Praksa bo potrdila, tovariši: če Martin Kačur preživi kačurstvo, postane Hlapec Jernej.

Učitelj naj po službi kmetuje; toliko zemlje je še neobdelane! so sklenili možje, ki še niso slišali prasičjega kruljenja z Orwellove živalske farme.

Kadar se vse kokiši sprenevedajo samo pred enim petelinom, je popolen matriarhat v kokošnjaku.

RESULT STIL ALI ODLOČNA MODA

Ženska hoče v takih oblačilih delovati moderno, mladostno in hkrati zapeljivo. Dežni plašči so narejeni iz lahkih, impregniiranih materialov. Jakne v moškem stilu so izdelane iz mehkopadajočih materialov. Obleke polo in srajčne obleke so narejene iz takih tkanin in materialov, da spominjajo na srajce iz povojnega obdobja. Široki kombinizoni »overal« so bogatani z detajli vpeljene elastike. Hlače so lahke, široke, kot hlače za golf iz 40-ih, 50-ih let.

ABSOLUTNA MODA Tu je združen romantični, kmečki šarm z japonsko silhуетo ter voluminoznostjo in širino. Vse to poudarja neagresiven videz brezbrizne, vesele ženske. Ravne jakne z razporkom se nosijo brez pasu ali z njim. Zaokrožene jakne so brez ovratnikov, sprejaj daljše in zadaj krajše, zato dajejo vtis srajce. Lahki bluzoni so dopolnjeni z elastiko in trakovi, kar jim da občutek polnosti. Klasične obleke se nosijo kot tunike, so udobne in se prevezujejo na različne načine. Hlačna krila so široka in udobna, z nizkim razkorakom. Nove hlače so nabrane, v razkoraku precej široke. Srajce so večplastne in se zgoraj prilagajajo. Poleg prefinjenih sivih tonov so letošnje modne barve barve ognjemeta: močno zelena, kardinalsko rdeča, pariško modra, močna rumena in oranžna. V takih tonih so bile tudi usnjene jakne (kreacija Almere Jelen) in klobuki loškega Sešira. Tu se trudijo, da bodo ženske spet elegantne in bo klobuk postal nepogrešljiv del garderobe.

Po končani modni reviji se je Lado Jakša predstavil s samostojnim koncertom »Improvizacija na glasbenih instrumentih«. Obiskovalci so zadovoljni zapuščali Kosovo graščino. Lahko bi poenostavljeno dejali, da sta bila zadovoljna oko in uho.

KULTURNI KOLEDAR GORENJSKEGA MUZEJA KRANJ

V Galeriji Prešernove hiše je odprta razstava Prešernovi nagradenci 1968—1970.

V Mali galeriji Mestne hiše razstavlja akademski slikar Zlatko Gnezda.

V petek, 21. februarja, ob 18.30, so ob začetku Tedna slovenske drame v galerijskih prostorih Mestne hiše odprli razstavo karikatur Boruta Pečarja.

RAZSTAVA »SLOVENSKE NARODNE VEZENINE« ZA 8. MAREC

Jutri, v petek, 28. februarja, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK odprli četrto letošnjo razstavo. Še tradicionalno so jo pripravile članice odseka ročnih del pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, v počastitev 8. marca — dneva žensk, in sicer letos pod naslovom SLOVENSKE NARODNE VEZENINE. Ob otvoritvi bo krajši koncert izvajal šolski pevski zbor osnovne šole 16. december Mojstrana.

Z razstavo SLOVENSKE NARODNE VEZENINE želijo članice odseka ročnih del pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice javnosti, zlasti mladim, znova odkriti skoraj pozabljeno bogastvo in lepoto naših starih ljudskih vezenin. Odkriti del bogate slovenske kulturne dediščine, hkrati pa spodbuditi tudi druge žene in dekleta, da bi svoja stanovanja obogatila s slovensko narodno vezenino, hkrati pa koristno izpolnila svoj prosti čas. Z narodnimi vzorci namreč lahko estetsko okrasijo prte, prtice, pa tudi druge uporabne predmete in oblačila. Razstavljeni izdelki so izdelani po izbranih motivih iz knjige Narodne vezenine na Slovenskem.

Vseh dvanajst let, odkar odsek organizirano in neprekinjeno deluje, je v svojih programskih usmeritvah veliko pozornost namenjal obnavljanju in ohranjanju bogatega slovenskega ljudskega izročila, kot del prizadevanj za ohranjanje naše kulturne dediščine. Tako so v teh letih delavne članice organizirale in izvedle

tečaje vezenja, kvačkanja, klekljanja in tkanja, poleg tečajev za izdelavo makramejev in nitne grafike. Svoja prizadevanja in dosežke so vsako leto pokazale tudi na razstavah v počastitev 8. marca — mednarodnega dneva žensk. Letošnja razstava je tako že štirinajsta in resnično lahko članicam odseka čestitamo k njihovi vztrajnosti in ustvarjalnosti, saj se skoraj ne da prešteti ur, ki so jih vložile v izdelke, ki so jih v teh letih pripravile za razstave.

Posebnost odsekovih razstav je nedvomno v tem, da so vse razstave stilno usmerjene in načrtovane in zato enotne. Poleg ljudskega izročila v svoj program vključujejo tudi nove tehnike oziroma izrazna sredstva pri oblikovanju okrasnih ali uporabnih predmetov oziroma izdelkov. Po tem se tudi njihove razstave razlikujejo od številnih podobnih razstav.

Na letošnji razstavi svoje izdelke predstavljajo: Danica Bernard, Ivanka Bolka, Julka Celarc, Polonca Čop, Kati Čušin, Nada Dragojevič, Ema

Drobnič, Ivanka Jelovčan, Marica Jezeršek, Anica Kalan, Francka Kovarič, Helena Kramar, Ivanka Lorenčič, Zinka Mareš, Marija Mikelj, Anica Novak, Rozka Osredkar, Fani Podlipnik, Slava Razinger, Vida Robič, Silva Saksida, Rozka Saračević, Ladica Sodja, Erika Stana, Pavli Skrt, Zofka Škulj, Irma Ščerbič, Milena Tepina, Ana Tolar, Gilda Tratinik in Metka Urbanc. Mentorica je bila Gilda Tratinik.

Razstava bo odprta do vključno 12. marca, in sicer izjemoma vsak dan od 9. do 19. ure.

GALERIJA V KOSVI GRAŠČINI

Razstava »Okamenelo življenje v jeseniškem prostoru« bo zaradi izrednega zanimanja odprta do 25. marca. Odprta je vsak dan, razen ob sobotah popoldan, nedeljah in ponedeljkih, od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

POHVALE ZA LEPE ROŽE IN VARSTVO OKOLJA MALO DRUGAČE

Ob prebiranju Železjarja šte. 2, z dne 16. januarja, me je zbudil članek »Pohvale za lepe rože in varstvo okolja«. Če sem odkrit, sem tak članek tudi pričakoval, ker se stvari iz prejšnjih let niso bistveno spremenile. Taka enostranskost in neresničnost naj bi ne imela prostora v časopisu, ki ga bere večina Jeseničanov.

Kdor je prebral članek in pozna našete kraje, bo ugotovil, da ti kraji sploh ne živijo v navedenih ulicah. Prav tako lahko ugotovi, da so nekateri prebivalci izmišljeni in jih po preverjanju podatkov na KS Sava in sekretariatu za notranje zadeve občine Jesenice ni v evidenci. Ob prebiranju članka kaj hitro lahko ugotovimo sodelujoče pri ocenjevanju lepih rož oziroma, kdo se komu ni hotel zameriti. Tako sta za isto hišo navedena kot lastnika lepih rož posebej žena in mož ali pa še ožji sorodniki. Prav zanima me, ali je komisija, ki je ocenjevala, hodila po hišah in poizvedovala, katera okna pripadajo posameznim pohvaljencem.

Se bolj pa me je zbudilo v oči, komu so pohvale namenjene. Kot krajan in aktivni delavec v KS Sava velikokrat hodim po tem območju, zato se čudim, kako da je komisija, ki je ocenjevala, videla samo rože na oknih, ni pa pogledala tudi na okoličje, kjer bi hitro ugotovila, da isti kraji vse odpadke (pepel, smeti, itd.) mečejo samo čez cesto na družbeno lastnino in jo onesnažujejo. Mar komisija ni ocenjevala tudi varstva okolja? Ali se je komisija po navedenih ulicah peljala z avtom in gledala samo na eno stran ceste, mogoče je hodila peš, pa je na tem območju nekaj ulic zgrešila, ali pa so nekje ob »kavici« sestavili omenjeni članek.

Kar malo razočaran sem nad omejeno aktivnostjo Turističnega društva. Prostore Turističnega društva in KS Sava ločijo le vrata, škoda, da se nihče ni potrudil na Krajevno skupnost in poiskal ali preveril ustrezne podatke in dobil še dodatne informacije. Ali v TD ne vedo, da tudi v KS Sava obstaja komisija za gospodarstvo in urbanistično planiranje, ki poleg drugih dejavnosti deluje tudi na področju varstva okolja? Seveda ta komisija in vsi ostali aktivni člani v KS Sava drugače ocenju-

jejo stanje na področju varstva okolja. TD najbrž ne ve, da KS Sava s sodelovanju s samoupravnim komunalno skupnostjo in učenci osnovne šole Prežihov Voranc organizira vsakoletne in stalne očiščevalne akcije, s katerimi vzgojno vplivajo na vse kraje, predvsem pa na mladino in kažejo, kakšen je pravilen odnos do varstva okolja. TD tudi ne ve, da naši kraji stresa s smeti in odpadke poleg zabojnikov in da med »pohvaljenimi« ni zaslediti tistih krajanov, ki te smeti na lastno pobudo pospravljajo. Prav tako TD ne ve, da naši kraji ponoči s samokolnicami vozijo smeti in jih stresajo poleg zabojnikov ali pa kar v hudournik Ukova, pri tem pa najbrž niti ne trenajo z očesom, ko vidijo učence ob čiščenju onesnažene okolice. Važno je, da je lepo pred domačim pragom in da imamo doma lepe rože, če že ne na oknu ali vrtu, pa vsaj na mizi.

Naj bo dovolj naštevanka. Na tem mestu ne bom navajal še drugih podatkov, zato predlagam, da se TD poveže s KS Sava. Skupno naj pregleda delo na tem področju in pripravi skupni program aktivnosti v tem in prihodnjih letih.

V tem članku namenoma nisem omenil posameznih priimkov in imen, zato predlagam in zahtevam, da TD omenjeni članek prekliče in napiše pohvale tistim občanom, ki celo leto skrbijo za lepe rože in varstvo okolja, seveda s polnim naslovom. S tem pa še ni rečeno, da ne more biti pohvaljena tudi kakšna delovna organizacija, ustanova ali društvo. Če pa TD ni v stanju posredovati podatkov, potem naj ne objavlja neresničnic.

Jože Miko
Ukova 12/b, Jesenice

Pojasnilo uredništva: v 3. številki Železjarja je bil objavljen popravek v prispevku Pohvale za lepe rože in varstvo okolja. Namesto Razgledne ulice bi moralo v 2. številki pisati Stražišarjeva ulica.

LETNI OBRAČUN DELA IN USPEHOV RADOVLJIŠKIH PLAVALCEV

Najbrž lahko pritrdimo tistim, ki uvrščajo Plavalni klub Radovljica med najbolj delavne in organizirane športne klube v občini. To dokazujejo tudi izredno spodbudni rezultati številnih radovljiških plavalcev in plavalk, predvsem v pionirskih in mladinskih vrstah.

O letošnjem delu kluba, njegovih delovnih teles in zavidljivih uspehih plavalcev je bilo govora tudi na rednem letnem srečanju — klubski konferenci, ki je bila v dvorani Sindikalnega izobraževalnega centra v Radovljici. O letošnji dejavnosti je poro-

čal predsednik Jože Rebec, ki je posebno podčrtal zavzetost vseh 217 članov kluba, ki se ponašajo s številnimi državnimi, republiškimi in območnimi rekordi ter naslovi prvakov v svojih kategorijah. Pohvalil je prizadevanja in poštvalnost trenerjev in članov upravnega odbora, brez katerih tudi plavalci ne bi dosegli tako blestečih izidov na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Seveda pa ne gre prezreti tudi zasluga in razumevanja delovnih kolektivov hotelov Park in Golf v Bledu ter upravljalcev zimskega kopališča v Železnikih, ki so radovljiškim plavalcem omogočili brezplačno koriščenje bazenov za redno vadbo.

Na konferenci so podelili posebna priznanja in nagrade plavalcem in plavalkam, ki so v preteklem letu osvojili prvo, drugo in tretje mesto na republiških in državnih prvenstvih. Prejeli so jih: Polona Rob, Staša Melink, Urša Praprotnik, Primož Zadravec, Nina Sekanovič, Jana Demšar, Petra Bole, Monika Kavčič, Petra Grahovac in Katka Zadravec. Za posebne športne uspehe in razvoj plavalnega športa v Radovljici pa so dobili plakete Plavalnega kluba Radovljica plavalci, ki so letos prenehali s tekmovanjem, vendar bodo ostali v klubu: Anita Praprotnik, Matjaž Vovk, Jure Šiftar, Primož Bežjak in Jani Janc. Priznanja so si za vestno delo na konferenci zaslužili tudi trenerji: Ciril Globočnik, Andrej Arčiček, Igor Podobnik in Robi Stan.

Predsednik Rebec je izrekel priznanje in pohvalo za materialno pomoč in vsestransko podporo delovnim kolektivom Almirje iz Radovljice, Elana iz Begunj in Žita Lesce, ki so omogočili nagrade zaslužnim plavalcem.

Udeleženci letne konference so soglasno sprejeli poročilo tehnične komisije in nadzorne odbora, plan dejavnosti, vključno z načrtovanimi tekmovanji in drugimi prireditvami, ter finančni načrt za leto 1986.

(S)

JR

NAMIZNOTENIŠKE VESTI

Jeseniški igralci namiznega tenisa so neumorni. Komaj teden dni po lepi prireditvi na Jesenicah — članskem prvenstvu SRS — se že pripravljajo na naslednjo prireditev, ki bo 1. marca. To bo tradicionalni 10. memorialni turnir v spomin na svoj nekdanji najboljši članico in večkratno prvakinja Slovenije Judito Pavlič-Novak. Tudi ta prireditev bo v dvorani CSUI na Jesenicah.

Teden dni po tej prireditvi se bo nadaljeval spomladanski del lige SRS. Jeseničani bodo takrat imeli v gosteh dve moški in dve ženski ekipi, in sicer dve ekipi iz Vrtojbe ter po eno iz Kobarida in Olimpije.

Pionirka Barbara Markez je nastopala na republiškem pozivnem turnirju članic SRS v Hrastniku. V drugi jakostni skupini članic je osvojila peto mesto.

Najmlajši so igrali doma na prijateljskem turnirju ekip Kobarida, Murove in Jesenic. Najboljša je bila ekipa Jesenic v postavi Križnar, Rožič in Markez.

Omeniti pa velja še gostovanje najmlajših v Ljubnem, kjer v zadnjem času pridno delajo z mladimi. Prijateljski dvoboj se je končal neodločeno 12:12.

Na Jesenicah skrbijo tudi za nadaljnji razvoj namiznega tenisa. Pred dnevi so organizirali posebno testiranje najmlajših, ki se želijo posvetiti igranju namiznega tenisa. Testiranja se je udeležilo 47 učencev in učenek, testiranje pa je vodil republiški inštruktor Mikeln iz Ljubljane, ob pomoči petih članov NTK Jesenice. Na osnovi računalniško dobljenih rezultatov bodo nato izbirali tiste, ki imajo najboljše motorične in psihofizične lastnosti ter z njimi delali z večjo pozornostjo.

R. D.

ZLATOPOROČENCA MARIJA IN MIRKO LASNIK

Življenje jeseniških delavskih družin, največkrat zelo številnih, je bil en sam delovni dan, skop s sončnimi žarki, tako kot je dolina pod Mežaklo skopa s sončno svetlobo. Pa vendarle je v teh družinah domovalo več sreče in ljubezni, kot tam, kjer so bile vedno polne dobrot in sonca na pretek.

Med take jeseniške delavske družine prav gotovo sodita tudi MARIJA in MIRKO LASNIK, ki sta v nedeljo 23. februarja skupaj s svojimi otroki praznovala 50-letnico skupnega življenja, ki sta ga dan poprej pred matičarjem Skupščine občine Jesenice kronala z zlato poroko.

Oba zlatoporočenca sta bila rojena v številnih delavskih družinah na Jesenicah, Mirko pred sedemdesetimi, Marija pa pred sedemdesetimi leti. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok, z njima pa je proslavljalo ta lep življenjski jubilej le še pet otrok.

Mirko Lasnik si je služil kruh za svojo številno družino v jeseniški železarni, kjer je delal skoraj 42 let v martinarni, na Javorniku ena in dve in nazadnje v lužilnici predelovalnih obratov, kjer je tudi dočkal svoj zasluženi pokoj. Že zelo mlad se je priključil kulturnemu življenju in v raznih zbiorih prepeva že šestdeset let. Ko so prišli najtežji trenutki v naši zgodovini je vedel, kje je njegovo mesto. Že leta 1941 je postal simpatizer in kasneje aktivist Osvobodilne fronte in zadnje obdobje vojne tudi borec Jeseniško bohinjskega odreda. Po vrtnitvi iz vojske se je pridružil boju za obnovo in izgradnjo domovine in postal tudi udarnik.

Zeni Mariji je bila naložena materinska in gospodinjstva skrb za družino, kar v času pred drugo svetovno vojno, med vojno in še nekaj let po vojni ni bilo lahko. Tudi ona je med narodnoosvobodilnim bojem podpirala gibanje in večkrat nudila zatočišče partizanom. Oba, Marija in Mirko sta prešla tudi priznanje Osvobodilne fronte. Žal Marijo že dalj časa pesti zahrbtna bolezen, kar ji greni njeno jesen življenje.

Kljub skromnemu in trdemu življenju pa sta ob podpori drug drugemu in ob podpori svojih otrok dočakala ta lep življenjski trenutek, 50-letnico skupnega življenja. Zaželimo jima zdravja in veliko zadovoljstva ob svojih najdražjih tudi v nadaljnjem življenju.

IŠČEMO ODGOVOR!

Našo bralko Štefko Šmitek, s Tomšičeve 56 Jesenice, zanima, kakaj je Kovinar Jesenice, TOZD Komunalne službe, najemnine za grob zvišal z lanskega leta 420 na 1.500 dinarjev, kar je 257-odstotna podražitev.

Ker je prepričana, da predvidena letošnja inflacija ni tolikšna, jo zanima, kaj je pripomoglo k podražitvi.

SMUČARSKI SKOKI

NAJMLAJŠI V KANJU IN BESNICI

Na Gorenji Savi je bilo preteklo soboto prvenstvo Gorenjske za pionirje do devet let starosti. Zmagal je Gladek iz Žirov, dobro pa se je odrezal tudi Žirovčan Kokalj z drugim mestom. Njegovi klubski tovariši — še začetniki, vsi leto mlajši — so se uvrstili po pričakovanju: Pavdič osmi, Hribar 12., Gerkeš 22. in S. Gasperin 27. Tekmovalca Smučarskega društva sta se uvrstila: Erlah na 18. in Dolhar na 26. mesto.

V nedeljo so imeli pionirji do 11 let republiško prvenstvo. V Besnici se je zbralo

preko sto deset tekmovalcev, naslov prvaka pa je ponovno šel v Žiri. Razvrstitev je bila taka: 1. Zupančič (Alpina Žiri), 2. Martinjak, 3. Simčič (oba ID Triglav Kranj), 4. Franc Urban (Bled), 16. Zupan (Žirovnica-Jesenice), 22. Vidic (Bled), 72. Brus (Rateče), 86. Kokalj (Žir.-Jes.), 98. Krofi (Rateče).

PETEK DRŽAVNI PRAVAK, GAŠPERIN DRUGI

Letošnje državno prvenstvo za starejše pionirje je bilo preteklo nedeljo na sedemdesetmetrski skakalnici v Braslovcah. Po dveh letih sta najvišji naslov in za nameček dvojna zmaga prišla v Žirovnico. Oba pionirja sta končno v pravem trenutku potrdila izjemne rezultate, ki jih letos dosegata že vso sezono, delavci TVD Partizan Žirovnica in sekcije za skoke pri Občinski zvezi smučarskih organizacij Jesenice s trenerjem Balohom pa so dobili zadoščenje za kakovostno delo. Oba pionirja tudi vodita — prvi Gašperin, drugi Petek — po štirih tekmah pokala Cockte, in sta si praktično že zagotovila prvi dve mesti. Zadnje tekmo bodo pripravili Žirovničani osmega marca v Planici.

A.

KATEGORIZACIJSKA TEKMA V BEGUNJAH

Prizadevni delavci Smučarskega kluba Bled so končno izpeljali že dvakrat odloženo tekmo za mlajše pionirje A (do 13 let). Trojno zmago so poželi mladi Tržičani, četrti je bil Török, 6. M. Kaltenekar, 8. L. Košelnik (vsi Žir.-Jes.), 12. A. Dolhar (Rateče), 13. Prskalo (Bled), 15. Tomažević (Žir.-Jes.), 16. Smolič (Rateče), 17. Pristavec (Bled), 23. Krofi, 24. Erlah (oba Rateče).

ZDENKA TORKAR-TAHIR

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

Uvod

(o vzrokih za izbiro teme, namenu raziskave, vsebini naloge in o metodah dela)

Za tovrstno raziskavo sem se odločila, ker živim na delavskih Jesenicah in ker sem zrasla v družini po vojni priseljenega železjarja. Z nalogom sem želela poglobiti svoje zna-

nje o zgodovini lastnega mesta in spoznati zakonitosti njegovega razvoja. Hkrati pa kot etnologinja čutim potrebo prikazati način življenja industrijskega delavca, njegovo borbo in trud za pridobitev, ohranitev in izboljšanje osnovnih pogojev obstoja; kako si je priseljenec oziroma sin domačega fužinarskega delavca uspel ustvariti svoj dom.

Ker me zanima doba najintenzivnejšega oblikovanja delavskega razreda, sem se omejila na čas od ustanovitve železarskega podjetja KID do druge svetovne vojne. V prvem poglavju, kjer pišem o železarskih Jesenicah, pa posebej tudi v zgodnejše obdobje, da bi poznejša podoba postala še bolj jasna. Tu bom spregovorila o samem mestu oziroma o njegovem srcu — tovarni; o delovnih pogojih v njej in delavčevi borbi za izboljšanje le-teh ter o rasti njegove politične zavesti.

V naslednjem poglavju bom poskušala orisati razvoj delavskega naselja tik ob tovarni, ki si je izbojeval prostor na dotlej neosvojenem in neravnem gozdnem terenu. Za omenjen teritorij sem se odločila, ker je bilo naselje ob današnji cesti 1. maja izrazito delavsko, saj so v njem razen redkih izjem živeli samo tovarniški delavci. To obcestno naselje je pričelo nastajati po ustanovitvi železarskega podjetja »Kranjska industrijska družba« in je tik pred drugo svetovno vojno štel že 100 hiš. Hkrati pa je bilo tudi teritorialno dovolj omejeno in ločeno od ostalih naseljenih področij mesta in kot tako primerno za terensko obdelavo.

V osrednjem delu naloge želim prikazati življenje teh naseljencev; od kod so prišli, kako so si postavili hišice in

nekateri tudi večje hiše; kakšen trud je bil za to potreben. Ker je bilo iz terenskih podatkov jasno, da je sama gradnja zahtevala večletno garanje, ki se s samo dograditvijo ni prenehala, saj je bilo potrebno vračati dolgove še daljši čas, je ta osrednji cilj pogojeval tudi kvaliteto ostalega življenja, ki se kaže v sami bivalni kulturi (v sprva skromni notranji opremljenosti stanovanj), v iskanju postranskih in dodatnih zaslužkov, v delu delavskih žena (ki resda niso imele več možnosti za delo v Železarni, a zato niso ostale le gospodinje, pač pa tudi obdelovalke skromnih krp zemlje ter rediteljice živine in tako v veliki meri izboljšale materialno stanje svoje družine), v prehrani, oblačenju ter v preživljanju prostega časa in v vključevanju v društveno življenje.

Terenski zapiski in pridobljeni fotografski material so mi narekovali, naj si v ta namen izberem posamezne reprezentativne primere in jih obdelam v celoti, da bi zapis o življenju teh prebivalcev zaživel boljše.

O nastajanju same naloge in uporabljenih metodah dela pa naj povem naslednje:

Najprej sem zbrala in pregledala literaturo o samih Jesenicah in o razmerah tovarniškega delavstva, kjer pa sem nalehala le na skope podatke o konkretnem življenju oziroma o socialnih razmerah jeseniškega delavstva. Pozneje sem pregledala arhiv Tehniškega muzeja Železarne Jesenice, ali natančneje arhiv KID, arhivske dokumente o gradnji delavskih stanovanj, arhiv gradbenih načrtov in kart Jesenic, del še neurejenega arhiva in v manjši meri fond dokumentov iz zgodovine delavskega gibanja.

Nadaljevanje

HOKEJ NA LEDU

ODLOČILI KAZENSKI STRELI

Hokejisti Jesenic zaenkrat ostajajo v enaindvajsetimi naslovi državnega prvaka, na dvaindvajseto zvezdico pa bo potrebno še počakati, čeprav je kazalo, da bodo naši posegli tudi po letošnji lovoriki. Potem, ko so prejšnji teden v Beogradu igrali odlično in premagali Partizana 3:2, smo pričakovali zmago tudi na domačem ledu. Toda četrti dvoboj velikega finala ni prinesel veselja, čeprav je bil začetek izreden.

Tako kot so 21-kratni prvaki igrali v prvi tretjini četrtga dvoboja, jih letos še nismo videli igrati. Hitro, ostro, domiselno in kombinatorno. Bili so gospodarji na ledeni ploskvi dvorane v Podmežakli, saj je moralo preteči skoraj osem minut, da so Beograščani prvič streljali proti Cvetu Pretnarju, to pa so do konca prve tretjine storili le še trikrat.

Jesenjani so povedli le z 1:0, čeprav so imeli vrsto priložnosti in je to eden izmed osnovnih razlogov, da na koncu niso zmagali. V drugi tretjini je njihova zaganost nekoliko popustila, čeprav so imeli še vedno rahlo prednost. Ko pa so povedli z 2:0, je kazalo, da gostje nimajo skoraj nobenih možnosti. Vendar so v zadnji tretjini zaigrali kot prerogjeni. Hitreje so drsali, igrali zbrano in natančno v obrambi, ko pa so rezultat izenačili na 2:2, je bilo znova očitno, da so »črno-beli« najnevarnejši prav v zadnjem delu.

Resnici na ljubo, neodločen izid četrtga dvoboja ni bil jeseniški poraz. Porazen so bili zato, ker so zelo slabo izvajali kazenske strele. Magazin, S. Ščap in Razpet so najprej napravili možnost, Kozar pa je zadel. K sreči tudi gostje niso bili prav dobro razpoloženi. Kavec ni bil natančen, Lepša je zadel, nato pa sta tudi B. Lomovšek in Matechuk ostala praznih rok. Po štirih kazenskih streljih je bilo 1:1, in ko smo pričakovali, da bo Hafner kot najboljši izkušen, še drugič premagal D. Lomovška, se to ni zgodilo. Na drugi strani pa je eden najmlajših v vrstah Partizana Andrej Jovanović izkoristil svojo priložnost in dosegel zadetek. Tako je Partizan zmagal s 4:3 in osvojil naslov državnega prvaka, po več kot tridesetih letih, saj so bili Beograščani nazadnje državni prvaki leta 1955.

Ne glede na dejstvo, da so jeseniški hokejisti igrali v vseh štirih dvobojih super finala zelo dobro in ne glede na lepe možnosti, ki so jih imeli za zmago, je potrebno priznati, da je Partizan povsem zaslužen osvojiti letošnjo lovoriko. Bil je

prvi po prvem delu državnega prvenstva. Enako je osvojil prvo mesto po drugem delu. V zaključnih dvobojih je povedel z 2:0, njegova igra pa je bila — tudi, ko je izgubljal — zrela in pametna.

Nasim, vsaj kar zadeva dvoboje v zaključnem delu, nimamo kaj očitati. Borili so se kot je treba, pokazali zrelo igro, imeli vrsto priložnosti za zmago, toda sreča jim tokrat ni bila naklonjena.

Ob vsem pa vseeno ne smemo pozabiti na dve stvari. Kako je namreč mogoče, da so Jeseničani nekajkrat izgubljali tekme prav v zadnji tretjini? Ali to pomeni, da so imeli premalo telesnih moči oziroma, da jih je imel Partizan več? Drugo pa je vprašanje, kako je mogoče, da naši niso znali premagati močvra, ki je v prvenstvu igralo le z enajstimi, dvanajstimi igralci?

Sedaj, ko je prvenstva konec (ostaja še jugoslovanski pokal), bo dovolj časa za trezne in strokovne presoje vsega, kar se je v letošnji sezoni dogajalo. Marsikaj bo potrebno spremeniti. Čeprav ostaja spoznanje, da imamo na Jesenicah vrhunsko hokejsko moštvo, je vendar že čas, da se ozremo tudi proti državam, v katerih se igra kakovostnejši hokej. Morda jeseniškemu hokeju v zadnjem času manjka prav ta stik s hokejsko Evropo. Nekdo smo ga imeli in takrat smo bili neprekosljudni v domačih tleh, spoštovanja vredni pa v številnih državah, kot so Avstrija, Italija, Švica, ZRN, Francija, v katerih pa igrajo danes precej boljši hokeji, kot je naš.

KRANJSKA GORA — MEDVEŠČAK 12:2 (4:0, 2:1, 6:1)

Kranjskogorci so v zadnjem dvoboju B skupine državnega prvenstva visoko premagali Zagrebčane, ki so jim bili edini tekmeč v boju za osvojitve prvega mesta. Tako so ostali na čelu razpredelnice in povsem upravičili pričakovanja.

V letošnji sezoni so nam priredili vrsto lepih in zanimivih tekem. V moštvo Kranjske gore pa se je na ta način kalilo tudi nekaj obetavnih mladih hokejistov, ki bodo čez čas nadaljevali svojo pot v jeseniških vrstah.

D.

POGUMNO NAPREJ!

Bogdan Pogačnik, sodelavec DELA, je na hokejski klub Jesenice 19. februarja poslal dopis z naslednjo vsebino:

Dragi jeseniški hokejisti, čestitam vam k borbeni igri in zmagi v Beogradu. Želim vam za sluzeno zmago tudi v soboto na Jesenicah.

Že dolgo spremljam s ponosom vaše nastope, od vaših začetkov doma in od onih nastopov v Grenoblu, kjer sem tudi kot novinar pisal o vaši pogumni igri v dresih jugoslovanske reprezentance proti velesilam, na primer Japonski. Žal je danes kljub napredku našega jugoslovanskega hokeja nasploh, zašlo v ta šport tudi toliko nečednega prepovedanja z igralci in častjo, pa tudi načrtnih potez, da bi razbili slovenski, zlasti še vaš, jeseniški delavski hokej, da je kar žalostno. Toliko pomembnejše je torej, da vsaj vi, kar vas je zveste čete, vztrajate in se športno borite dalje za svoje barve. V vaših nastopih in v vas gledamo več, kot samo izvrstne hokejske igralce. Pogumno naprej!

DRŽAVNEMU HOKEJSKEMU PRVENSTVU JUGOSLAVIJE OB ROB

V letošnjem državnem hokejskem prvenstvu Jugoslavije so si nekateri hokejski klubi »nabavili« precej hokejistov iz drugih hokejskih klubov in tudi nekaj hokejistov iz inozemstva za devize (čigave?). Vse to je prineslo v hokejsko prvenstvo več napetosti in negotovih pričakovanj v razpletu hokejskega prvenstva Jugoslavije. Za oživitev zanimanja pri gledalcih je to nedvomno dobra poteza, ki si v štiridesetih letih po vojni niso kaj prida prizadevali za razvoj in napredek hokeja pri nas.

Hokejski klubi, ki so načrtno delali z mladimi, imajo v svojih okoljih kvalitetne mladince in člane hokejiste. Njihovi dobri rezultati in kakovost seveda niso prišli čez noč. Najmanj dvajset let trdega dela od pionirja do člana je potrebnih za kvalitetnega igralca. In kolikšna so vložena finančna sredstva za doseg tega cilja?

Očitno nekaterim ni do tega, da bi vzgajali svoj hokejski naraščaj, temveč ga je preprosteje kupiti tam, kjer je kvaliteten kader na voljo. Ni jim mar, koliko dela in sredstev so drugi hokejski klubi vložili v kader, ki ga trenutno imajo. Nabaviti čimveč domačih in uvoženih hokejistov in si z njimi zagotoviti primat v državnem prvenstvu v hokeju na ledu je bil moto nekaterih hokejskih funkcionarjev v državi.

Takšne poteze bi si prav gotovo lahko privoščila še nekatera velika industrijska mesta v državi. Da so nekateri od samega začetka imeli namen osvojiti državno prvenstvo v hokeju na ledu, dokazuje tudi nabava impozantnega pokala za prvaka v sezoni 1985/86 za velik denar, ki ga je dala osrednja Hokejska zveza Jugoslavije iz svojih skromnih finančnih sredstev. Kdo v njej gospodari, je škoda izgubljati besed. Kot je poznano, je v Hokejski zvezi Jugoslavije stanje sredstev za materialne potrebe, pripravo in stimulacijo hokejske reprezentance Jugoslavije slabo. Takšen pokal bi si želel, pa čeprav samo prehodno, marsikateri hokejski klub, ki je za razvoj in napredek hokeja pri nas dal mnogo več finančnih sredstev in človeških naporov amaterskih funkcionarjev kot pa imetniki letošnje trofeje.

Predstavniki letošnje prvega po na zadnji tekmi med Jesenicami in Partizanom v Beogradu v odmoru po televiziji izjavili, da hočejo imeti močno hokejsko

moštvo, ki bo osvajalo hokejska prvenstva Jugoslavije. Če ne bodo imeli svojih igralcev (kar jih prav gotovo ne bodo imeli kmalu), bodo kupili domače kjer koli doma ali pa uvozili tuje. Zadostiti hočejo zahtevi gledalcev po dobrih hokejskih predstavah, in sicer za vsako ceno. To me spominja na znani rek iz rimskega cesarstva, ko so Rimljani vpili: »Dajte nam kruha in igr« (za delo niso spraševali, ker so imeli zato sužnje).

S tem, ko je Partizan postal državni prvak, naš hokej ni ničesar pridobil. Kdor ima denar (dinarje in devize), lahko kupi vse. Tako je zapisal Ljubljanski dnevnik 24. februarja 1986.

Brez vzgoje domačih igralcev pri sedanjem prvaku in ob opiranju na prirastek igralcev — samo iz poznanih hokejskih centrov v državi, bo tudi hokejska reprezentanca Jugoslavije in njena kvaliteta kmalu vprašljiva.

Prav zanimivo bo izvedeti, če bo imel zvezni selektor za sestavo hokejske reprezentance Jugoslavije Ilič kaj težav pri sestavljanju kakovostne hokejske reprezentance. Prav tako bomo kmalu videli, ali se bodo domači igralci Partizana tudi tako srčno borili, ko bodo nosili dres z državnim grbom Jugoslavije na svojih prsih. Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu je namreč pred nami.

Janez Kernc

USPEŠNO SPELJANE UPOKOJENSKE SMUČINE V BOHINJU

Tretje smučarsko srečanje slovenskih upokojencev v Bohinju, 20. februarja, je bilo kljub sneženju in nič kaj obetavnemu dnevu, v odlični organizaciji Zveze društev upokojencev občine Radovljica, tudi tokrat uspešno izpeljano. Od prvotno 350 prijavljenih je prišlo na start za veleslalom in smučarske teke 254 upokojencev in upokojenk iz vse Slovenije. Najštevilnejši med njimi so bili tudi tokrat nekoč znani jugoslovanski reprezentanti in drugi vrhunski športniki. Čeprav je tudi s sedmimi križi na hrbtu, so ponosno pokazali, da v njih še vedno živi športni duh, vztrajnost in tudi moč, ki je potrebna za takšno merjenje z mlajšimi.

V tekih je pri moških zmagalo moštvo Društva upokojencev Radovljica, pri žen-

JUDO TRETJE MESTO WOLFOVE NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V Nišu je bilo v soboto, 22. februarja, letošnje državno prvenstvo v judu za članice. Na prvenstvu je nastopilo več kot sto članic iz vseh republik in Vojvodine, ki so si nastop na prvenstvu priborile na republiških prvenstvih. V reprezentanci Slovenije sta bili tudi dve judoistki TVD Partizan Jesenice, Irena Wolf in Erika Mauser.

Prvenstvo, ki je zaradi varčevanja potekalo samo en dan, ni prineslo presenetljivih rezultatov. Še vedno posegajo po najlahtnejših medaljah starejše tekmovalke, predvsem iz Vojvodine, ki ima osvojenih kar šest prvih mest od sedmih mogočih. Slovenske judoistke so se tako kot vsa leta borile za sam vrh in osvojile eno srebrno in tri bronaste medalje.

Irena Wolf, zadnja leta najuspešnejša jeseniška judoistka, pa tudi športnica, če ne štejemo tekačico Jano Mlakar, tudi tokrat ni razočarala. Medtem ko je zadnja leta osvajala republiške naslove v mladinski in članski konkurenci in bila 1983. leta prva na državnem prvenstvu v judu med mladinkami, ki je bilo v Dubrovniku, je letos v Nišu med članicami, kjer je uradno nastopila prvič, saj se ni dopolnila devetnajst let, osvojila več kot odlično tretje mesto. Wolfova je prepričljivo dobila pet borb v kategoriji do 61 kg z 10:0 in izgubila šele polfinalno borbo z Ramikeljevo (Hrvatska).

Erika Mauser je v kategoriji nad 72 kg izgubila že v prvem kolu in se tako poslovala od nadaljnjega tekovanja, čeprav bi lahko z malo več sreče dosegla več. Mauserjevi se pozna, da več kot leto dni ni trenirala zaradi materinstva in da se počasi vrača v staro formo.

Z nastopom obeh jeseniških judoistk smo lahko več kot zadovoljni, predvsem z odličnim tretjim mestom Wolfove, ki tako nadaljuje skoraj dvajsetletne uspehe jeseniških judoistk.

Vendar pa uspehi niso vse. Tako kot že nekaj let so tudi tokrat finančni problemi TVD Partizan Jesenice postavili potovanja obeh tekmovalk in trenerja na kocko. In kot vedno so vsi trije odpotovali tokrat v Niš, na svoje stroške in se vrnili z odličnim tretjim mestom, za kar bi morali, glede na stalne uspehe jeseniških judoistov, zastaviti vprašanje TKS, ZTKO in TVD Partizan Jesenice: Doklej še tako?

-tok

KOŠARKA I. SKL — ŽENSKJE JESENICE : NOVO MESTO 65:47 (37:21)

Jesenice, telovadnica CSUI, 50 gledalcev, sodnika Ribnikar in Fekonja (oba LJ).

Jesenice: Rozman 5 (1:1), Deretič 8 (2:0), Šmitran 6 (2:2), Felc 11 (5:3), Lah 4, Strazišar 10 (2:0), Krznarič 6 (1:0), Azman 5 (6:5), Ulčar 10, Smolej, Zrnič.

Ekipa košarkaric Novega mesta je bila do tekme na Jesenicah poleg ekipe KK Ilirije najresnejši kandidat za prvaka v letošnji sezoni. Glede na zadnje tekme jeseniške ekipe je bilo pričakovati težak boj za zmago ene od ekip. Vendar pa so Jeseničanke ponovno presenetile, tokrat ugodno, ali boljše rečeno, po dolgem času so na domačem igrišču pokazale vsaj del svojega znanja in sposobnosti.

Igralke Jesenic so na tej tekmi taktično odlično odigrale obrambo. Povsem so onemogočili napad gostij, ki nato vse do zadnjih minut tekme niso našle primerne načina za uspešne napade. Zaradi nevarnosti velikega števila osebnih napak so igralke jeseniške ekipe nekoliko umirile obrambo, pri tem pa je prišla do izraza njihova prednost v višini in skoku. V takšni igri je dominirala Ulčarjeva, ki je bila najboljša igralka tekme. Tudi ostale igralke Jesenic v obrambi niso zaostajale za njo. Z dobro obrambo so si omogočile hitre prehode v napad, igralke Novega mesta pa teh protinapadov niso znale uspešno zaustavljati.

Več težav so imele Jeseničanke v napadu, pri katerem so naredile preveč napak, kar je očitno posledica premajhnega števila treningov. Vseeno pa veliko število zgrešenih metov z razdalje ni pomembneje vplivalo na rezultat, saj so Jeseničanke dominirale v vseh ostalih elementih košarkarske igre.

Tudi na tej tekmi je prišla do izraza glavna kvaliteta jeseniške ekipe, velik izbor igralok. Tako niti pet osebnih napak Rozmanove, Strazišarjeve, Ulčarjeve in Felčeve ni bistveno vplivalo na igro domačice ekipe.

V soboto, 1. marca, jeseniške košarkarice gostujejo v Ljubljani pri prouvrščeni ekipi lige Ilirije.

Na sklepni slovesnosti v Domu Joža Azmana v Bohinjski Bistrici, so udeleženci izrekli priznanje glavnemu organizatorju vseh dosedanjih treh upokojenskih smučarskih tekovanj v Bohinju Miru Kavčiču iz Radovljice. Za poštovno valno delo je ob tej priložnosti dobil knjižno darilo o rekreacijski dejavnosti, osebno od avtorja, znanega slovenskega profesorja telesne kulture, Draga Ulaga.

JR

PATROLJNI TEK NARODNEGA HEROJA STANETA ŽAGARJA

V soboto, 22. februarja, je bil na Srednji Dobravi pri Kropi peti smučarski tek patrolj v spomin na narodnega heroja Staneta Žagarja in sorce. Tekmovanje je bilo pod pokroviteljstvom ISKRE Otoče, pripravile in izvedle pa so ga KO ZBB NOV in športne organizacije Lipniške doline. Namen je tradicionalnega tekovanja je krepiti množični šport, obrambne sposobnosti, obujati spomine na NOB ter prenašati izročilo na mlade. Čeprav je bila v večini OZD delovna sobota, se je na startu zbralo nad 200 tekačev in veliko število gostov. Vsi so bili zadovoljni, saj je med tekovanjem Dobravo obsijalo sonce.

REZULTATI:

Moške patrolje do 45 let skupne starosti: 1. Partizan Gorje — Tomaž Zemva, Matjaž Poklukar, Joško Poklukar; 2. Športno društvo Rateče — Mladen Prstnjak, Igor Cormachini, Sandi Vidovič; 3. Partizan Mošnje — Marko Sitar, Blaž Sitar, Grega Vavpotič.

Ženske patrolje do 45 let skupne starosti: 1. Športno društvo Rateče — Katja Kajzar, Polona Erlih, Polona Krek; 2. OS Lipnica — Irma Kordež, Damjana Štular, Renata Debeljak; OS Lipnica — Branka Papler, Anita Jerala, Nasa Rozman.

Moške patrolje do 90 let skupne starosti: 1. Mojstrana — Andrej Janša, Franci Pesar, Ivan Kofler; 2. Partizan Mošnje — Janez Globočnik, Matjaž Štibelj, Klemen Dolenc; 3. Klub Maratoncev Mali vrh — Matija Katrašnik, Franci Pogačnik, Boštjan Solar.

Ciril Rozman

TEKMOVANJE V VELESALOMU IN SMUČARSKIH TEKIH V DS E-TKR-N

Komisija za šport in rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata DS SS za ekonomiko, TKR in novogradnje je v sodelovanju s smučarskim klubom Jesenice 19. februarja izvedla tekovanje v veleslalomu in smučarskih tekih. Tekmovanje je v prepletem sončnem vremenu potekalo na smučišču v Mojstrani. Glede na starostne kategorije nastopajočih so bili doseženi naslednji rezultati:

VELESALOM

ŽENSKJE — nad 35 let: 1. Milica Šega, SEO-ERC, 2. Ivica Skufca, OPP, 3. Diana Azman, SEO, 4. Iva Komic, SEO-ERC, 5. Andreja Mahnič, RO-EG.

MOŠKI — nad 45 let: 1. Emil Azman, SN, 2. Aleš Lagoja, RO, 3. Janez Stare, OPP, 4. Martin Pazlar, RO.

— od 35 do 45 let: 1. Milan Robič, SEO-ERC, 2. Tomaž Tomazin, SEO-ERC, 3. Cveto Pohar, OTK, 4. Pavel Poljanšek, OTK, 5. Zvone Kalan, SEO-ERC, 6. Mitja Zupan, SEO-ERC, 7. Peter Kikelj, SN, 8. Franc Novak, SEO-ERC, 9. Milan Svetlin, SEO-ERC, 10. Janez Pikon, SN, 11. Viktor Guzelj, SEO-ERC, 12. Milan Klinar, SEO.

— od 25 do 35 let: 1. Janez Babič, SN, 2.

Milos Ferk, SN, 3. Božo Černe, SN, 4. Milan Suštaršič, 5. Bogdan Sredanović, RO-EG, 6. Igor Logar, SEO-ERC, 7. Roman Kolman, SEO-ERC, 8. Sašo Pernuš, SN, 9. Boris Benčina, SEO-ERC, 10. Zdravko Košir, SEO-ERC.

— do 25 let: 1. Matjaž Smolej, OTK, 2. Zvone Gregorič, OTK, 3. Tone Romih, OTK.

TEKI

ŽENSKJE: 1. Bojana Sušnik, SEO-ERC, 2. Liljana Konda, SEO-ERC, 3. Diana Azman, SEO.

MOŠKI — nad 45 let: 1. Martin Pazlar, RO, 2. Emil Azman, SN, 3. Tone Zevnik, OTK, 4. Franc Črv, SEO.

— od 35 do 45 let: 1. Franc Pukelj, RO, 2. Peter Kikelj, SN, 3. Milan Klinar, SEO.

— do 35 let: 1. Brane Bulovec, SEO-ERC, 2. Zdravko Košir, SEO-ERC.

Obenem z objavljenimi rezultati smučarskih tekovanj pa obveščamo sodelavce DS SS E-TKR-N, da bo 7. marca ob 18. uri v prostorih restavracije Kazina zaključni večer športnikov, ki so se vsaj enkrat udeležili tekovanj v okviru DS SS E-TKR-N v letu 1985 in v začetku 1986. leta. Prosimo vse upravičence, da se najkasneje do 4. marca osebno prijavijo predsedniku komisije za šport in rekreacijo po telefonu 3216.

J. T.

S TEKMOVANJA ZA POKAL KRESA

Zdaj pa zares (foto I. Dolenc)

Prvič na zmagovalnih stopniščih (foto I. Dolenc)